

Bundel van de Raadsplein besluitvormend van 23 januari 2017

Agenda documenten

Korte terugblik Raadsplein besluitvorming 23 januari 2017

- 1 Mededelingen
- 2 Vaststelling agenda
- 3 Bekrachtiging geheimhouding
- 4 Mondelinge vragen te stellen door raadsleden
  - 4-1 MV PvdA- juiste informatie verkenning windenergie
- 5 Ingekomen stukken
  - Inspreektekst dhr. De Vries - bovengronds- en ondergronds goud binnenstad
  - 2017-01-23 Raadsbesluit lijst ingekomen stukken
- 5.A Informatienota's voor de raad / ter kennisname
Er zijn geen informatienota's overgedragen
- 5.B1 Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken
  - 1a. Actuele Moderne Devotie Beweging- tijd voor ondergronds goud in Zwolle
  - 1b. Bovengrondss schatten herbergen ondergronds goud
  2. Gemeenteraad Zoetermeer- aangenomen motie geen dubbel werk accountants
  3. Gemeenteraad Rheden- aangenomen motie Minister beperk je tot het wat
  - 4a. Stichting Freedom of Mobility- Tekst presentatie LetsGro Festival 2016
  - 4b. Presentatie Maglev in Nederland
  5. Spoolderbelangen- bezwaren tegen voornemen plaatsen windturbines op het industrieterrein Voorst (locatie Scania) in Spoolde
  6. FNV Zorg & Welzijn- WMO Checklist
  7. Wijkpanel binnenstad Zwolle- behoud Goudsteeg Bloemendalstraat (voormalige Muzerie)
- 5.B2 Diversen / ter afdoening in handen stellen van het College
  1. Mw. Verbeek- geld in zamelen voor de arme medemens kruipend door Diezerstraat
- 6 A-onderwerpen
- 7 Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp

Deze beslisnota is behandeld op 9 januari 2017 in een debatronde, de korte terugblik is bijgevoegd. Uitgangspunt voor de ontwikkelagenda is dat passend onderwijs en jeugdhulp met elkaar samenhangen en elkaar kunnen versterken. Zo zijn er leerlingen die tegelijkertijd ondersteuning krijgen vanuit passend onderwijs en jeugdhulp. De ontwikkelagenda is dan ook samen met het Besturenoverleg Lokaal Onderwijs Zwolle (BLOZ) opgesteld. De bedoeling is ondersteuning in passend onderwijs en jeugdhulp zo in te richten dat jeugdigen in Zwolle zoveel mogelijk in een gewone omgeving (gezin en school) kunnen werken aan hun ontwikkeling, meedoen en welbevinden, waarbij een ononderbroken schoolloopbaan van groot belang is. Met het voorstel wordt beoogd om samen met onderwijs en jeugdhulp nieuwe werkprijktijken te ontwikkelen die zijn gericht op betere ondersteuning voor jeugdigen. Dit moet tevens bijdragen aan het opvangen van de bezuinigen vanuit het Rijk. Op 2 november 2015 heeft een rondetafelgesprek over speciaal onderwijs/passend onderwijs plaatsgevonden, in het bijzonder over de school voor speciaal onderwijs De Ambelt. De raad heeft toen besloten om op een later moment, zodra de ontwikkelagenda passend onderwijs beschikbaar zou zijn, te debatteren over de gevolgen van de wet Passend Onderwijs voor gemeentelijk beleid en de situatie rondom De Ambelt.

Voor technische en feitelijke vragen: Jan-Willem Dollekamp (4116) JW.Dollekamp@zwolle.nl

  - Beslisnota Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp
  1. Krachten bundelen voor `de toekomst van Zwolle` (deel 1)
  2. Krachten bundelen voor `de toekomst van Zwolle` (deel 2)
  3. Samenvatting `Krachten bundelen voor`de toekomst van Zwolle`
  4. Advies Participatieraad Zwolle d.d. 10 november 2016
  - Reactie B&W op advies over Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp
  - Korte terugblik Raadsplein info-debat 2 november
  - Korte terugblik debatronde 09-01-2017- Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp

2017-01-23 M7-1 Passend onderwijs, leren van ouders en kinderen

2017-01-23 M7-2 Monitoring financieel resultaat

2017-01-23 Raadsbesluit Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp

8 Moties Vreemd aan de orde van de dag

9 Sluiting

Raadsplein besluitvormend

Vergadering d.d.	23 januari 2017
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	20.15
Voorzitter	Drs. H.J. Meijer
Griffier/secretaris	Drs. A.B.M. ten Have

Aanwezige leden Baal, Koen van, Boer, Jan Wietse de, Bruggen, Claudia van, Bruggenkamp, Silvia, Campen, Thom van, Cetin, Ohran, Dam, Oswald van, Dogger, William, Drost, Sandra, Elfers, Leo, Elshof - Rook, Jolien, Geerling, Brammert, Harten, Michiel van, Looijenga, Job, Meijerink, Eefke, Mulder, Reinier, Mussche, Frankwin, Oldengarm, Mark, Paauw, Sonja, Paus, Remko de, Prakke, Hans, Rijke, Patrick, Rots, Gerdien, Schippers, Henk, Slijkhuis, Jan, Sluijer, Bert, Veen, Martijn van der, Vegte - Poot, Aly van der, Vilsteren, Harold van, Vries, Johannes de, Wijnen, Hans, Willegers, Johran, Willigen, Michiel van, Wolthof, Patty

Afwezige leden Futselaar, Frank, Kooij, Gerrit van der, Yildirim, Cemal

1. Mededelingen
- De leden Yildirim, Futselaar en van der Kooy zijn verhinderd.
2. Vaststelling agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
3. Bekrachtiging geheimhouding
Er zijn geen stukken voor bekrachtiging geheimhouding.
4. Mondelinge vragen te stellen door raadsleden
- Vragen van de PvdA over juiste informatie verkenning windenergie.
Wethouder Anker zegt dat er sprake is van een vervelend misverstand en wil dit misverstand snel uit de wereld helpen. De gemeente is uiteraard niet tegen tegenberichten. Maar rondom de verkenning windenergie Voorst ontstonden allerlei indianenverhalen over tientallen windmolens en voetbalvelden vol zonnepanelen. Deze verhalen gingen een eigen leven leiden. De gemeente had er behoefte aan hier op te reageren om daar mee het initiatief windenergie Voorst weer in de juiste proportie te zetten. Maar uiteraard neemt de gemeente alle tegenstanders serieus en was het niet de bedoeling hier strijd over te voeren. Neutrale informatie mag er van de gemeente verwacht worden. Het bericht is inmiddels van de site verwijderd.
Over de verkenning Voorst wordt in een Klankbordgroep momenteel verder doorgesproken. Alle geluiden worden daarbij meegenomen. De bevindingen van deze Klankbordgroep zullen binnenkort ook op de site worden gepubliceerd.
5. Ingekomen stukken
- Ingesproken wordt door de heer Mink de Vries over zijn voorstel tot een nader onderzoek naar ondergronds goud. Zijn inspraaktekst is aan de agenda toegevoegd.

- De fractie van GroenLinks verzoekt het college om de beantwoording van de vragen van de heer Hersbach over de Muzerie naar de raad te sturen voordat er een definitief contract wordt gesloten.
- Voor het overige wordt de lijst ingekomen stukken, inclusief de voorgestelde wijze van afdoening, vastgesteld.

6. A-onderwerpen

7. Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp

- Motie 7-1 van D66, GroenLinks en PvdA over leren van ouders en kinderen.

Met algemene stemmen aangenomen.

- Motie 7-2 van de VVD over monitoring financieel resultaat.

Met algemene stemmen aangenomen.

Het voorstel Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp wordt met algemene stemmen aangenomen.

8. Moties Vreemd aan de orde van de dag

Er zijn geen moties ingediend.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 20.05 uur.

23 januari 2017

Mondelinge vragen PvdA 'juiste informatie verkenning windenergie'

Voorzitter,

Een Zwolse inwoner wees de PvdA fractie op een nieuwsbericht op de site van de Gemeente Zwolle dat kopt "[juiste informatie verkenning windenergie](#)". In het bericht wordt aangegeven dat op online platforms en in social media *met enige regelmaat gegevens uit de verkenning verkeerd worden weergegeven of uit hun verband worden gehaald*. *Nou is het de rol van de gemeente om haar burgers van objectieve informatie te voorzien*. Maar principieel geldt ook dat je een overheid die zegt: "wij beschikken over de juiste info en anderen niet", niet moet vertrouwen.

Zo groot zou het zijn als er geen andere signalen zijn over het gedrag van die overheid. Dat herken ik in het Zwolse ambtenarenapparaat niet. Zij zijn voortdurend in gesprek met burgers en zoeken heel vaak samen naar goede oplossingen.

Toch gaat er een onwenselijke suggestie uit van de tekst, alsof mensen in onze stad bewust verkeerde informatie verstrekken. Dat strijkt mensen die oprecht actie tegen overheidsbeleid voeren tegen de haren in en je laat zo niet zien dat je mensen serieus neemt.

De PvdA vindt het zinvol om iedere twijfel weg te nemen over hoe serieus de gemeente Zwolle met verschillende partijen in Zwolle onderzoekt wat de mogelijkheden zijn voor windmolens daarom vraag ik het college de tekst op de site te wijzigen. Aangeven wat er onjuist is maakt de website immers informatiever en laat geen ruimte voor twijfel.

We hebben daarom de volgende vragen

- heeft het college ook kennis heeft genomen van deze mail?
- wat het college beoogt met de informatie op de gemeentesite?
- is het college met ons van mening is dat hiermee de indruk wordt gewekt dat de gemeente Zwolle burgers die bezwaar hebben tegen windmolens niet serieus neemt?
- is het college met ons van mening dat het beter is om op de gemeentelijke site neutrale informatie te verschaffen die geen stellingname inhoudt over acties van burgers?

PvdA
Eefke Meijerink

TEKST INSPREKEN 23 JANUARI 2017

ONDERWERP : BOVENGRONDS – EN ONDERGRONDS GOUD BINNENSTAD

Niet geagendeerd onderwerp.

1. Inleiding
2. Ondergronds goud
3. Bovengronds goud van gemeente, projectontwikkelaars en huurders
4. Date Zwolle met Den Bosch m.b.t. Onderwijs, Toerisme en Cultuur
Historie

Geacht College, geachte Raad,

Het is alweer even geleden dat ik heb ingesproken over dit onderwerp. Om precies te zijn op 18 februari 2008, waarin ik aandacht vroeg voor het bijzondere culturele -, historische- en religieuze erfgoed. Het goud van de stad.

Ondertussen is er al veel gebeurd in die negen jaar. Het Moderne Devotie Kwartier, het Cele Kwartier, ze hebben een naam gekregen. Ze zijn ontdekt en worden nu uitgedragen op Koningsdag 2016 en in het College akkoord van 2014. Als Actuele Moderne Devotie Beweging zijn we daar blij mee en zijn we er trots op. Toch is het pas de eerste stap, er ligt nog zoveel goud, bovengronds en ondergronds in de binnenstad van Zwolle.

Ondergronds goud , de kelders, kerkers, gangen onder oude historische panden(klein en groot). Daar kunnen we wat mee, allereerst ze zichtbaar maken en nadenken over een bestemming.

Hetzelfde geldt voor de twee riviertjes die midden door onze stad stromen. De Grote Aa is overkluist, maar je kan er door heen lopen en het blijkt veilig te zijn. Wethouder Philip van As is daar het bewijs van, hij heeft door het water van de Grote Aa gelopen en is teruggekomen. Ziet u al kanovaarders ondergronds met mijnwerkerslampen over de Grote Aa kanoën ? Stel dat Zwolle daar 600.000 bezoekers per jaar extra meetrekt ?

Bovengronds goud, alle culturele- , historische- en religieuze gebouwen die sterk onder druk staan. Wat is volgens ons belangrijk voor al die historische panden en gebouwen, zoals de Grote Kerk, zoals het Huis met de Hoofden, zoals het Rafter ? Dat ze leven, ademen en dat de ziel van de identiteit blijft

bestaan. Dat de verhaallijnen van Hanze, Moderne Devotie en Democratie erin terug te vinden zijn en dat het verhaal doorverteld kan worden. De ziel, het leven, uit een pand halen, is ook het einde van het verhaal.

Op 5 februari betrekken Actuele Moderne Devoten de Grote Kerk met een Ontmoetingshuis Moderne Devotie. Een uniek gebeuren en een unieke plek. U wordt daarvoor uitgenodigd.

De Actuele Moderne Devotie vraagt de Raad om een verkenningsonderzoek naar de haalbaarheid van het ondergronds varen over de Grote Aa

Daarnaast vragen wij om een eerste date met de stad Den Bosch. De stad die ons hele Cele Kwartier heeft overgenomen, de stad die al ondergronds vaart en de stad die op een goed georganiseerde manier toeristen weet te trekken.

Wij kunnen veel van elkaar leren, en vragen daarom de Raad om een eerste date met Den Bosch, samen met Marketing Oost, het Onderwijs en de Gemeente.

23 januari 2017   Actuele Moderne Devotie Beweging

NB. De ondergrondse schatten van Zwolle waren afgelopen zaterdag een item op radio en tv bij RTV Oost. Verder heeft de Provincie Overijssel, middels Stadsbeweging , opnames gemaakt van dit plan voor de binnenstad van Zwolle. 7 februari is de presentatie in Deventer.(zie stadsbeweging.nl)

Bestuursorgaan : Besluitvormingsronde Raadsplein
Onderwerp : Lijst ingekomen stukken
Raadsplein : 23-01-2017

Aan de raad,

Wij delen u mede, dat de volgende stukken zijn binnengekomen:

<u>Nr.</u>	<u>Onderwerp en voorgestelde behandeling</u>	<u>B&W datum</u>

Informatienota's voor de raad / ter kennisname

Er zijn geen informatienota's overgedragen

<u>Nr.</u>	<u>Onderwerp + voorgestelde behandeling</u>	<u>Datum</u>

B1 Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken

1.	Actuele Moderne Devotie Beweging- tijd voor ondergronds goud in Zwolle	29-12-2016
2.	Gemeenteraad Zoetermeer- aangenomen motie geen dubbel werk accountants	21-11-2016
3.	Gemeenteraad Rheden- aangenomen motie Minister beperk je tot het wat	22-12-2016
4.	Stichting Freedom of Mobility- Tekst presentatie LetsGro Festival 2016	10-11-2016
5.	Spoolderbelangen- bezwaren tegen voornemen plaatsen windturbines op het industrieterrein Voorst (locatie Scania) in Spoolde (brief wordt t.z.t. toegevoegd aan de stukken bij de inhoudelijke bespreking van dit onderwerp)	09-01-2017
6.	FNV Zorg & Welzijn – WMO checklist	06-01-2017
7.	Wijkpanel binnenstad Zwolle- behoud Goudsteeg/ Bloemendalstraat (voormalige Muzerie)	11-01-2017

B2 Diversen / ter afdoening in handen van het college stellen

1.	Mw. Verbeek- geld in zamelen voor de arme medemens kruipend door Diezerstraat	24-12-2016

Aldus besloten in de openbare vergadering van 23-01-2017

de voorzitter, H.J. Meijer

de griffier, A.B.M. ten Have

Tijd voor ondergronds goud in Zwolle

Zwolle, 29 december 2016

De tijd is rijp om wat te gaan doen met de vele ondergrondse schatten in het centrum van Zwolle. Afgelopen jaren zijn vele Zwollenaren en niet Zwollenaren al geconfronteerd met bijzondere plekken in het oude centrum van Zwolle. Het gaat daarbij vooral om bovengrondse plekken zoals de Grote Kerk, de Sassenpoort, Het Vrouwenhuis, Celekwartier en de Fraterhuizen.

De Actuele Moderne Devotie beweging pleit voor het zichtbaar maken van de ondergrondse schatten om ze daar waar mogelijk ook een bestemming te geven.

Het gaat dan om bijvoorbeeld de kelder en kerker onder het Stadhuis, de kelders onder het Refter, de overkluisde Grote Aa en de Kleine Aa, de grote kelder onder het Arme Fraterhuis en de kelder onder het Celegebouw.

Waarom geen brouwerij in oude stijl onder het Refter of een Brood Bierbrouwerij onder het Celegebouw, waar ook de Brood tentoonstelling komt.

Of de Grote Aa en Kleine Aa weer bevaren met kano's onder de grond. De gewelven onder het Stadhuis zijn uitermate geschikt voor een horeca gelegenheid, waarbij ook het verhaal van Zwolle onder de grond wordt verteld en getoond. Een geweldige uitdaging om het nieuwe jaar mee in te gaan. De Actuele Moderne Devotie beweging streeft naar het laten zien van de identiteit van de stad, zowel bovengronds als ondergronds !

In het nieuwe jaar zal deze beweging partijen gaan opzoeken die mede willen gaan voor Zwolle, een stad om trots op te zijn.

Info ; M.de Vries, Actuele Moderne Devotie Beweging, 06-28987955

Cele Centrum, met kelderingang

Arme Fraterhuis met grootste kelder van Zwolle

Het Refter Bethlehemsplein

Zoetermeer

ChristenUnie

GÉÉN DUBBEL WERK ACCOUNTANTS

De raad van de gemeente Zoetermeer in vergadering bijeen op 31 oktober 2016 en 7 november 2016,

Overwegende:

- dat de werkzaamheden van de gemeentelijke accountant zich uitstrekken tot de verbonden partijen,
- dat verbonden partijen zelf ook met voldoende waarborgen omklede accountantscontroles op de financiële gegevens en bestedingen hebben,
- dat de accountant van een gemeente de verplichting heeft om de werkzaamheden die een accountant van een verbonden partij heeft gedaan, te controleren,
- dat daardoor controle op controle plaatsvindt, gebaseerd op dezelfde uitgangspunten, hetgeen uit oogpunt van efficiency en doelmatigheid niet wenselijk is en vertraging in de controle oplevert,
- dat in juli 2016 de gemeenteraad van De Fryske Marnen een motie vaststelde met een verzoek van gelijke strekking als hieronder geformuleerd,
- dat de Auditwerkgroep van de gemeente Zoetermeer de raad adviseert het voorbeeld van De Fryske Marnen te volgen,

Verzoekt het college:

door middel van verzending van deze motie aan alle gemeenten in Nederland, de VNG, de Tweede Kamer, de Nederlandse Orde van Accountants en aan alle andere relevante beroepsgroepen deze problematiek te agenderen teneinde aan deze verspilling van overheidsmiddelen een einde te maken,

En gaat over tot de orde van de dag.

Zó! Zoetermeer

Marijke van der Meer

GroenLinks

Marcel van der Tol

CDA

Klaasjan de Jong

Zoetermeer Vooruit

Juliette Meurs

VVD

Robbert Moree

SP

Daniël Westhoek

LHN

Hanneke Wortel

CU/SGP

André Bos

PvdA

Chantal Walther

D66

Cora Huijbens

Van: Sanne de Kleyn <s.dekleyn@rheden.nl>
Verzonden: donderdag 22 december 2016 14:30
Onderwerp: [Concernstaf] Motie gemeente Rheden over rekenkamercommissie
Bijlagen: Motie vreemd aan de orde van de dag 'Minister beperk je tot het wat'.pdf;
Begeleidende brief motie.pdf

Geachte heer/ mevrouw,

Hierbij vragen wij uw aandacht voor de bijgevoegde motie van de gemeenteraad van Rheden met als onderwerp "Minister beperk je tot het wat".
Conform de motie zend ik u hiervan een afschrift.

Met vriendelijke groet,

Sanne de Kleyn

Griffiemedewerker | Gemeente Rheden

Hoofdstraat 3, 6994 AB De Steeg | Postbus 9110, 6994 ZJ De Steeg
T (026) 497 69 54 (intern 189) | **E** s.dekleyn@rheden.nl | **I** www.rheden.nl

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & donderdag

=====

Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.
Dit elektronische bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.
Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, wordt u verzocht het te vernietigen en de afzender te informeren.
Wij adviseren u om bij twijfel over de juistheid of de volledigheid van dit bericht contact op te nemen met afzender.

gemeente@rheden.nl
(026) 49 76 911

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

datum
21 december 2016

zaaknummer
RHD-555073

uw brief/kenmerk

behandeld door
S. de Kleyn (mw.)

doorkiesnummer
(026) 49 76 189

bijlage(n)
1

onderwerp
Motie gemeenteraad Rheden inzake rekenkamercommissie

Geachte heer/mevrouw ,

Hierbij vragen wij uw aandacht voor de bijgevoegde motie van de gemeenteraad van Rheden met als onderwerp "Minister beperk je tot het wat.". De gemeenteraad van Rheden roept op de huidige bepalingen van de Gemeentewet over de rekenkamerfunctie te handhaven. De motie is door onze raad met algemene stemmen aangenomen in de op 20 december 2016 gehouden raadsvergadering.

Hoogachtend,
Namens de gemeenteraad van Rheden,

De Griffier,
mw. mr M.G.J.L. Kateman

Bijlage:

- Motie vreemd aan de orde van de dag: "Minister beperk je tot het wat."

Afschrift aan:

- Tweede Kamerfracties
- Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR)
- Alle Nederlandse gemeenten

Motie vreemd aan de orde van de dag: "Minister beperk je tot het wat."

De Raad van de Gemeente Rheden, in vergadering bijeen op dinsdag 20 december 2016,

Overwegende dat:

1. De gemeente Rheden een verordening lokale Rekenkamercommissie heeft gebaseerd op huidige wet- en regelgeving;
2. de raad een jaarlijks budget toekent voor onderzoeken door deze rekenkamercommissie;
3. De rekenkamercommissie in de huidige samenstelling naar behoren en volle tevredenheid functioneert;
4. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) het voornemen heeft om de samenstelling van de rekenkamer te veranderen en in de toekomst alleen maar te laten bestaan uit externe leden;
5. de raad van mening is dat hierdoor de verankering met de lokale belangen mogelijk verloren gaat;
6. Een rekenkamer die alleen maar bestaat uit externe leden een hogere kostenpost met zich meebrengt, waardoor er een geringer budget overblijft voor onderzoeken;

Verzoekt de griffie om:

- a. bij de minister van BZK aan te geven dat de gemeenteraad van Rheden van mening is dat de minister geen wetswijziging moet voorstellen om de samenstelling van de Rekenkamer(commissie) te wijzigen en invulling van de rekenkamerfunctie tot de bevoegdheid van de gemeenteraad moet laten;
- b. Een afschrift van deze motie ook te sturen naar alle fracties in de tweede kamer, de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) en alle gemeenten in Nederland

En gaat over tot de orde van de dag.

De Steeg, 20 december 2016

De raadsleden, tevens leden van de Rekenkamercommissie gemeente Rheden,

Erik Roumen

Jeroen Kuijpers

Sjir Hanssen

RAADSVERGADERING

20 DEC 2016

No. 7C

Aangenomen met
algemene stemmen

STICHTING FREEDOM OF MOBILITY

Parkstraat 35

1544 AM, Zaandijk

06-46064181

stichtingfrom@gmail.com

www.stichtingfrom.nl

KvK: Zaanstad nr.50204157

Bank: Rabobank Zaanstad, IBAN: NL63 RABO 0131 1490 32

Stichting Freedom of Mobility heeft een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)status

Betreft: Tekst presentatie LetsGro Festival 2016,

Zaandijk, 10 november 2016.

Beste Lezer,

Deze presentatie bestaat uit drie delen. Eerst zullen we een aantal vraagstukken en problemen aankaarten op wereld- en op lokaal niveau en in het thema mobiliteit. Het tweede deel gaat over twee spectrums die moeten verduidelijken waarom we als stichting bepaalde keuzes maken betreffende OV systemen voor het nationale en internationale intercitynetwerk. Het derde deel gaat over de kansen die de stad en provincie Groningen samen met noord Nederland heeft om zichzelf en daarmee ook de Randstad te versterken. In het derde deel gaat het ook over hoe en waarom luchthaven Eelde verbeterd moet worden wil het een luchthaven van betekenis zijn voor zowel noord Nederland als Nederland in het algemeen.

We zitten een dynamische wereld waar we steeds meer afhankelijk van elkaar worden, maar ook waar bepaalde bedrijven of regio's en landen het beleid bepalen op wereld niveau. Dat betekend ook dat er vraagstukken zijn die invloed hebben en krijgen op onze welvaart en welzijn. De belangrijkste zijn onder andere dat we straks met 9 miljard mensen op planeet Aarde wonen en dat meer mensen meer welvaart gaan krijgen. Dat heeft invloed op onze grond- en brandstoffen en voedsel. Landen zoals China, Rusland maar ook Zuid Amerikaanse landen en Azië zullen steeds meer invloed gaan hebben op het wereld toneel en daarmee de geopolitieke en geoëconomische verhoudingen onder druk zal zetten. Dan hebben we ook nog de verandering in het klimaat wat zowel een natuurlijke proces is, maar ook door de mens beïnvloedt wordt.

Als we kijken naar het thema mobiliteit zien we steeds meer de stagnatie in het verkeer. Brandstoffen zullen schaarser worden en ondanks maatregelen in betere verbrandingen van verbrandingsmotoren heeft als uitstoot onder andere CO2 en fijnstof. Meer mensen zijn in staat om een auto te rijden en te bezitten wat onze reikwijdte sterk verbeterd, maar ook zorgt voor files en parkeerproblematiek. De auto geeft ons de vrijheid en we zijn zelfs daar grof voor te betalen ondanks de auto voor 97% van zijn tijd stil staat en als we rijden deze een gemiddelde bezettingsgraad heeft van 1.1 personen in de auto. Ondanks dat de auto ons in onze behoefte van mobiliteit voorziet waardoor geen tijdsmanagement nodig is, comfort geeft, voor sommige zelfs een aanzien en status geeft de auto onze samenleving grootse problemen zoals files, parkeerproblematiek, ruimtebeslag en milieubelasting. Meer wegen heeft geen zin omdat ons gedrag en de flessenhalzen naar de stad en regio's voor files veroorzaakt. Meer snelwegen aanleggen heeft dan ook geen zin omdat De snelheid op de snelwegen is omhoog gegaan, maar heeft ook invloed op de capaciteit van deze snelwegen die dan minder wordt.

Als we dan lokaal kijken in de stad en provincie Groningen dan zien we dat ze onvoldoende profiteren van de dominantie van de Randstad. Er is een tweedeling tussen de Randstad en de buitenprovincies die spanningen met zich mee gaat brengen. De reistijd naar Noord Nederland is te groot waardoor het de provincie hoofdsteden in noord Nederland een soort eilandjes zijn. Werkeloosheid neemt toe onder laagopgeleiden en hoogopgeleide mensen trekken naar de Randstad en dat geeft krimp in bepaalde stukken in de provincie Groningen. Luchthaven Eelde zit geïsoleerd en heeft geen aansluiting met het spoor. Het komt niet onder de

aandacht vanuit de OV reiziger en de automobilist rijdt er ver vandaan. Eelde heeft alle voorzieningen aan airside, maar niet aan landzijde. Doordat het geen goede verbindingen heeft naar groot achterland is de luchthaven een sprokkel luchthaven met vakantiecharters, een lijndienst en is het een recreatieluchthaven met voorzieningen om aspirant beroepsvliegers te trainen in instrument vliegen. Het spoor boven Zwolle is kwetsbaar. Als er een stagnatie is door onderhoud of ongeval heb je meteen een infarct van geheel Noord NL.

De wensen van stad en provincie Groningen/Noord NL zijn er ook. Beter aansluiten bij de Randstad, Een betere verbinding met Duitsland. De positie van Eelde Airport sterk verbeteren.

Vraagstukken zullen in de mobiliteit opgelost dan wel sterk verbeterd moeten worden. De auto industrie is dominant en sterk bezig om deze vraagstukken van antwoord te voorzien. De elektrische auto zal ondanks de stagnatie in de verkoop het antwoord zijn van de auto-industrie. Men heeft het zelfs over de autonome of zelfsturende elektrische auto. Echter de elektrische auto zal nog steeds een gemiddelde bezettingsgraad hebben van 1.1 persoon en ons gedrag zal niet veranderen. Kortom we veranderen niets. De autonome auto zal het gedrag van mensen kunnen opvangen. Ook al zal de bestuurder niets meer hoeven te doen. De autonome auto moet wel onderhouden worden en van de juiste apparatuur worden voorzien die altijd perfect moet zijn. Gedrag in het stadsverkeer wordt er ook niet mee beïnvloed. In het verkeer draait het om communicatie. De autonome auto zal ook moeten communiceren met de fietsers, voetgangers en automobilisten die wel graag auto rijden. Communicatie tussen mensen is zeer complex en niet altijd logisch. De autonome auto kan daar niet mee omgaan. Als het technisch wel zou kunnen dan zullen verzekeraars het niet toelaten. De auto geeft dan wel geen oplossing maar heeft en blijft een rol spelen. Alleen niet in de grote aantallen die we nu hebben.

Maatregelen zoals autodelen of op andere tijden werk en, thuiswerken hebben weinig invloed. Autodelen is een mogelijkheid en zal ook zeker een plek hebben in het mobiliteitsaanbod, maar ook hier geldt dat je er eerst naar toe moet en het moet plannen. De auto zal niet altijd beschikbaar zijn. Het maakt spontaan gebruik niet mogelijk en dat geeft ons niet de bewegingsvrijheid die we wel willen. Autodelen zal andere diensten niet kunnen vervangen.

Werktijden of schooltijden vervroegen of verlaten heeft geen zin omdat dat indruist op onze biologische klok die al vanuit de oertijd onze activiteiten op de dag bepaald.

Geleide transport is de enige die grote aantallen mensen duurzaam kan verplaatsen, Normaal menselijk gedrag heeft geen invloed op de prestaties van dit type transport. Steden en regio's kunnen met minimale ruimte beslag toch gevoed worden. Dat betekent ook dat niet de auto de toekomst heeft maar het OV met geleide transport. De grootste beperking is dat er geen deur tot deur verplaatsingen mogelijk zijn. Lopen en fietsen zorgen wel dat we van deur tot deur kunnen. Lopen en fietsen kunnen het OV sterk verbeteren en zullen dan ook altijd verbonden zijn.

Naast dat fiets en andere personal transporters en lopen het OV zal versterken zal ook vanuit de stedenbouw anders gedacht moeten worden. Als planologen meer om OV, fiets en wandelen steden gaan ontwerpen waarbij er functievermenging kan plaatsvinden zullen vraagstukken van ruimtebeslag, stagnatie en milieu beter beantwoord kunnen worden. De auto heeft planologen de gereedschap gegeven om aan functiescheiding in steden te doen wat voor levenloze kantoorparken, Vinex wijken en bedrijfsterreinen gezorgd heeft. Daarmee hebben planologen onbedoeld en niet bewust voor vele vraagstukken gezorgd in de mobiliteit zoals parkeerproblematiek, files en milieu vraagstukken.

In de stad is er weer functievermenging en is zeer goed bereikbaar te voet, fietsend of OV. Het geleide transport die door het OV wordt bedient zal een belangrijke schakel worden in onze toekomstige verplaatsingen tussen regio's en steden. Welke systeem daar het beste aan voldoet kan het best verduidelijkt worden met voorbeelden. Dit voorbeeld komt vanuit de luchtvaart.

We maken nu dan ook een zijsprong die de keuze voor geleide transport verder verduidelijkt. Het is wat meer technisch verhaal.

De burgerluchtvaart is na de tweede wereld oorlog spectaculair gegroeid en is niet meer uit onze samenleving weg te denken. Dit komt door de ontwikkeling van de straalmotor. Van oorsprong moest het de prestaties van militaire vliegtuigen sterk verbeteren. De burgerluchtvaart was na de oorlog op een hoog niveau beland in service en mogelijkheden voor de welgestelden. De vliegtuigen hadden zuigermotoren die een propeller aandrijven en er kwam een druk cabine. De welgestelden konden nu comfortabel de wereld rond en boven het weer vliegen. De burgerluchtvaart had dan ook een top bereikt. Ondanks dat de straalmotor in ontwikkeling en brandstof veel duurder was zag ook de burgerluchtvaart voordelen van dit type motor en koos de burgerluchtvaart om deze motor verder toe te passen. Waren de eerste vliegtuigen op straalaandrijving nog duur en niet altijd betrouwbaar de ontwikkeling ging verder. De wensen van Airlines waren van dienaard dat fabrikanten van vliegtuigen en vliegtuigmotoren tot nieuwe innovaties dwongen. Het resultaat is duidelijk. De Boeing 747 heeft met de omloop motor of turboprop voor een revolutie gezorgd. Meer mensen konden nu goedkoper vervoerd worden naar alle plekken in de wereld. Niet alleen de happy few had de mogelijkheid, maar nu kon en kan iedereen met het vliegtuig op reis. De oploper straalmotor is er niet alleen voor de grote burgervliegtuigen, maar ook voor de kleinere toestellen zoals de Airbus 320 en de Boeing 737.

De ontwikkeling van de straalmotor heeft ook voor een spectrum in toepassing van vliegtuigmotoren gezorgd. De zuigermotor die een propeller aandrijft zie je vooral bij sportvliegtuigen met lage snelheden en die op lage hoogte vliegen. Met snelheden tot 400 tot 500 km/uur is de turboprop de beste oplossing. Vooral regionale kleine passagiersvliegtuigen gebruiken dit type motor. De turboprop is een straalmotor die een propeller aandrijft. Snelheden tot ongeveer 1000 km/uur waar veel mensen snel vervoerd kunnen worden is de turboprop de beste oplossing. De straalmotor drijft een schoep aan waarbij een gedeelte van de lucht om de motor geleid wordt, maar wel door een behuizing. Wil je sneller dan komt de zuivere straalmotor in beeld die je vooral ziet in militaire vliegtuigen. Na de jet komt de scramjet en de raket.

Als we kijken naar de zuigermotor en straalmotor is het principe nog steeds hetzelfde. Lucht wordt aangezogen en vermengt met brandstof. Een vonk zorgt voor een explosieve verbranding waarbij de explosie geleid wordt en bij een zuigermotor een zuiger verplaatst, maar bij een straalmotor het gehele vliegtuig. De belasting is echter anders. De belasting in de zuigermotor is een piekbelasting en bij een straalmotor een constante belasting. Waardoor de straalmotor betrouwbaarder wordt. Bij een zuigermotor met propeller moeten allemaal zuigers en tandwielen aangedreven worden waardoor het rendement wat de brandstof oplevert veel minder is. Bij een straalmotor is dat niet het geval en zal de brandstof veel beter benut worden voor voortstuwing. De straalmotor werkt het best op grote hoogte en daarmee kan men boven het weer vliegen. De straalmotor is duurder in ontwikkeling en aankoop, maar goedkoop in operatie en zorgt dat veel last en personen vervoerd kan worden.

Wat voor de luchtvaart geldt, geldt ook voor de spoorwegen als de spoorwegen accepteren dat ze niet op zich zelf staan maar onderdeel zijn van het geleide transport spectrum. Verder hebben de luchtvaart spectrum en geleide transport spectrum een aantal opvallende overeenkomsten waar de spoorsector zijn voordeel mee kan doen.

In het geleidetransport is voertuig en infra een systeem. Het kan dus niet los van elkaar bekeken worden. Als we kijken naar toepassing in ruimte en afstanden die afgelegd moeten worden is in het geleidetransport een zeer groot aanbod van mogelijkheden van voertuigen met hun infra. Binnen gebouwen is dat de roltrap en lift, Op terreinen en urbane regio's is dat de kabelbaan, monorail, lowspeed maglev en rail gebonden voertuigen. Tussen de steden hebben we rail gebonden voertuigen en maglev. Als we kijken naar het diagram zijn rail gebonden voertuigen goed als tram, metro, en stop-treinen en goederen treinen. Voor hogere snelheden, voor intercity en langeafstanden waar veel steden en daarbij veel reizigers aan gedaan kunnen worden is maglev het enige systeem die goed presteert.

Als we kijken naar conventionele elektromotoren en lineaire elektromotoren waarbij maglev zich voortbeweegt is dat rotor en stator anders gebouwd zijn. Het principe van de conventionele elektromotor en lineaire motor is hetzelfde. We weten allemaal dat een magneet een noord en zuidpool heeft. Gelijke polen stoten elkaar af en ongelijke polen trekken elkaar aan. Hiermee kun je een verplaatsing mee opwekken. Bij een conventionele elektromotor is een rotor die in een stator volgens magnetisme een ronddraaiende beweging gaat maken omdat elektromagnetische velden elkaar steeds aantrekken en afstoten. Bij een lineaire motor zijn de windingen niet in een motor zo geplaatst dat ze een ronddraaiende beweging maken maar zijn rotor en stator

zo geplaatst dat ze een lineaire verplaatsing kunnen maken via een golfbeweging. Dus door rotor en stator anders te plaatsen zijn de mogelijkheden veel beter.

De lineaire motor is in beginsel duurder om te ontwikkelen en te bouwen zoals bij de straalmotor, maar zijn de mogelijkheden veel beter en kunnen veel meer steden en regio's sneller en hoog frequent gebruik maken terwijl de operationele kosten lager zijn.

In Nederland zijn de intercitysteden dicht op elkaar die zorgen dat de prestaties van een hogesnelheidstrein niet ten volste benut kan worden. Vanuit het spectrum diagram zie je dat ook en gaat een hogesnelheidstrein pas functioneren als steden ver van elkaar liggen. Dat verklaart ook dat de HSL zuid vele steden en daarmee zijn reizigers voorbij moet rijden om als voertuig snel te kunnen worden. Dat betekent dat een groot deel van de reizigers niet snel kan reizen. Als we naar het spectrum kijken zien we dat de maglev met zijn lineaire motor over een grote rang gebruikt kan worden. Vanuit het spectrum heeft de highspeed maglev zijn beste waarde al op intercity niveau. Dat betekent dat alle intercity steden en daarmee de reizigers wel aangedaan kunnen worden en profiteren van een enorme reistijd verbetering. Zelfs beter dan de auto.

Een magneetbaan moet gefundeerd worden. Dat betekent dat deze altijd op palen staat. Dat betekent echter niet dat deze palen altijd boven het maaiveld uit hoeven te steken. Zie in het diagram hoe de baan gesitueerd kan worden. Alle heeft zijn voor en nadelen. Bij een volledige viaduct kan de oppervlakte dubbel gebruikt worden. Bij een dijk is de horizonvervuiling anders, maar kan het oppervlakte maar voor 1 functie gebruikt worden. Bij gelijkvloers met de horizon kan het oppervlak ook voor één doel gebruikt worden, maar is er geen horizon vervuiling. Onder de grond is ook een mogelijkheid. Dan zie je al reizigers niets en daarmee de reizigers verleiden om naar het landschap te kijken, maar kan het oppervlak wel goed gebruikt worden en is er geen horizon vervuiling.

Ook een conventionele hogesnelheidsbaan voor conventionele treinen moeten gefundeerd worden. Immers de ondergrond wordt beïnvloed door de drukgolf die een snelle trein veroorzaakt. Voorbeeld is de HSL Zuid. Op de Hanzelijn Lelystad- Zwolle en Amsterdam –Utrecht is een baan zonder fundering, maar daar zijn de verzakkingen dusdanig dat 140 km/uur beter is.

Dat een magneetbaan niet gecombineerd kan worden met het conventionele spoor is geen nadeel maar een groot voordeel. Immers de hogesnelheidstrein in Nederland wordt wel vermengt met de intercity, stoptrein en goederentreinen waardoor zijn prestaties niet tot volste benut kan worden. Elke treintype beïnvloedt elkaar nadelig. Er kan niet hoogfrequent gereden worden en bij een verstoring bij onderhoud of ongeval heb je een totale infarct.

Operationeel heeft een magneettrein vele voordelen. De infra vraagt veel minder onderhoud dan conventioneel spoor. De magneettrein kan per tijdseenheid langer gebruik maken. Een conventionele trein verslijt de infra op zowel rails als bovenleiding en zorgt voor verzakkingen. Dat betekent dat spoor veel onderhoud gevoeliger is. Bij onderhoud is er geen treinverkeer mogelijk en moet men bussen inzetten. Wat reistijd verlies en ongemak oplevert. Let wel. Het huidige spoor vraagt nu al meer onderhoud met alle ongemakken die er op volgen.

De eigenschappen van de magneettrein maken dat de afstand tussen steden en regio's in reistijd veel dichter op elkaar zitten. Verdichten door reistijd vermindering is nu mogelijk. Dat maakt regio's tot metropoolregio's met behoud van vergezichten en ruimte voor water en groen. Het zorgt dat regio's verbonden worden en elkaar versterken. Tweedeling wordt tegengegaan.

De magneettrein als intercity is een vorm van OV die iedereen elke dag zonder reserveren kan gebruiken. Dit is anders dan een hogesnelheidstrein die je vooraf moet reserveren.

De magneettrein heeft een volledige vlakke vloer die gelijk kan lopen met het perron. Scootmobielen, fietsen en andere personal transporters, kinderwagens en bagage kunnen dan ook makkelijk in het uit voertuig geplaatst worden. In de visie van Stichting Freedom of Mobility heeft elk voertuig ook ruimte om grote aantallen fietsen en scootmobielen mee te nemen. Zo kunnen mensen zich duurzaam in en tussen steden zich verplaatsen.

De spoorsector moet de magneettrein niet als concurrent zien, maar als ontbrekende schakel om meer mensen duurzaam te vervoeren. Intercity, stoptreinen en goederentreinen zijn geheel van elkaar gescheiden en rijden via gescheiden zelfvoorzienende corridors volgens het metrosysteem. De conventionele treinen gaan de lightrail, stoptrein en goederen overnemen. De intercity die zowel een nationale als internationale functie heeft zal overgenomen worden door de magneettrein. Alleen dan is een hoge frequentie en betrouwbare eenvoudige dienstregeling mogelijk. De gemiddelde snelheid en daarmee de reistijd kan met een factor 2 tot 5 omlaag. Bij een verstoring door onderhoud of ongeval kunnen treintypes elkaar versterken.

Op de stations komen de geïsoleerde corridors van lightrail, stoptreinen en intercity's bij elkaar zonder dat ze met elkaar vermengen zodat de reizigers makkelijk op de andere lijnen kunnen overstappen., Stations zijn zo gemaakt dat er aparte perrons zijn voor in- en uitstappen. Dit om snel in- en uitstappen te bevorderen. Wissels zijn zo geplaatst dat treinvuurtuigen makkelijk kunnen keren als er een verstoring door onderhoud of ongeval is. Stations en haltes zijn ook altijd plekken waar je zelf of in de buurt moet zijn. Er zijn ook stallingen voor fietsen waar je fietsen kan parkeren en huren zoals OVfiets of een deelauto kan pakken.

Met bovengenoemde gegevens kijken we naar de toepassing voor de stad en provincie Groningen. Waarom de Randstad in Groningen en noord Nederland moet gaan investeren. Waarom en hoe er in de luchthaven Eelde geïnvesteerd moet worden en dat dat ook voordeel heeft voor Schiphol. Waarom Groningen een voorbeeld kan zijn voor Noord Brabant waar wensen voor betere verbindingen ook gelden Groningen en noord Nederland kunnen een leidende positie innemen in de verbetering van Nederland en zelfs Duitsland. Hoe innovatie toegepast kan worden en naar het noorden komt. Er weer werk is voor zowel hoog als laag geschoolde mensen en hoe Noord NL op de wereldkaart kan komen. Ook vertellen we nog waarom de magneettrein en fiets een goed huwelijk is.

De Randstad ligt ten opzichte van Europa geïsoleerd in een hoek. Als we vanuit de reistijd bekijken liggen de regio's Hamburg te ver van de Randstad. En Hamburg licht weer op een knooppunt van Scandinavië en Oost Europa. Tussen de Randstad en Hamburg licht een vacuüm. Waardoor reizen tussen deze metropoolregio's langdurig en met veel planning gepaard gaat. Groningen is een eiland in dat vacuüm en dit vacuüm zorgt voor tweedeling en trek naar de Randstad. Dit vacuüm kan doorbroken worden door reistijden en reisgemak sterk te verbeteren. Vooral het spoor kan dit vacuüm doorbreken. Echter dat betekend dat er geïnvesteerd moet worden in betere verbindingen. Vanuit het spectrum zien we hoe dat het beste gedaan kan worden. De stad en provincie Groningen kunnen een brugfunctie vervullen tussen de Randstad en regio Hamburg. Dat betekend dat er snelle verbindingen tot stand gebracht moeten worden tussen deze regio's. Een directe verbinding via geleide transport is te kostbaar. Door andere steden aan te doen kunnen meer mensen gebruik maken van deze snelle dienst tussen alle steden onderling. Vanuit het spectrum weten we dat de magneettrein de enige is die deze dienst kan uitvoeren. Natuurlijk kan de stad en provincie Groningen het niet alleen doen en zullen ze hulp nodig hebben van de nadere noordelijke provincies in Nederland en Duitsland. Dat betekend dat de Wunderline niet traditioneel aangelegd moet gaan worden maar met een magneettrein die zorgt dat je met meer steden en daarmee meer mensen comfortabel tussen alle steden kunnen reizen. Het grootste voordeel voor Duitsland is dat ze met behulp van de Noordelijke provincies en eigenlijk Nederland hun nummer één positie betreffende magneettrein in stand kunnen houden.

Omdat nieuwe infrastructuur aangelegd moet worden biedt dat ook kansen voor luchthaven Eelde. Aan airsite is alles op orde, maar de luchthaven is onvoldoende interessant om airlines naar zich toe te trekken om lijndiensten te verzorgen voor langdurige operatie. Juist lijndiensten zijn nodig voor een stabiele operatie. Immers lijndiensten van luchtvaartmaatschappijen zijn als de dienstregeling van het spoor op een starre rails. Alleen voldoende lijndiensten brengen stabiliteit. Echter voor lijndiensten heeft een airline de zekerheid nodig om veel mensen te kunnen bedienen. Omdat vliegen voor veel mensen een geen dagelijkse gebeurtenis is zal de airline uit een regio met veel mensen moeten putten die eenvoudig naar en van de luchthaven kunnen reizen op een snelle comfortabele manier. De magneettrein kan hier voor zorgen dat de luchthaven een groot achterland kan hebben. De Wunderline moet dan ook doorgetrokken worden naar luchthaven Eelde. Als de magneettrein met Schiphol verbonden kan worden kan Eelde Schiphol ontlasten en is verder ontwikkelen van luchthaven Lelystad niet nodig. Lelystad moet de grootste luchthaven van de kleine luchtvaart blijven zonder een Control zone. Deze zone met verkeersleiding is nodig om verkeersvliegtuigen met een instrument nadering te begeleiden via bakens naar de start en of landingsbaan. Dit betekend ook dat sportvliegers een control zone als een barrière ervaren om het veld te gebruiken. Een andere barrière is dat de kosten dan te hoog oplopen. Als meer sportvliegers dit als barrière zien heeft dat invloed op het aantal vliegbewegingen op Lelystad. Beter is

om Lelystad voor de kleine luchtvaart te behouden zonder control zone en met Eelde gaat samenwerken om zo ook trainingen via de kleine luchtvaart voor de instrument procedures.

Eelde kan een luchthaven met lijndiensten zijn richting noorden en oosten. Voor low-cost airlines kunnen hun product goedkoper aanbieden. Immers ook vanuit Eelde kan heel Nederland en een deel Duitsland bereikt worden. De situatie is als in Parijs met zijn grote treinstations die onderling verbonden zijn.

Een bus of tramlijn naar en van de luchthaven is een goedkopere oplossing die echter niet zorgt voor een stabiele diestuitvoering naar een groot achterland. De luchthaven is dan een eindpunt van een lijn en niet een onderdeel van een lijn die een groot achterland bedient. Tevens zullen gemak en reistijd winst vanuit Schiphol en de Randstad teniet gedaan worden.

Door een snelle verbinding tussen alle provincie hoofdsteden en de luchthaven hebben deze provinciehoofdsteden er een luchthaven erbij. Verder zal een snelle verbinding zorgen voor verdichting door reistijd verbetering.

OV SAAL en de Hanzelijn zijn spoorprojecten die niet gezorgd hebben dat de bereikbaarheid van de Metropool Regio Amsterdam, Schiphol en Noordelijke provincies sterk verbeterd zijn. Reistijden zijn nog steeds te lang. De spoorinfra blijft kwetsbaar voor verstoringen en zorgen voor een totale infarct.

Nu in Amsterdam sprake is van een eventuele Hyperloop gedachte biedt dat kansen voor Groningen, De noordelijke provincies en Duitsland. Immers Transrapid is de som van alle ontwikkelingen die Hyperloop weer maken. Echter de Hyperloop is een gedachte die nog niet gerealiseerd is. Mocht de Hyperloop een daadwerkelijk bestaansrecht gaan krijgen dan is de basis via de magneettrein al gelegd.

Dat de noordelijke provincies een aantal intercity lijnen via de magneettrein moeten hebben om de positie van Eelde en de Noordelijke provincies sterk te verbeteren staat niet op zichzelf. Het is een startpunt waarbij heel Nederland sowieso ongeveer 10 maglevbanen krijgen. Met deze infra zorgen we dat alle provincies en regio's en steden mee doen en hun expertise en karakters meenemen. Nederland als een metropoolregio die kan meedoen met andere sterke regio's ongeacht de positie van Europa. De provincie noord Brabant heeft ook de behoefte om beter aan te sluiten op de Randstad en Europa. Tevens hebben zij ook een luchthaven die een redelijke verbinding heeft met het achterland. De noordelijke provincies kunnen dan ook samenwerken met de provincie Noord Brabant.

Natuurlijk is dit een enorme investering waar veel geld mee gemoeid is. Maar willen we willen we meedoen dan zullen we moeten investeren. In dit document worden een aantal voorbeelden gegeven om dat te verduidelijken.

Voor één euro kun je al brandstof kopen om dat vervolgens in je auto te stoppen. Je kan dan net de stad uit. Maar naar een verre bestemming gaan is niet mogelijk. Ten eerste benut je de auto dan niet goed en aan de andere kant laat je kansen en mogelijkheden liggen. Met honderd euro aan brandstof creëer je mogelijkheden die je verder kunnen verrijken. Kortom weinig geld begrenst je in mogelijkheden en kansen.

Een sportman of vrouw of team zullen veel tijd, energie en vele deskundigen hebben om het ultieme doel van een prijs te pakken. De winst zit hem al in het doorzetten, het organiseren, de discipline en de vechters mentaliteit die je laat zien. Als dan inderdaad de winst is gehaald komt de investering terug. Deels direct en deels indirect door de kansen die nu geboden worden.

De film "Wolf of Wall Street" gaf ook een goed voorbeeld. In een scene werd een pen verkocht voor veel geld terwijl de pen zelf maar een cent waard is. Maar omdat het de enige pen was in de nabijheid en het contract getekend moest worden die miljoenen oplevert was het waard om zoveel geld in de pen te steken. Kijk dan ook niet naar de eigenschappen maar naar de mogelijkheden en kansen die het bied In dit geval voor de regio, de banen die er komen, het versterken van Randstad en Nederland. Zelfs Duitsland kan een leidende positie behouden, Eelde die Schiphol kan ontlasten en Lelystad de grootste kleine vliegveld blijft voor de kleine luchtvaart en daarmee ook in de toekomst de recreatie luchtvaart en beroepsopleidingen veilig gesteld worden..

Dat Duitsland de magneettrein niet geïmplementeerd heeft is puur te maken dat de hereniging van beide Duitslanden. Deze hereniging heeft een behoorlijke gat in de begroting gemaakt. Duitsland is nu net in staat om zijn infra te herstellen en op sommige plekken te verbeteren. Echter grote infrastructure plannen zijn niet uitgewerkt en gebouwd. Ook niet als een conventionele trein. Het is zelfs zo dat de nieuwste ICE een maximale snelheid heeft van 250 km/uur simpel omdat ze niet de juiste infrastructuur hebben en gaan bouwen. Duitsland heeft wel de licenties verkocht aan China, Japan en Korea. Deze landen hebben aangegeven dat de Transrapid techniek de beste is en ze dat verder gaan ontwikkelen. In China hebben ze met de lijn Pudong-luchthaven Shanghai nu voldoende informatie dat de maglevtechniek zeer betrouwbaar is. Zelfs weer heeft geen invloed. Maar dat betekend ook dat de kennis straks niet meer in Europa is. De magneettrein gaat er echter komen en dan is het is beter om de kennis in Europa en Duitsland ook te behouden en te verbeteren. Groningen kan met behulp van andere provincies en Duitsland deze kennis veiligstellen.

Wouter van Gessel

Voorzitter van Stichting Freedom of mobility

Maglev in Nederland

Lessen voor het spoor

STICHTING FREEDOM OF MOBILITY

Globale uitdagingen

- Wereldbevolking naar 9 miljard
- Geo-economische, geopolitieke verschuivingen
- Verdelen schaarse brand- en grondstoffen
- Voortgaande urbanisatie
- Meer milieuvervuiling
- Maar slechts 1 aarde

Uitdagingen mobiliteit Nederland

- 8 miljoen autos; verslechteren gezondheid en OV gebruik
- Europa's dichtste wegennet, maar nog steeds veel files
- Compacte steden; auto's ongeschikt voor verbeteren bereikbaarheid
- OV goed in grote steden, elders minder
- Dicht spoorwegnet, doch ook een van s' werelds drukste
- Moeilijk voor de NS capaciteit in de spits te verhogen
- Fietsen populair, 18 miljoen; parkeerproblemen bij stations
- Schiphol wil vluchten verplaatsen
- Overheid wil CO2 emissie verminderen

Oplossingen autoindustrie

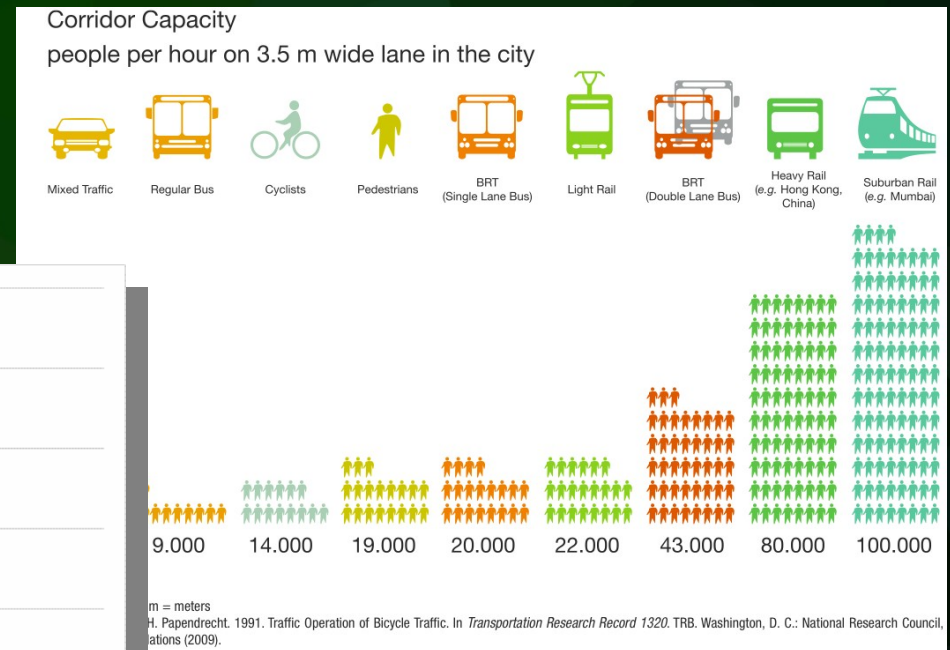
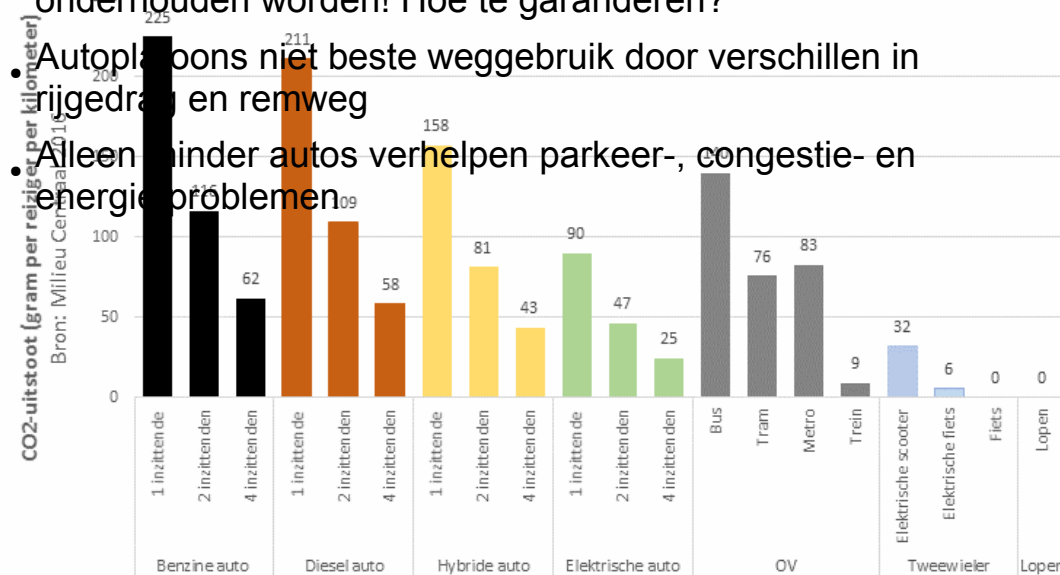
- Kleinere autos
- Zuiniger autos
- Electriscche autos
- Zelfrijdende autos
- Autodelen
- Spitsmijden
- Geautomatiseerde auto, truck platoons

Autos zijn geen (urbane) oplossing

- Autos meest ruimteverslindende mode
- Compacte steden geen ruimte voor autos
- Delen? Gemiddelde auto: 1 bestuurder + handtasje
- Electriscie autos oplossing tegen luchtverontreiniging, niet voor parkeer en congestie problemen
- Electriscie treinen reduceren veel meer CO2
- Zelfrijdende autos ontberen sociale vaardigheden voor gemengd verkeer
- **Complexe zelfrijdende autos moeten goed onderhouden worden! Hoe te garanderen?**

- Autoplaatsen niet beste weggebruik door verschillen in rijgedrag en remweg
- Alleen minder autos verhelpen parkeer-, congestie- en energieproblemen

Lessen van de auto

- Investeer in ontwikkeling en marketing
- Verleid reizigers met:
  - gemak en comfort,
  - onafhankelijkheid en persoonlijke ruimte,
  - flexibiliteit, beschikbaarheid en korte reistijd
  - persoonlijke status
- Ook zelfrijdende elektrische autos kunnen het OV niet vervangen:
  - Menselijk gedrag volgt daglichtritme, de spits blijft dus bestaan
  - Sommigen willen graag zelf rijden en alleen zijn
  - Autodeling maakt het een taxi, minder attractief
- Veel mensen tegelijk efficiënt verplaatsen – dit blijft het domein van het OV, zeker rail

Onze visie: Combineer fiets & OV

- Fiets = beste mode voor korte afstand
- Rail = beste snelle mode op interregionale afstanden
- Combinatie van beide lost de meeste uitdagingen in mobiliteit op
- Maak het OV dus hier klaar voor

Transformeer het OV

Het OV moet:

- nationaal en lokaal samenhangend zijn
- zich richten op reizigerswaarde
- deelnemen aan stedelijke mobiliteitsplanning
- stationsgebieden aantrekkelijker maken door integreren voorzieningen
- reistijd significant verminderen door ontvlechting OV op verschillende snelheden

Het spoor zou moeten leren van :

- burgerluchtvaart
- (zelfrijdende) autoindustrie
- Ervaringen met hogesnelheidstreinen
- Hoe om te gaan met kostenvragen

OV hiërarchie

- Vliegtuigen verbinden internationale vliegvelden
- Intercity treinen verbinden stations grote steden
- Stoptreinen verbinden alle overige stations
- Light-rail verbindt lokale haltes

Voor- en natransport:

- Lopen, fietsen of andere lichte persoonlijke voertuigen

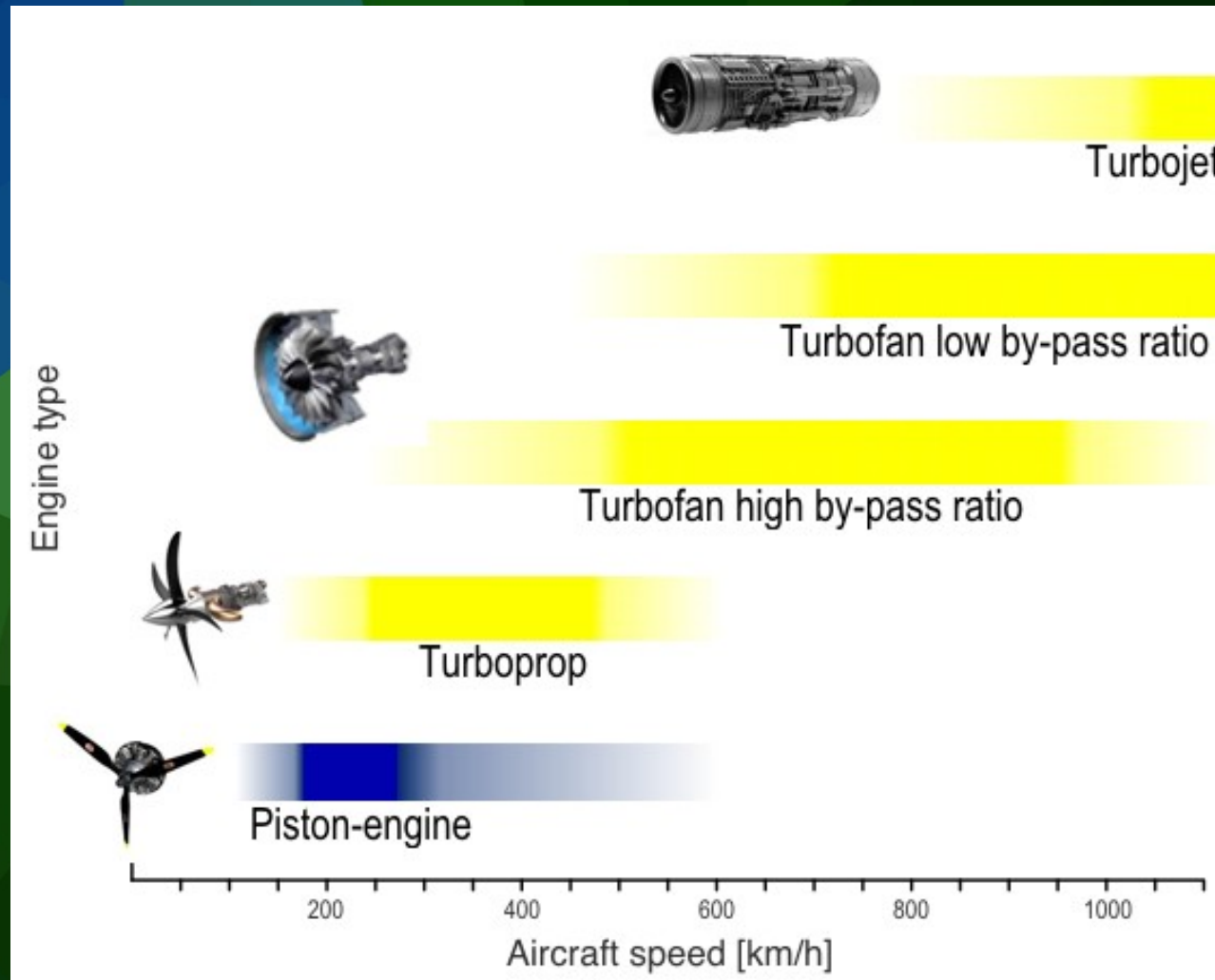

Reizigers aantrekken

- OV heeft veel reizigers nodig
- Dus bied alternatieven voor de auto
- Focus op voordelen i.p.v. reduceren kosten
- OV moet snel, frequent en gemakkelijk zijn
- Meer reizigers = meer omzet
- Meer omzet = betere business case
- Leer van de luchtvaart hoe zij groeiden

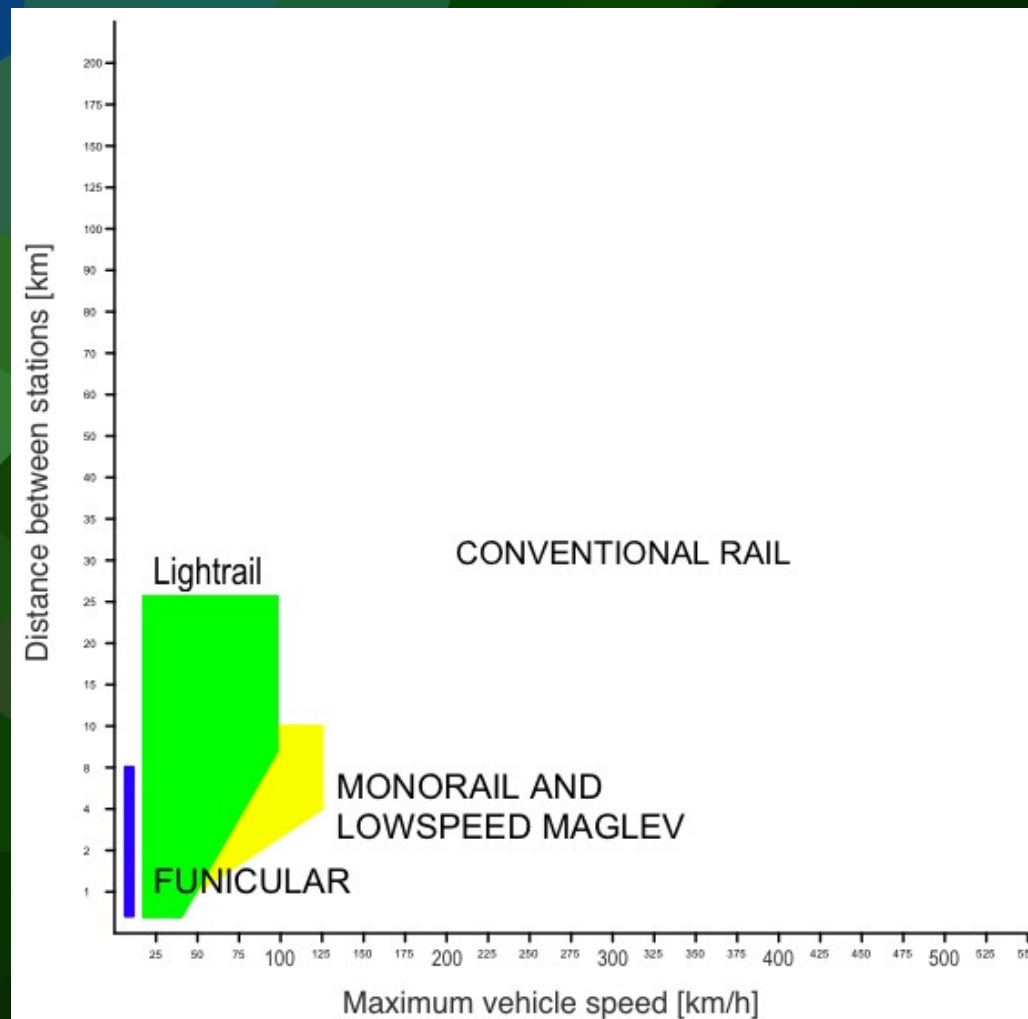

Spectrum aandrijving luchtvaart

Type aandrijving en bruikbare snelheid

Spectrum geleidetransport

Analogieën in aandrijving

Zuiger

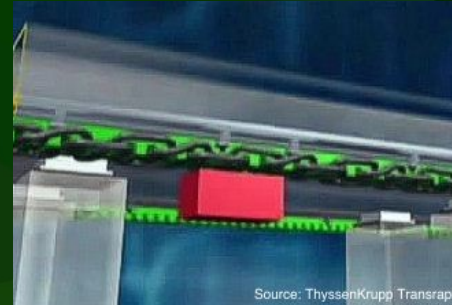
Turbine

Rotatie E-motor

Lineaire E-motor

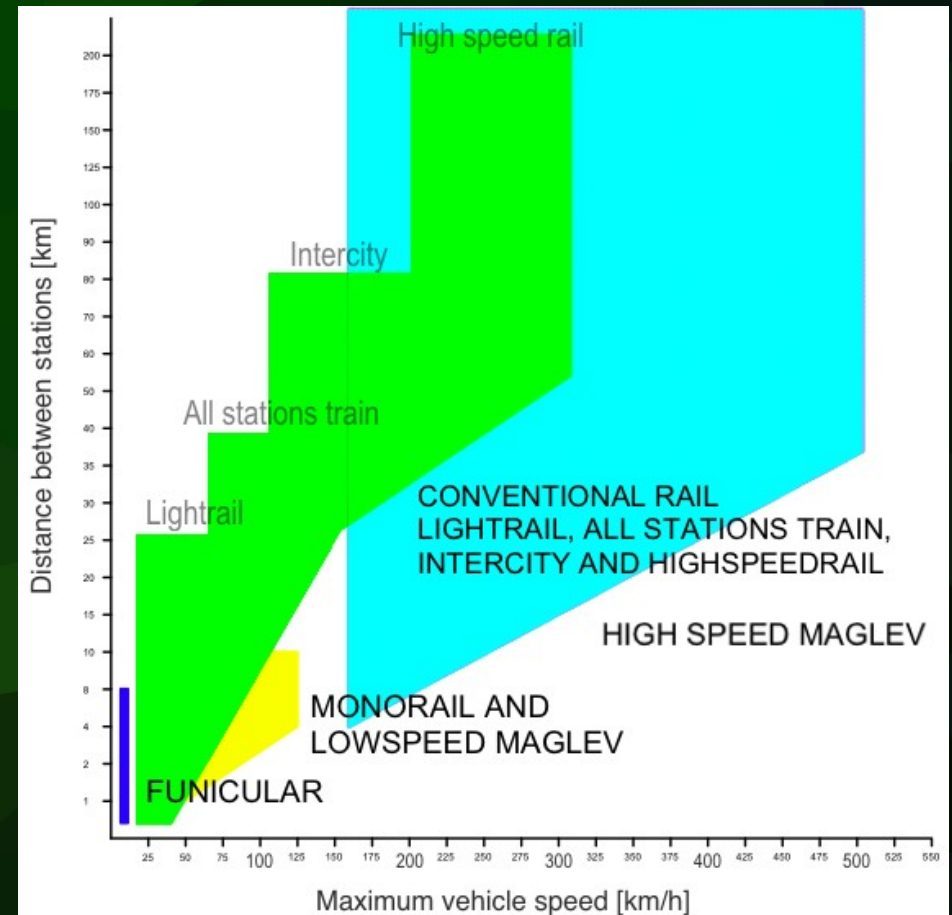

- ++ Lagere investering
- Omzetverlies voor lineaire aandrijving
- Indirecte voortstuwing: lagere snelheid
- Onderhoud door rotatieslijtage

- Aanzienlijke investering
- ++ Krachtige lineaire aandrijving
- ++ Directe voortstuwing: hoge snelheid
- ++ Weinig onderhoud

Rol van Maglev in spectrum

- Enorme operationele inzetbaarheid
- Vervangt van intercity tot hogesnelheidstrein
- Concurrereert met auto op pure snelheid

Lessen van de luchtvaart

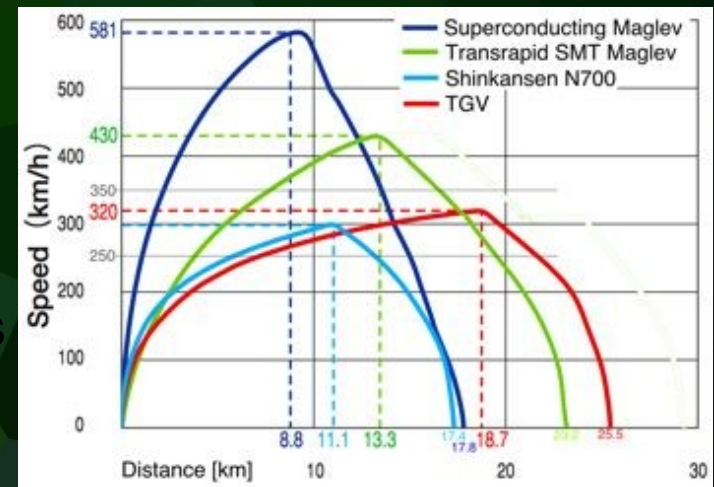
- Vliegen begon voor de elite
- Straalmotor maakte vliegen sneller en comfortabeler
- Vliegen werd voor iedereen betaalbaar
- Gevolg: ongeloofelijke omzetgroei van de luchtvaart
- Allemaal omdat de luchtvaart de straalmotor omarmde
- Het spoor heeft Maglev om grote mogelijkheden te ontsluiten!

Waarom Maglev i.p.v. HSL?

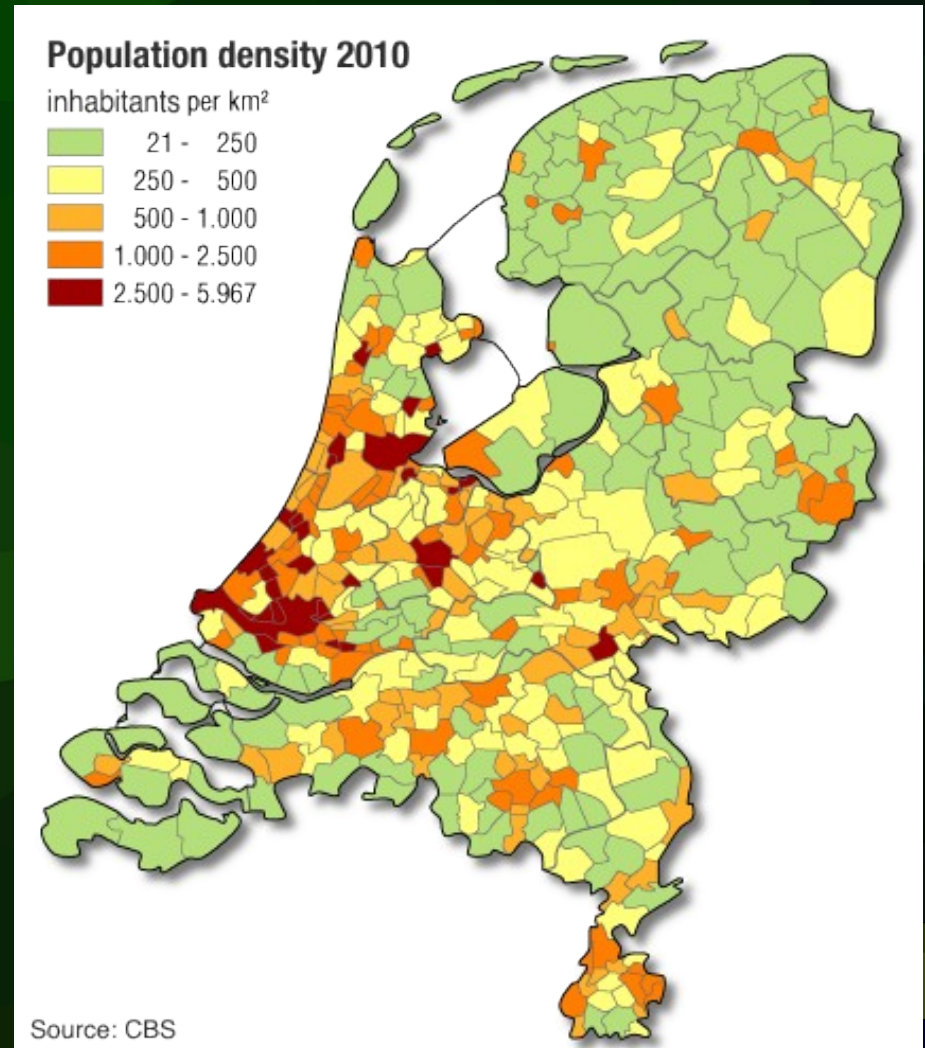
Lessen van high-speed rail in Nederland:

- HSL bemoeilijkt en verstoort dienstregeling
- HSL vervangt geen bestaande dienst
- (Te) korte intercity afstanden in NL
- HST rijkarakteristiek vereist overslaan stations
- Dus verliest potentiële reizigers en omzet
- Medegebruik reeds overbelaste stations EN sporen – verslechtert algehele betrouwbaarheid spoor
- Verplicht reserveren kaartjes = groot nadeel t.o.v. de auto
- Prijs moet kunnen concurren met alleen in de auto rijden

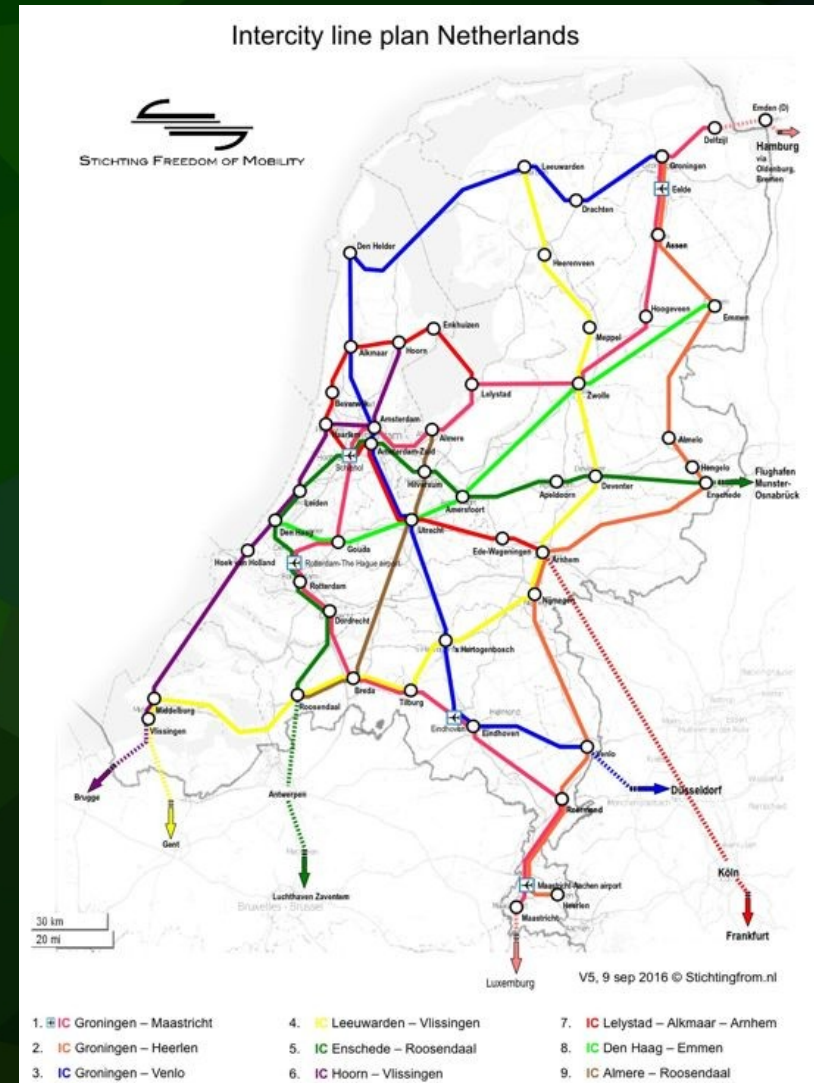
Situatie in Nederland

- Poly-centrisch, geen dominante steden
- Compacte steden
- Veel intercity-afstanden < 30km
- Stedelijke groene regio's
- Onsamenhangende regio's
- Lange reistijden naar België en Duitsland
- Randstad raakt geïsoleerd van België en Duitsland

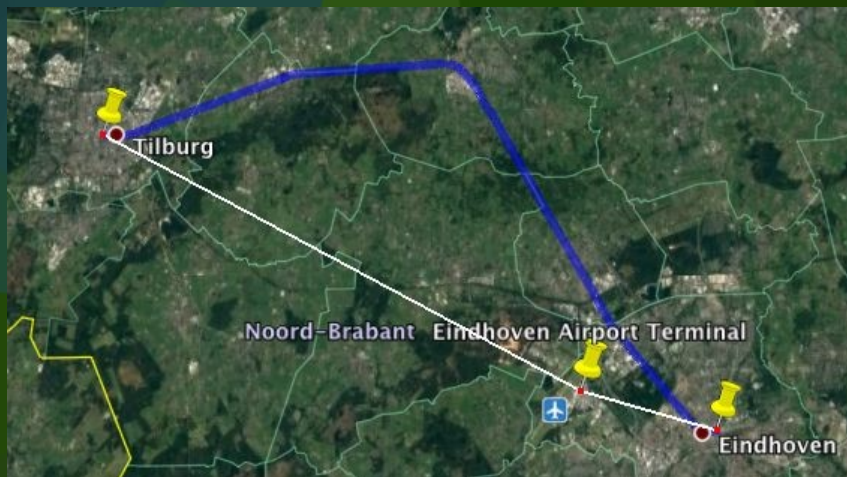
Maglev als Intercity Metro

- Gemakkelijk, zonder reserveren
- Frequent; plannen hoeft niet
- Onafhankelijke infra; betrouwbaar
- Voorspelbaar
- Snel; korte reistijden

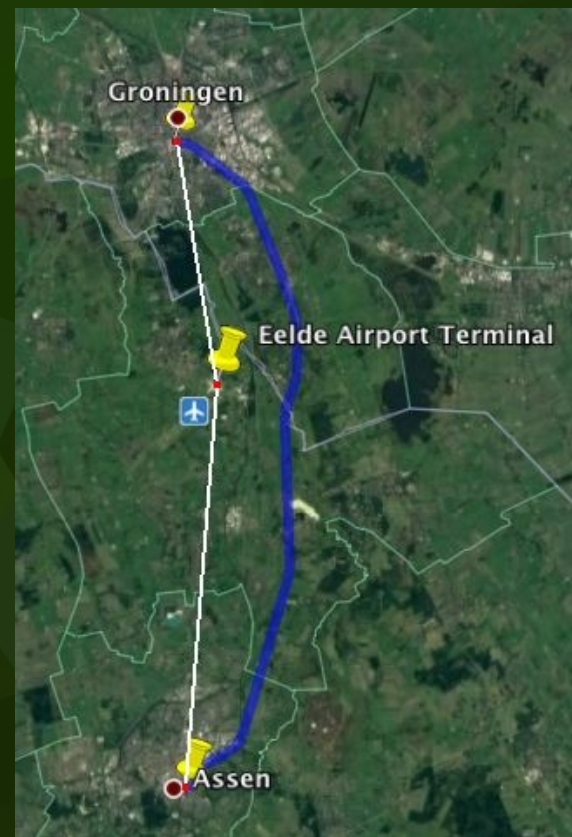
Eerste Maglev trajecten

Brabant

Tilburg – Eindhoven Airport – Eindhoven

Noord Nederland

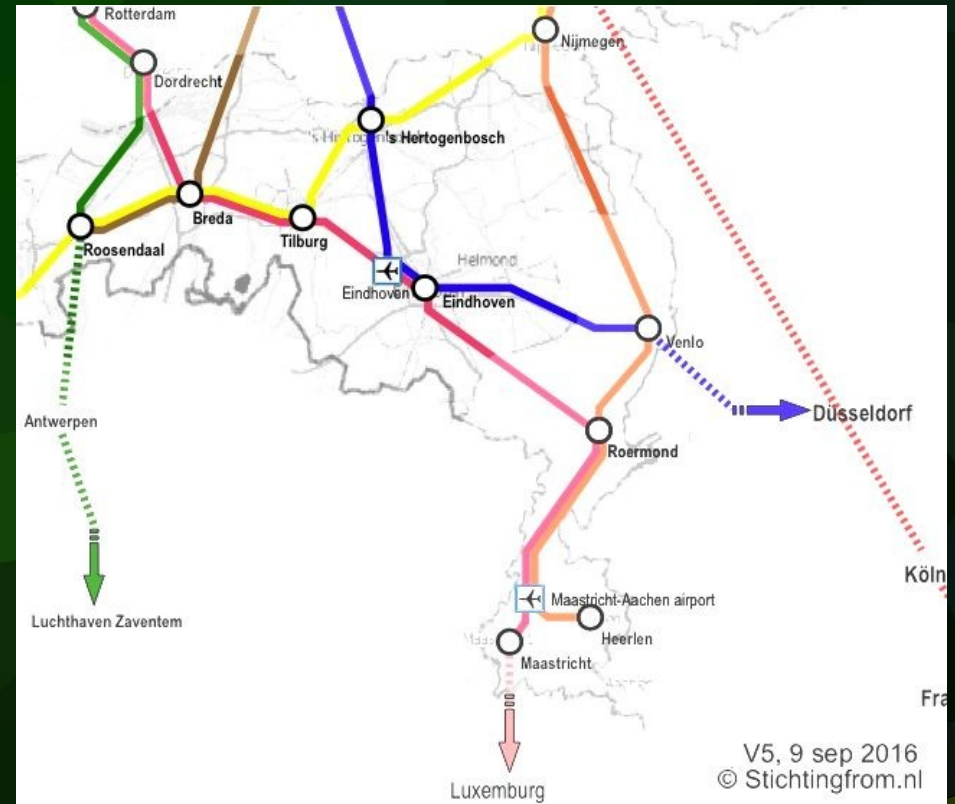

Groningen – Eelde Airport – Assen

Start in Brabant

- Brabant wil snelle verbindingen:
  - met de Randstad
  - met de Vlaamse Ruit
  - met het Rijn-Roer gebied
  - Eindhoven Airport met achterland
- Verbeter spoor - Verdicht door versnellen

Start in Noord Nederland

- **Het Noorden wil snelle verbindingen:**

- Met de Randstad
- met Emden, Oldenburg, Bremen, Hamburg
- Eelde airport met achterland
- Verbeter spoor - Verdicht door versnellen

Nederland profiteert van Maglev

- Verbeterde capaciteit, snelheid en betrouwbaarheid van het spoor
- Goed verbonden politieke centra Den Haag en Brussel
- Financiële centra Amsterdam en Frankfurt goed verbonden
- Alle regio's in NL verbonden tot een competitief metropool- en recreatiegebied
- Alle 5 vliegvelden in NL verbonden met het achterland
- Alle internationale vliegvelden onderling verbonden
- Schiphol kan vluchten verplaatsen
- Duurzaam alternatief voor auto-gebaseerde ruimtelijke planning
- We kunnen gidsland zijn, de eerste in Europa die Maglev inzet
- Filedruk verlichten, als > 15% van trips naar het spoor

Combineer Maglev met fiets

- Transrapid Maglev heeft gelijkvloerse instap en extra breed, ruim interieur
- Nederland is een echt fietsland
- Breng de fiets mee aan boord!

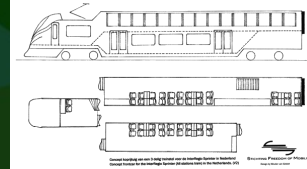

- of vergelijkbare lichte persoonlijke voertuigen (bijv. Trikke)
- Geen wachten op voor-/natransport, sterk verbeterde reistijd
- Kostenbesparing op te dun bezette buslijnen
- Kostenbesparing op uitbreiding fietsparkeerplaatsen op stations
- Fietsinfrastructuur is goedkoop en ruimtelijk zeer effectief
- Fietsen brengt meer mensen binnen bereik van stations, vergeleken met voetgangers

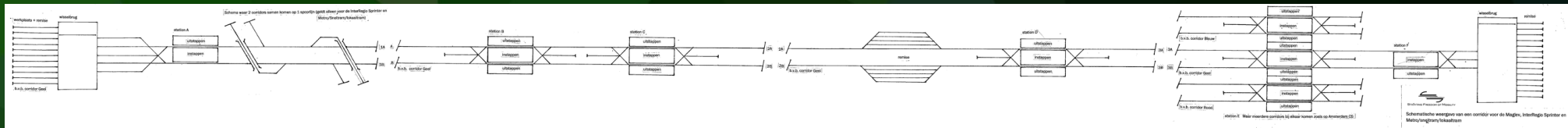

Verbeter de spoorwegen

- Meer reizigers aantrekken rechtvaardigt OV investeringen
- Verbreek de negatieve spiraal: focus op verbeteren voordelen, niet alleen kosten
- Maak ruimte in de treinen voor transport van fietsen

- Verhoog gemiddelde snelheid, kwaliteit en frequentie

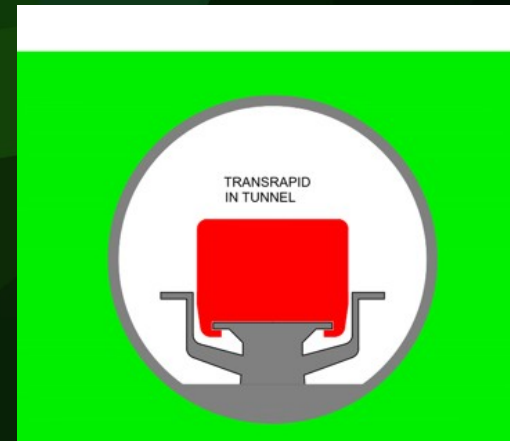
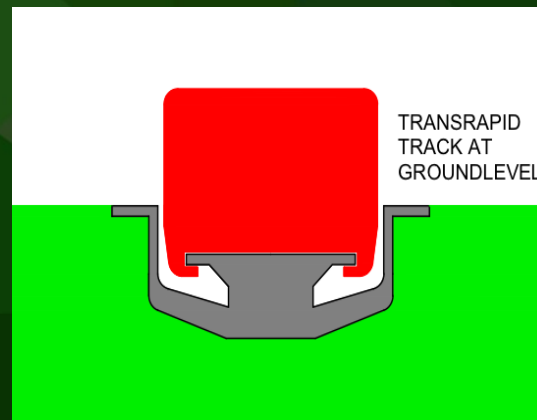
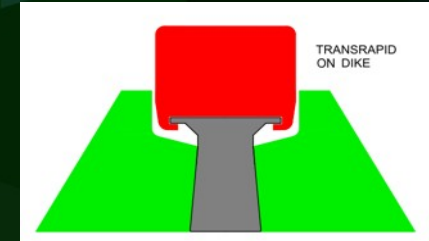
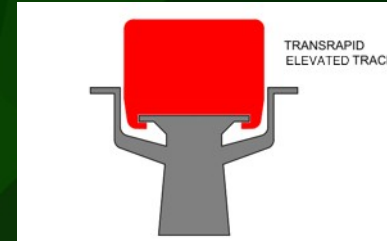

- Snelheid en capaciteit: ontvlecht ongelijke treinsoorten -> aparte IC infrastructuur

Inpassing infrastructuur Maglev

- Voorkeur verhoogde baan
- Kan ook boven, op of onder de grond
- Maar wel als metro, dus geen gelijkvloerse kruisingen

Lessen voor het spoor: omgang met kostenvragen

- Alle infrastructuur voor hoge snelheid vereist investeren
- Investeer om te winnen
- Focus op reizigerswaarde om winstgevendheid te verbeteren
- Waarde van infrastructuur gaat niet verloren
- Leer van Zwitserland en Japan
- en de film “Wolf of Wallstreet” waarom zelfs een plastic pen voor 100 keer meer verkocht kan worden

Samenvatting lessen voor het spoor

- Verhoog frequentie, comfort, betrouwbaarheid
- Treinen zijn geen vliegtuigen: niet verplicht zitplaatsen reserveren!
- Gebruik voordelen van trein: direct kaartje kopen en snel reizen
- Verbeter algehele reistijd OV
- Ontvlecht lijnen op snelheid
- Verbind en vergroot waarde bestaande knooppunten
- Meer omzet vereist investeringen en marketing
- Maglev bevoordeelt ook de reizigers die door hogesnelheidstreinen op perrons worden voorbijgeflitst

Vragen?

Transrapid TR 09 Intercity Maglev

SPOOLDERBELANGEN

Secr. Nilantweg 73

8041 AR Zwolle

038 4220124

spoolderbelangen@spoolde.nl

Aan: College van Burgemeester en Wethouders en Raadsleden
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 09 januari 2017

Betreft: bezwaren tegen voornemen plaatsen windturbines op het industrieterrein Voorst (locatie Scania) in Spoolde.

Geacht College en raadsleden van de gemeente Zwolle,

Hierbij richten wij ons als bewoners van Spoolde tot alle politieke partijen in de gemeente Zwolle met betrekking tot het voornemen van de gemeente windturbines te plaatsen op Voorst (terrein Scania) in Spoolde.

Spoolderbelangen heeft de ontwikkelingen gevolgd door het bijwonen van de klankbordvergaderingen over dit onderwerp in de maanden november en december 2016. Vervolgens hebben we ons uitgesproken in de zin van dat wij in Spoolde niet tegen de opwekking van alternatieve energie zijn, echter wel op de bovengenoemde locatie. Naast alle bezwaren die naar voren zijn gebracht tijdens de klankbordvergaderingen willen wij uw aandacht vestigen op een aantal andere aspecten die in het bijzonder de bewoners van Spoolde aangaan.

Bij de opening van het project "Ruimte voor de Rivier" op 14 december j.l. merkte minister Schulz op dat naast de zorg voor veiligheid, ook het opwekken van duurzame energie, de hoogste prioriteit moest hebben. *"Er moeten windmolens komen"*, zei ze, maar er wel aan toevoegend: *"niet op elke plek!"* Zo is het maar net, en zeker niet op de locatie Voorst, een terrein ingeklemd tussen een aantal woonwijken, waaronder Spoolde.

Spoolderbelangen is tientallen jaren geleden in het leven geroepen om zich blijvend in te zetten voor het leefbaar houden van deze mooie Buurtschap. Een steeds meer oprukkende stad, naast toenemende verkeersdruk maakte een dergelijk platform noodzakelijk. De alsmaar cumulerende geluidsoverlast veroorzaakt door de A-28, het verkeersplein Spoolde, de Westenholterallee, de Spoolderbergweg, de Zwartewaterallee en de IJsselallee was een steeds weer terugkerend thema tijdens de overleggen met de gemeente en op de destijds periodieke gehouden wijkplatformvergaderingen. In gezamenlijk overleg werd geprobeerd tot passende maatregelen te komen. Dat ging echter niet vanzelf.

Zo kon recentelijk, na zeven jaar strijd eindelijk het geluidsgat bij het verkeersplein Spoolde worden "gedicht". De hele affaire rondom de ABN-toren en het gebouw "De Stoel" (geluidsweerkaatsing en schaduwwerking) heeft ook de nodige sporen achtergelaten, vooral in de Beukenallee.

Het deed de destijds scheidende wethouder Cnossen opmerken dat het nu wel genoeg was , Spoolde had zijn portie wel gehad. Niet dus. Het is opnieuw de Beukenallee, met daarnaast de Meenteweg die bij eventuele plaatsing van de windturbines op de locatie Scania in de lawaaizone komt te liggen.

Daar verzetten wij ons tegen.

Geruststellende woorden als "valt wel mee" en "je went er snel aan" klinken al te gemakkelijk. Ze worden vaak als massagemiddel gebruikt, maar werken weinig overtuigend. De werkelijkheid is anders met o.a. de gemeente Houten en het industrieterrein Deventer als schrijnende voorbeelden. Na het bijwonen van de drie klankbordvergaderingen is de twijfel met betrekking tot de gekozen locatie bepaald niet weggenomen, het tegendeel de onrust is gegroeid.

Voor Spoolde is de grens bereikt, het is genoeg geweest.

Wij dagen elke zichzelf serieus nemende politieke partij in Zwolle dan ook uit om ons van het tegendeel te overtuigen.

Wij zien uw reactie op dit schrijven met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend, namens Spoolderbelangen,

Pier Karenbeld, voorzitter

Aart Borst, secretaris

P.S.

Tijdens een periodiek overleg van wijkwethouder E.Anker met een deel van de besturen van de verenigingen in Spoolde op 30 november 2016 is de materie van de windturbines op Voorst ook expliciet aan de orde geweest. De wethouder is dan ook geheel op de hoogte hoe in Spoolde hierover wordt gedacht.

WMO Checklist

Beste Raadslid/wethouder/burgemeester,

De FNV maakt zich al lang zorgen over de thuiszorg in Nederland. Honderdduizenden kwetsbare ouderen en gehandicapten zijn afhankelijk van de thuiszorg om nog zelfstandig thuis te kunnen wonen. Maar sinds de invoering van de WMO op 1 januari 2015 zijn vele van deze kwetsbare groep gekort op hun uren thuiszorg of zijn die in zijn geheel kwijt geraakt. Met het verminderen van uren thuiszorg voor cliënten verminderde ook de werkgelegenheid voor thuiszorgmedewerkers. Elk uur die een gemeente kort bij een cliënt is een uur minder werk voor een thuiszorgmedewerker. De FNV wil dat er voor zowel de cliënten als de thuiszorgmedewerkers meer zekerheid komt. Daarom sturen wij u de WMO-checklist zodat u het beleid in uw gemeente kunt controleren of het voldoet aan de WMO wet van 2015 en de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep van 18 mei 2016. Daarnaast biedt het een handreiking om de aanbesteding zo in te richten dat er fatsoenlijke lonen van kunnen worden betaald.

Download hier de WMO-checklist>>

Juridische toetsing

Sinds de invoering van de nieuwe WMO regende door het hele land klachten van cliënten die gekort zijn op hun thuiszorg. Dit leidde tot een recordaantal rechtszaken tegen de gemeenten. Het overgrote deel van de bezwaren van cliënten werd gegrond verklaard. Toch moesten cliënten doorprocederen tot de Centrale Raad van Beroep. In de uitspraak van 18 mei 2016 van de Centrale Raad van Beroep gaf de hoogste bestuursrechter duidelijk neer wat wel en niet mag. Deze uitspraak samen met andere jurisprudentie en de WMO zelf vormde de basis voor een juridische toetsing van de FNV van het thuiszorgbeleid van alle gemeenten in Nederland. Hieruit bleek dat ruim driekwart van de gemeenten juridisch fout of zeer discutabel beleid hanteert. In de WMO-checklist hebben we de voorwaarden voor een juridisch correct beleid opgenomen.

De resultaten van het WMO-onderzoek, ook per gemeente, zijn terug te vinden op <http://www.fnvvoorzorg.nl/wmo>

Einde aan de race naar de bodem

Sinds de invoering van de WMO gingen tientallen thuiszorgorganisaties failliet of probeerde ze de lonen van thuiszorgmedewerkers met wel 30 procent te verlagen. Dit is geen natuurverschijnsel, maar een direct gevolg van te lage tarieven in de aanbestedingen van gemeenten. Tienduizenden thuiszorgmedewerkers hebben hun baan verloren of moesten voor minder loon hetzelfde werk blijven doen. Een race naar de bodem die het gevolg is van gemeentelijk beleid. Waar het bovengenoemde WMO-onderzoek van de FNV zich alleen richtte op de juridische aspecten van het thuiszorgbeleid, blijkt dat veel gemeenten nog steeds te lage tarieven hanteren voor de thuiszorg. Momenteel zijn we bezig om ook dit in kaart te brengen. Binnenkort komen we naar buiten met het resultaat van dit onderzoek. Vooruitlopend op de resultaten hebben we al een norm voor de tarieven in de checklist opgenomen.

2017 het jaar van goede thuiszorg

De FNV blijft samen met duizenden thuiszorgmedewerkers ook in 2017 zich inzetten voor goede thuiszorg. We hopen dit samen met u en uw gemeente te doen. We verzoeken u dan ook met de WMO-checklist nogmaals kritisch te kijken naar uw WMO-beleid en indien nodig dit aan te passen. We horen graag als u het thuiszorgbeleid gaat aanpassen zodat we het overzicht van ons onderzoek kunnen updaten. De FNV zal samen met duizenden thuiszorgmedewerkers en onze lokale afdelingen de ontwikkelingen op lokaal niveau kritisch en actief blijven volgen. Voor vragen, opmerkingen en wijzigingen kunt u mailen naar: fnvvoorzorg@fnv.nl

Met vriendelijke groet,

Maureen van der Pligt
Bestuurder FNV Zorg & Welzijn

[Download hier de WMO-checklist>>](#)

Van het wijkpanel binnenstad Zwolle*.

Aan het college van B&W Zwolle,
Aan de Gemeenteraad van Zwolle.

Zwolle, 11 januari 2017.

Betreft: behoud pand Goudsteeg/Bloemendalstraat (voormalige Muzerie)

Geacht college, geachte raad,

Het gaat goed met Zwolle. Een steeds hogere plek in de top 10 van Nederlandse steden is te danken aan het gunstig economisch klimaat. Maar ook aan cultureel maatschappelijke initiatieven waar Zwolle inmiddels mee op de kaart staat. Denk aan museum de Fundatie en Waanders in de Broeren. Naast deze grote publiekstrekkers zijn er tal van initiatieven gaande om de Zwolse binnenstad nog meer te doen bruisen.

Daarom vragen wij u hierbij de voorgenomen verkoop van het pand Goudsteeg/Bloemendalstraat (voormalige Muzerie) te heroverwegen of in ieder geval op te schorten. Dit geeft ruimte voor verder onderzoek naar een meer culturele of anderszins passende functie in dit unieke en een van de meest beeldbepalende panden van de historische binnenstad.

We kunnen ons voorstellen dat het om bedrijfseconomische redenen zinvol kan zijn een deel van de gemeentelijke onroerende zaken af te stoten. En we zijn ook niet tegen de invulling van een woonbestemming in monumentenpanden in de binnenstad.

Maar het complex Goudsteeg/Bloemendalstraat biedt teveel kansen om alleen te denken aan verkoop aan een commerciële partij. Een commerciële partij die er logischerwijze belang bij heeft hier zoveel mogelijk keukenblokken, douches en kamers in te tekenen. Daarbij zal de externe uitstraling van dit complex – parkeerplaatsen en fietsenstallingen – geen positieve bijdrage leveren aan de historische omgeving.

Daarom vragen wij u als gemeenteraad en het college dit unieke gebouw uit Zwolle's gouden eeuw (1464) – gelegen op de as van Museum de Fundatie, Schouwburg Odeon, de Grote Kerk en Waanders in de Broeren – een herkansing te geven via een meer passende cultureel-maatschappelijke functie. Gezien de creativiteit die in Zwolle aanwezig is denken wij dat dit ook financieel een haalbare optie is. Concreet stellen wij ons voor dat de nieuw aan te stellen manager binnenstad Zwolle hiermee aan de slag gaat.

Wij zijn benieuwd naar uw visie hierover,

Met vriendelijke groet,

Namens het wijkpanel binnenstad Zwolle*,
Henk Hersbach, voorzitter

- *Het wijkpanel binnenstad Zwolle is een overlegplatform van binnenstadbewoners en gemeente Zwolle met als doel de leefbaarheid en levendigheid van de binnenstad te bevorderen.*

From: [Coby Verbeek](#)
To: [Meijer, Henk Jan](#); [Geveke, Ingrid](#)
Cc: Gerdien@christenuniezwole.nl; [Raadsgriffie](#)
Subject: Tip : willekeurig naar B&W en gemeenteraad Zwolle gezonden...
Date: zaterdag 24 december 2016 0:50:57

Geachte heer/mevrouw,

Onderstaand artikel trof mij in mijn dagkrant het RD van vrijdag 23-12-2016:

<http://www.e-pages.dk/reformatorisch/835/> <http://www.e-pages.dk/reformatorisch/835/>

beeld Ruud Ploeg Fotografie ZWOLLE. Zwollenaar Marc van der Vegte kruipt kilometer na kilometer door de winkelstraten in het centrum. Om zo geld in te zamelen voor de arme medemens.

[J. Visscher](#)

ZWOLLE. Kruipend gaat Marc van der Vegte (31) deze dagen door de Zwolse binnenstad. Om geld in te zamelen voor de arme medemens. „Ik zie alleen maar stenen.”

Wonderlijke taferelen in Zwolle. Sinds gisteren kruipt Marc van der Vegte, inwoner van die stad, door de winkelstraten in het centrum. Kilometer na kilometer. Voorzien van handschoenen, kniebeschermers en gehuld in een zogeheten "morphsuit", een carnavalspak. Een informatiekarretje achter zich aan slepend. Van menige passant krijgt hij een hart onder de riem gestoken. Maar zeker het jonge volk reageert soms cru.

„Het voelt een beetje vernederend, als ik zo door de straten kruip”, zegt Van der Vegte na een dag van 13 kilometer kruipen. „Ik ben blij dat ik een soort panty over mijn hoofd heb, waardoor mijn gezicht niet is te zien.”

[Polzen](#)

Best pittig was gisteren de eerste van de drie voorgenomen kruipdagen. „Ik voel me jaren ouder geworden. Al doet het goed dat ik een warme douche heb gehad en nu naast mijn vriendin op de bank zit”, lacht hij. „Bij het kruipen maak je voortdurend dezelfde beweging. Ik voel mijn polsen nogal. Mijn uitzicht is heel beperkt: ik zie alleen maar stenen. Inmiddels heb ik blaren op mijn knieën. En het is druk in mijn hoofd.”

Dat Van der Vegte wellicht voor schut staat, deert hem nauwelijks. Hij kruipt voor het goede doel: geld inzamelen voor minderbedeelden, bijvoorbeeld in Centraal-Afrika. Via zijn stichting Share for Life helpt hij onder anderen kinderen aan schoon drinkwater.

Aanvankelijk had hij het plan om zich 60 kilometer voort te slepen. Het verhaal achter die 60 kilometer is snoeihard. „Per jaar sterven 6 miljoen kinderen onder de vijf jaar door gebrek aan schoon drinkwater, goede hygiëne en medische zorg. Dat is een bizar aantal. Per gestorven kind wilde ik een centimeter kruipen.”

De 60 kilometer verwacht hij in drie kruipdagen echter niet te halen. „Dat is niet erg. Het gaat er mij om dat ik door deze ludieke actie aandacht vraag voor het lot van zo

veel minderbedeelde mensen.”

Van der Vegte, die in deeltijd pabo studeert en een softwarebedrijfje heeft, vormt een soort ‘eenmanshulpclub’. De afgelopen paar jaar bood hij onder meer de helpende hand in het Afrikaanse land Togo. „Ik bezocht twee keer een dorp waar de 2000 inwoners beschikken over één waterkraan. Samen met de dorpingen heb ik daar onder meer een klein schooltje met zonnepanelen gebouwd en een basketbalveldje en een waterput aangelegd.”

Belangrijk is samenwerking met inwoners, benadrukt hij. „Ik presenteer me daar niet als een baas die zegt wat mensen moeten doen. We gebruiken elkaars kwaliteiten. Zelf ben ik technisch lang niet altijd even vaardig. Ik lever vooral dom werk, zoals tijdens mijn kruipactie.”

Van der Vegte droeg afgelopen zomer ook zijn steentje bij in een vluchtelingenkamp in Libanon. „Daar heb ik voor de kinderen een glijbaan gemaakt.” In een armoedig gebied in India hielp hij vorig jaar zomer bij de aanleg van een waterpomp.

Passie

Wat drijft de energieke Zwollenaar, die gisteren zo’n 300 euro contant geld kreeg? „Anderen helpen is mijn passie. Soms zeggen mensen: „Wat knap dat je dit allemaal doet.” Dan is mijn reactie: Als ik het niet leuk had gevonden, dan deed ik het niet.”

Een kleine tip: misschien voor Zwolle een aanmoediging om bv het bedrag wat opgehaald is te verdubbelen?

Ondergetekende (og) komt hierop omdat zij werkt met de minder draagkrachtige medemens die er n.a.w. ook in Zwolle zijn.

Nu deze man is als missionair bezig in die gebieden waar het nog minder is dan in Nederland.

Lees het artikel.

Met vriendelijke groet en kind regards,
Mw. J. Verbeek [bc](#).

Cliënt Belangen Bemiddelaar in mediation hulp advies & steunpunt = stg. C.B.B.M. hulp advies & steun punt (CBBMha&sp)

Mw. J. (Coby) Verbeek [bc](#), is Allround hulp- en dienstverlener 1^e lijn ggz free Lance en franchise MDW / SHV + Allround Mediator.

Kortom Mental Coach 1^e lijn ggz. Tevens erkent als detacheringorganisatie inzake coachen en begeleiden van stagiaires MWD.

Werkend vanuit Schagen in onderstaande regio's. Werkt als vertrouwenspersoon/sleutelfiguur in mediation. Plus deeltmakende van platformggz.Regiokamer.NH.

Midden-Kennemerland / Haarlem en Schagen e.o./de Noordkop/NH +Texel en West-Friesland/ Zaanstreek-Waterland i.s.w.m. een collega uit Hoorn.

Waaronder Midden Kennemerland: Heemskerk e.o./Beverwijk e.o./Castricum e.o. als Schagen e.o./de Noordkop/NH +Texel

Voor West-Friesland/ Zaanstreek-Waterland wordt verstaan i.s.w.m. een collega uit Hoorn.

Het CBBMha&sp is per 01.07.2014 ge-her-realiseerd.

Tevens docent Godsdienst en maatschappijleer, HBO.

Postadres is telefonisch nader te bevragen wat het voorlopige postadres is, nu nog graag uitsluitend per mail toezenden.

Telefoon: 0622267326.

Dit e-mailbericht is gecontroleerd op virussen met Avast antivirussoftware.

www.avast.com

Raadsplein besluitvormend

Datum 23 januari 2017

onderwerp   Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp
portefeuillehouder   Ed Anker
informant   Dollekamp, Jan-Willem (4116)
afdeling   Maatschappelijke Ontwikkeling

Voorgesteld besluit raad

1. In te stemmen met de doelstelling en uitgangspunten verwoord in de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp (deel 1).
Samenvattend: ondersteuning in passend onderwijs en jeugdhulp zo inrichten dat jeugdigen in Zwolle zoveel mogelijk in een gewone omgeving (met name gezin en school) kunnen werken aan hun ontwikkeling, meedoen en welbevinden, waarbij een ononderbroken schoolloopbaan van groot belang is.
2. In te stemmen met de uitwerking in 3 proeftuinen: in de wijk, op speciale vormen van onderwijs en rondom specifieke jeugdhulpvraagstukken (deel 2).
3. Kennis te nemen van het advies van Participatieraad Zwolle en onze reactie daarop.
4. In te stemmen met de afdoening van de motie 'Wijkgericht passend onderwijs' via uitvoering van de proeftuin 'Samen in de wijk' (deel 2 Ontwikkelagenda).
5. In te stemmen met de afdoening van de motie 'Schoolmaatschappelijk werk als meerwaarde voor passend onderwijs' via de huidige uitvoering van schoolmaatschappelijk werk op scholen tot juli 2017 en de evaluatie daarvan met het oog op schooljaar 2017-2018 en verder (deel 2 Ontwikkelagenda).

Beslisnota voor de raad

Datum 16 november 2016

Openbaar

Onderwerp Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp
Versienummer V4

Portefeuillehouder Ed Anker
Informant Jan-Willem Dollekamp
Eenheid/Afdeling Ontwikkeling / OWS
Telefoon (038) 498 4116
Email JW.Dollekamp@zwolle.nl

Bijlagen

1. Krachten bundelen voor 'De toekomst van Zwolle'. Scholen en gemeente: samen voor positieve resultaten voor de jeugd. Deel 1: visie en uitgangspunten.
2. Krachten bundelen voor 'De toekomst van Zwolle'. Scholen en gemeente: samen voor positieve resultaten voor de jeugd. Deel 2: doen en leren.
3. Samenvatting 'Krachten bundelen voor 'De toekomst van Zwolle'.
4. Advies Participatieraad Zwolle d.d. 10 november 2016.
5. Reactie college B&W op advies Participatieraad d.d. 29 november 2016

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 In te stemmen met de doelstelling en uitgangspunten verwoord in de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp (deel 1). Samenvattend: ondersteuning in passend onderwijs en jeugdhulp zo inrichten dat jeugdigen in Zwolle zoveel mogelijk in een gewone omgeving (met name gezin en school) kunnen werken aan hun ontwikkeling, meedoen en welbevinden, waarbij een ononderbroken schoolloopbaan van groot belang is.
- 2 In te stemmen met de uitwerking in 3 proeftuinen: in de wijk, op speciale vormen van onderwijs en rondom specifieke jeugdhulpvraagstukken (deel 2).
- 3 Kennis te nemen van het advies van Participatieraad Zwolle en onze reactie daarop.
- 4 In te stemmen met de afdoening van de motie 'Wijkgericht passend onderwijs' via uitvoering van de proeftuin 'Samen in de wijk' (deel 2 Ontwikkelagenda).
- 5 In te stemmen met de afdoening van de motie 'Schoolmaatschappelijk werk als meerwaarde voor passend onderwijs' via de huidige uitvoering van schoolmaatschappelijk werk op scholen tot juli 2017 en de evaluatie daarvan met het oog op schooljaar 2017-2018 en verder (deel 2 Ontwikkelagenda).

Datum 16 november 2016

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Met de invoering van passend onderwijs en de decentralisatie van jeugdhulp zijn ook onderwijs en gemeente in een andere verhouding tot elkaar en tot jeugdhulp komen te staan. Passend onderwijs en jeugdhulp raken elkaar en kunnen elkaar versterken. In de praktijk is er ook overlap tussen leerlingen die ondersteuning op school krijgen vanuit passend onderwijs en jonge inwoners van onze stad die ondersteuning krijgen in de vorm van jeugdhulp. Bovendien gaan alle kinderen naar school. De school is daarom naast het gezin, misschien wel de belangrijkste vind- en werkplek om te werken aan verbeteringen voor de jeugd. Daarom hebben het Besturenoverleg Lokaal Onderwijs Zwolle (Bloz) en de gemeente Zwolle een ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp voorbereid.

Vanaf de invoering van passend onderwijs en de decentralisatie van jeugdhulp hebben onderwijs en gemeente in Zwolle elkaar daarom opgezocht om tot verbeteringen in de ondersteuning voor de jeugd te komen. Op basis van de pilots NJG is de inzet van schoolmaatschappelijk werk uitgebreid. Vrijwel alle scholen maken daar nu gebruik van. Hiermee is een betere en snellere verbinding ontstaan tussen de ondersteuning van leerlingen op school en in de thuissituatie en krijgen mentoren en leerkrachten concrete adviezen hoe te handelen in hun eigen werkpraktijk. In de aanloop naar de voorliggende ontwikkelagenda zijn tevens werkbezoeken aan scholen gebracht, is gebruik gemaakt van input rondom het thema 'Onderwijs en jeugdhulp' uit het innovatietraject jeugdhulp en zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd om te komen tot doelstelling en criteria van samenwerking tussen onderwijs en gemeente rondom passend onderwijs en jeugdhulp. In een aantal bestuurlijke gesprekken zijn de resultaten daarvan besproken, resulterend in deze ontwikkelagenda en in draagvlak bij alle onderwijsbesturen in primair en voortgezet onderwijs om concreet met elkaar aan de slag te gaan.

Beoogd effect

Door samen met onderwijs en jeugdhulp nieuwe werkpraktijken te ontwikkelen gericht op concrete verbeteringen voor de jeugd in Zwolle willen we ervoor zorgen dat zij oplossingen voor hun vraag of vragen kunnen vinden die hen aantoonbaar helpen, op het moment dat de hulp nodig is, zoveel als nodig is en zonder dat die hulp hun leven onnodig op z'n kop zet. Naast betere ondersteuning voor jeugdigen zal dit naar onze overtuiging ook bijdragen aan het opvangen van de bezuinigingen die scholen voor passend onderwijs en gemeente voor jeugdhulp door het Rijk zijn opgelegd.

Argumenten

1.1 De ontwikkelagenda bepaalt doelstelling en criteria waarbinnen betrokken partijen nieuwe oplossingen kunnen bedenken en toepassen.

Met deze ontwikkelagenda komt een bestuurlijk afwegingskader beschikbaar waarbinnen scholen, jeugdhulp en gemeente concrete verbeteringen kunnen uitproberen die bijdragen aan concrete verbeteringen voor de jeugd én aan de doelstelling om jeugdhulp binnen het beschikbare rijksbudget uit te voeren. Doen en leren. Door hiervoor een langere termijn perspectief te kiezen, kunnen ook gevolgen van een andere aanpak voor betrokken partijen worden opgevangen.

Datum 16 november 2016

1.2 De ontwikkelagenda vormt de basis voor duurzame samenwerking met het Zwolse onderwijs op het gebied van passend onderwijs en jeugdhulp.

De afspraken die in de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp zijn vastgelegd, worden door alle onderwijsbesturen primair en voortgezet onderwijs onderschreven. Van beide kanten is het vertrouwen uitgesproken dat we op deze basis tot nieuwe werkpraktijken kunnen komen, die voor alle betrokkenen (jeugdigen, ouders, leerkrachten, jeugdhulpwerkers) tot betere, passender resultaten leiden.

2.1 Door 'doen en leren' in proeftuinen ontwikkelen we concrete verbeteringen voor jeugd, gezin en school.

De ontwikkelagenda zet in op doen en leren, met een start in 3 proeftuinen:

- Samen in de wijk: samenwerken aan onderwijs- én maatschappelijke doelen en daarbij breder kijken dan het individuele kind of de jongere en steeds ook de wisselwerking met zijn of haar omgeving meenemen in de aanpak.
- Ondersteuning bij speciale vormen van onderwijs: slimmer organiseren voor leerlingen door passend onderwijs te koppelen met zaken als jeugdhulp, participatie, werk.
- Aansluiting onderwijs bij specifieke jeugdhulp: slimmer verbinden bij de start en aanpak van passend onderwijs en jeugdhulp bij specifieke ondersteuningsvragen. Geen gescheiden werelden.

3.1 De Participatieraad ondersteunt visie en uitgangspunten en de ambities die onderwijs en gemeente in deze ontwikkelagenda uitspreken.

Wij hebben in de aanloop naar het advies van de Participatieraad een aantal keren gesproken met de klankbordgroep jeugd en met de Participatieraad. Die gesprekken hebben wij benut bij het opstellen van de ontwikkelagenda. De Participatieraad onderschrijft visie en uitgangspunten en is blij met de ambitie die onderwijs en gemeente hierin gezamenlijk uitspreken. Naar aanleiding van het nu voorliggende advies is nog een aantal aanpassingen doorgevoerd. Hiervoor verwijzen wij graag naar het advies van de Participatieraad en onze reactie daarop.

4.1 Met de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp geven wij uitvoering aan de motie 'Wijkgericht passend onderwijs'.

Met de proeftuin 'Samen in de wijk' (deel 2 Ontwikkelagenda) geven gemeente en onderwijs invulling aan een gebiedsgerichte aanpak van passend onderwijs en jeugdhulp en daarmee aan de oproep van de raad om 'met de schoolbesturen in gesprek te gaan over een wijkgerichte aanpak van passend onderwijs, daarbij de keuzevrijheid van ouders en hun kinderen in stand te houden en de raad te informeren over de uitkomsten van deze gesprekken'. Met de vaststelling van de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp en de uitwerking in genoemde proeftuin beschouwen de motie als afgedaan. Vanzelfsprekend zullen de raad informeren over de resultaten.

5.1 Met de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp geven wij uitvoering aan de motie 'Schoolmaatschappelijk werk als meerwaarde voor passend onderwijs'

Vanaf schooljaar 2016-2017 maken vrijwel alle scholen gebruik van schoolmaatschappelijk werkers. Zij doen hun werk op school. Ze doen dit in en vanuit de interne ondersteuningsstructuur. De school is verantwoordelijk voor organisatie en aansturing daarvan. De schoolmaatschappelijk werkers in het Primair Onderwijs maken tegelijk deel uit van de sociale wijkteams en kunnen daardoor niet alleen hulp bieden op school, maar zo nodig ook in samenspraak met school en ouders specialistische jeugdhulp

Datum 16 november 2016

bij schakelen. Daarmee hebben we uitvoering gegeven aan de genoemde motie voor de schooljaren 2015-2016 en 2016-2017.

Voor het vervolg vanaf schooljaar 2017-2018 vragen wij advies aan betrokken professionals over een concreet Zwols werkproces dat voldoet aan doel en criteria uit deze agenda. Op basis van dit advies formuleren Bloz en gemeente een voorstel voor inrichting en werking van de interne ondersteuningsstructuur op scholen, mede met het oog op de inzet van schoolmaatschappelijk werkers waarover de huidige afspraken aan het einde van schooljaar 2016-2017 aflopen.

Risico's

1. We gaan aan de slag in een maatschappelijke werkelijkheid en een werkveld dat sterk in beweging is. Nieuwe praktijken ontwikkelen bij een krimpend budget en rekening houdend met de ondersteuningsvragen die nu rondom jeugdigen van een antwoord moeten worden voorzien, vraagt veel van alle betrokkenen. Wij hebben er vertrouwen in dat het kan, maar dit vraagt wel ruimte om mee te bewegen. Om die reden willen we dit doen in proeftuinen én daarvoor ook tijd te geven door in een periode van 5 jaar naar die nieuwe praktijken toe te werken.
2. We gaan aan de slag binnen de beschikbare financiële middelen voor passend onderwijs (scholen) en jeugdhulp (gemeente). Door te schuiven binnen de beschikbare budgetten verwachten we ook daarbinnen te kunnen blijven. Indien dit toch niet of pas op termijn lukt, zullen wij tijdig een afzonderlijk voorstel aan de raad voorleggen.

Financiën

De uitvoering van de proeftuinen moet eraan bijdragen dat we met de uitvoering van jeugdhulp ook op langere termijn uitkomen met de beschikbare financiële middelen. Met andere woorden: naast inhoudelijke verbeteringen, zoeken we ook oplossingen die meehelpen om de bezuiniging waarmee het Rijk jeugdhulp heeft overgedragen op te vangen.

Voor de proeftuinen betekent dit dat we starten vanuit de huidige inzet qua financiën binnen de proeftuin, maar vooraf afspraken maken over de inhoudelijke én financiële opbrengst die de proeftuin moet opleveren. In de praktijk betekent dit dat we in de proeftuinen werken met een gedurende de looptijd krimpend budget. Het budget worden vastgesteld bij verdere uitwerking van de proeftuinen in een concrete projectplannen.

Voor alle overige acties betekent dit eveneens dat we het gemeentelijk aandeel financieren binnen de beschikbare budgetten voor jeugdhulp en opvoedingsondersteuning. Wel kunnen daarbij verschuivingen binnen het totaal beschikbare budget optreden door gerichte investeringen.

Communicatie

Na vaststellen van deze ontwikkelagenda zullen Bloz en gemeente de betrokken scholen en onze jeugdhulppartners informeren. Vervolgens gaan we samen met betrokkenen de proeftuinen verder invullen in concrete projectplannen. Daarnaast gaan we ook de overige acties uit deel 2 samen oppakken.

Vervolg

Na vaststelling van de ontwikkelagenda starten we met de in deel 2 genoemde proeftuinen. Gedurende de looptijd kan er aanleiding zijn om nieuwe proeftuinen te starten.

Behalve met het primair en voortgezet onderwijs spreken wij ook met de Mbo's in de stad. Met Deltion College voeren we in 2016-2017 concreet de proeftuin Deltion Jongerenteam uit. We onderzoeken ook de mogelijkheden om voorschoolse voorzieningen te betrekken bij verdere uitwerking en uitvoering van de ontwikkelagenda.

Datum 16 november 2016

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang	2017
Kenmerk	30594
Onderwerp	Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 29-11-2016

besluit:

1. In te stemmen met de doelstelling en uitgangspunten verwoord in de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp (deel 1). Samenvattend: ondersteuning in passend onderwijs en jeugdhulp zo inrichten dat jeugdigen in Zwolle zoveel mogelijk in een gewone omgeving (met name gezin en school) kunnen werken aan hun ontwikkeling, meedoen en welbevinden, waarbij een ononderbroken schoolloopbaan van groot belang is.
2. In te stemmen met de uitwerking in 3 proeftuinen: in de wijk, op speciale vormen van onderwijs en rondom specifieke jeugdhulpvraagstukken (deel 2).
3. Kennis te nemen van het advies van Participatieraad Zwolle en onze reactie daarop.
4. In te stemmen met de afdoening van de motie 'Wijkgericht passend onderwijs' via uitvoering van de proeftuin 'Samen in de wijk' (deel 2 Ontwikkelagenda).
5. In te stemmen met de afdoening van de motie 'Schoolmaatschappelijk werk als meerwaarde voor passend onderwijs' via de huidige uitvoering van schoolmaatschappelijk werk op scholen tot juli 2017 en de evaluatie daarvan met het oog op schooljaar 2017-2018 en verder (deel 2 Ontwikkelagenda).

Aldus besloten in de openbare vergadering van 23 januari 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Krachten bundelen voor 'De toekomst van Zwolle'

Scholen en gemeente: samen voor positieve resultaten voor de jeugd

Deel 1 - Visie en uitgangspunten

0. Leeswijzer

Het Besturenoverleg lokaal onderwijs Zwolle (Bloz), waarin alle schoolbesturen van primair en voortgezet onderwijs zich hebben verenigd, en de gemeente Zwolle hebben de handen ineen geslagen om passend onderwijs en jeugdhulp meer in samenhang te brengen. Deze 'ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp' is daarvan het resultaat. De agenda bestaat uit twee delen:

1. In deel 1 verwoorden we onze visie en uitgangspunten als het gaat om samenhang en samenwerking rondom passend onderwijs en jeugdhulp.
2. In deel 2 werken we dit uit in een agenda voor de 2017 en verder rondom een aantal concrete proeftuinen waarin we door te doen willen leren welke nieuwe praktijken daadwerkelijke verbeteringen opleveren voor jeugdigen in Zwolle.

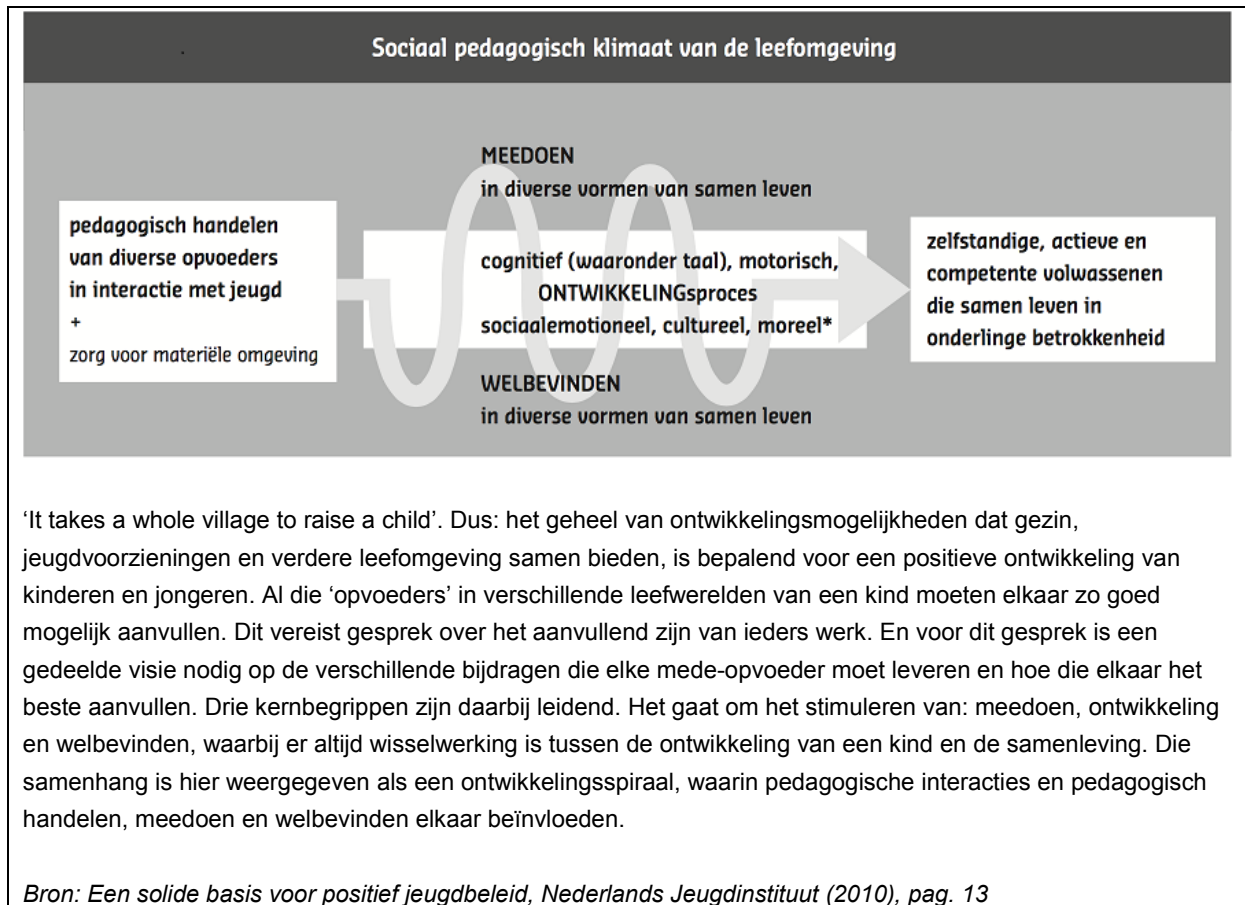
In het vervolg van dit deel 1 komen de volgende onderdelen aan de orde. In paragraaf 1 – Wat is de aanleiding? – gaan we verder in op de aanleiding voor deze agenda en in paragraaf 2 – Waarom een ontwikkelagenda? – op de keuze voor een *Ontwikkel*agenda gericht op 'doen en leren'. In paragraaf 3 – Wat is de opgave? – schetsen we de opgave waarvoor scholen in het kader van passend onderwijs en gemeenten in kader van jeugdhulp staan. Paragraaf 4 – Wat willen we bereiken? – komen de ambities van onderwijs en gemeente aan de orde en de gezamenlijke doelstelling en uitgangspunten die het kader vormen om in de praktijk met elkaar aan de slag te gaan. Paragraaf 5 – Hoe gaan we dit doen? – vormt de opmaat naar deel 2 waarin we een aantal concrete proeftuinen en acties benoemen waarmee we aan de slag gaan.

1. Wat is de aanleiding?

Per 1 januari 2015 is de transitie jeugdhulp een feit. Gemeente Zwolle is sindsdien verantwoordelijk voor alle vormen jeugdhulp en de verbinding met het brede jeugdbeleid. Per 1 augustus 2014 zijn Zwolse scholen al verantwoordelijk geworden voor passend onderwijs. Beide opdrachten raken elkaar. Ze gaan beide over het positief laten opgroeien van alle kinderen in Zwolle. Beide gaan over het kind in zijn of haar omgeving. Het kind in het gezin, het kind op school en het kind dat opgroeit in een buurt in Zwolle. Het kind waarvoor ouders verantwoordelijk zijn voor de opvoeding. Verantwoordelijkheid die wordt gedeeld op het moment dat de kinderen naar school gaan of naar een sport-, muziek- of andere vereniging. De school onderscheidt zich daarbij doordat kinderen daar een groot deel van de week doorbrengen. School heeft dan naast het gezin een grote rol in het opgroeien en ontwikkelen van het kind.

De meeste kinderen ontwikkelen zich, soms met pieken en dalen, tot jonge volwassenen die verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun eigen leven en dat van een ander. In veel gezinnen wordt kinderen een plek geboden om veilig en gezond op te groeien. Ook op scholen wordt aan kinderen een veilige plek geboden, met structuur en regelmaat, een plek waar kennis en expertise aanwezig is en een plek waar kinderen toekomstperspectief wordt geboden. Scholen vormen een plek waar kinderen (en ook hun ouders) kunnen socialiseren en oefenen. Kort gezegd: scholen spelen een centrale rol in het ontwikkelingsproces van kinderen en jongeren. Maar daarnaast zijn er ook veel

andere plekken waar kinderen en jongeren levenservaring opdoen die van belang zijn voor hun meedoen, ontwikkeling en welbevinden zoals (sport)verenigingen, jeugdwereldactiviteiten en kerken en andere religieuze organisaties.

Er zijn ook kinderen die op enig moment, voor kortere of langere tijd ondersteuning nodig hebben, gezinnen die ondersteuning nodig hebben of scholen die andere expertise nodig hebben dan ze al hebben. Dan raken passend onderwijs en transitie jeugdhulp elkaar direct. Maar gemeente Zwolle en scholen in Zwolle willen meer. Zij willen niet alleen op het moment dat een kind meer ondersteuning nodig heeft samenwerken, maar ook eerder al. Vanuit de vooronderstelling dat samenwerking rondom kinderen in hun verschillende leefwerelden (thuis, school, vereniging, kerk e.d.) voor betrokken kinderen en ouders groot verschil kan maken. Vanuit oogpunt van preventie, maar ook vanuit het oogpunt dat er winst te behalen is als er meer en gericht wordt samengewerkt op het moment dat een kind of een gezin ondersteuning nodig heeft.

2. Waarom een ontwikkelagenda?

De gemeente Zwolle en de Zwolse scholen hebben het belang van samenwerking al langere tijd onderkend. Vanuit de eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid zijn experimenten opgezet, is samenwerking opgestart, zijn pilots opgezet en geëvalueerd. Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de inkoop van de jeugdhulp. Het jaar 2015 heeft sterk in het teken gestaan van de goede overgang van de transitie en het bieden van continuïteit van hulpverlening voor kinderen en

gezinnen die in hulpverlening zaten. Vanaf 2016 komt de nadruk meer te liggen op transformeren en slimmer organiseren. Dit is daarom het moment voor gemeente en scholen om de krachten te bundelen. Gemeente en onderwijs moeten daarbij helder zijn over wat zij van elkaar en van jeugdhulp verwachten en wat het 'speelveld' is waarbinnen nieuwe praktijken ontwikkeld kunnen worden. Het speelveld wordt bepaald door politieke en professionele opvattingen, maar ook door beschikbare budgetten. Daarbij kan worden geput uit bestaande praktijken die goed werken, pilots die de afgelopen periode hebben gedraaid maar is het ook zaak om nieuwe keuzes te maken.

3. Wat is de opgave?

Alle kinderen en jongeren in Zwolle de mogelijkheid geven om zich optimaal te ontwikkelen en onderwijs te volgen en om mee te doen en hun welbevinden te vergroten, dat is onze ambitie. Daarvoor is het ook nodig om elk kind een passende onderwijsplek te bieden zo dicht mogelijk bij de eigen, zelf gekozen omgeving. En als die plek niet vanzelfsprekend is, moeten partijen samenwerken om alsnog een zo gewoon mogelijke plek te realiseren en beschikbare expertise inzetten ten behoeve van kind en gezin.

Maar we komen er niet alleen door meer of andere hulp en ondersteuning in te zetten. In Nederland is 'normaal al gek genoeg'. Kinderen die afwijken van het gemiddelde zijn daarmee al snel 'abnormaal'. De bandbreedte van wat acceptabel is, lijkt de afgelopen jaren smaller geworden met een grote toename van 'gedragsproblematiek' als gevolg. Het smallere gemiddelde wordt daarmee steeds meer de norm. In de praktijk kijken we vooral naar wat een kind heeft (ten opzichte van de norm), in plaats van wat een kind kan.

Bovendien komt daardoor onvoldoende in beeld dat problemen vaak niet alleen met het kind zelf, maar ook met zijn of haar leefomgeving te maken hebben. Voor kinderen is het al ingewikkeld als hun normale leefwerelden in gezin, school, buurt, vereniging en digitale leefomgeving onvoldoende met elkaar verbonden zijn. Maar het wordt nog ingewikkelder als jeugdhulp daar nog als aparte leefwereld bij komt. Dit vraagt iets van de organisatie van ondersteuning door scholen en instellingen die tot nu toe vanuit verschillende domeinen hebben gewerkt en ook konden werken.

Door de transitie van jeugdhulp naar de gemeente is een nieuwe werkelijkheid ontstaan. Daardoor moeten scholen en gemeenten meer dan voorheen gezamenlijk richting bepalen over wat zij van jeugdhulppartners verwachten. We willen van:

- Verwijzen naar elkaar als we het zelf niet meer weten -> Eigenaarschap tonen en doorpakken als dat nodig is;
- Ondersteuning op school en ondersteuning thuis die niet goed op elkaar aansluiten, niet afstemmen van doelen en – mede daardoor – langs elkaar heen werken -> Werken aan ouderbetrokkenheid en afgestemde doelen van thuis en onderwijs;
- Kinderen die vastlopen op school door problemen thuis of kinderen die thuis vastlopen door problemen op school -> Gerichtheid op de ontwikkeling van het kind, waar zich de problemen ook voordoen;
- Kinderen die niet of niet tijdig de hulp krijgen die ze nodig hebben -> Niet de structuren centraal, maar juist de doelstelling en de vraag van de opvoeders (ouders) en mede-opvoeders (waaronder de school) leidend;
- Scholen die niet zijn toegerust om in de hulpbehoefte te voorzien -> Goede samenwerking waarin expertise beschikbaar komt in school, zowel vanuit speciale vormen van onderwijs als vanuit speciale vormen van jeugdhulp;

- Kinderen die niet naar school komen door het ontbreken passende ondersteuning -> Optimale afstemming tussen thuis, school en jeugdhulp vanuit de maatschappelijke opdracht en de wettelijke kaders die onderwijs en gemeente hebben;
- Hulpverleners die niet in staat tot of verlegen zijn met het oplossen van de ondersteunings-behoefte van een kind -> Optimale samenwerking en partnerschap met kennis en expertise in wijkteams voor aanpalende problematiek (schulden, wonen, sociale zaken enz.);
- Geen zicht bij onderwijs op aanbod en kwaliteit van de jeugdhulp -> Samen doelen stellen en afstemming vanuit regie;
- Aanbod gedreven jeugdhulp, waardoor de behoefte van kind en gezin soms onterecht wordt omgedraaid naar een (te) professionele zorgvraag -> Zo dicht mogelijk blijven bij de voor het kind, gezin en onderwijs meest belangrijke hulp- en ondersteuningsvragen;
- Buiten de school om of buiten het gezin om werken en daarmee mogelijkheden voor een kind onbenut laten. -> De mogelijkheden van verschillende leefomgevingen waaronder school optimaal benutten.

4. Wat willen we bereiken?

Als onderwijs en gemeente willen een sluitende ondersteuning realiseren op het moment dat kind en/of gezin die nodig hebben. We hebben elk onze eigen verantwoordelijkheden en onze eigen opvattingen over wat daarin belangrijk is. Tegelijk zijn we ervan overtuigd dat onze verantwoordelijkheden voorheen misschien naast elkaar konden bestaan, maar in de huidige samenleving en bij de huidige opdrachten rondom passend onderwijs en jeugdhulp niet meer. Achtereenvolgens gaan we daarom in op wat onderwijs en gemeente vanuit hun eigen verantwoordelijkheid willen bereiken. Dit mondt uit in een gezamenlijk ambitie die richting geeft aan deze ontwikkelagenda.

4.1 Wat wil het onderwijs?

De schoolbesturen in de stad hebben de wettelijke verantwoordelijkheid alle jongeren onderwijs te bieden en succesvol te laten afronden met uiteindelijk een startkwalificatie. Dat gebeurt in de stad voor circa 13.000 kinderen in het basisonderwijs, circa 11.000 jongeren in het voortgezet onderwijs (samen het funderend onderwijs) en ongeveer 22.000 jongeren in het middelbaar beroepsonderwijs (nodig voor een startkwalificatie). In het funderend onderwijs zijn daarmee meer dan 3000 professionals aan het werk met jongeren in een pedagogische en didactische context.

Kinderen en jongeren ontwikkelen zich sociaal, ze ontwikkelen passend gedrag, ze leren vrienden kennen en bereiden zich voor op hun rol in de samenleving. Daarnaast werken ze aan een diploma/startkwalificatie of worden ze begeleid richting werk. Voor de meeste jongeren gaat dit op een vanzelfsprekende manier, met ups en downs, soms met wat ondersteuning, een aantal gesprekken, of een training. Daarbij zijn de leerkracht in het primair onderwijs en mentor op school in het voortgezet onderwijs de spil in het proces. Voor een aantal jongeren is permanent extra ondersteuning nodig. Veel daarvan gebeurt in het regulier onderwijs, maar ongeveer 10% van de leerlingen in Zwolle heeft een plek in het (Voortgezet) Speciaal Onderwijs of Speciaal Basis Onderwijs. Daar is de beschikbaarheid van gedragsspecialisten en paramedici en specifieke kennis bij leerkrachten, in nog grotere mate geregeld.

School als leefomgeving en professionele omgeving

Als het gaat om de opvoeding en het 'groot worden' van jongeren dan geldt ook voor het onderwijs dat ouders/gezin de belangrijkste leefomgeving is. Daar ligt ook de verantwoordelijkheid voor kinderen.

Het is daarmee ook belangrijk dat de samenhang van de ondersteuning als die noodzakelijk is primair daarop gericht is.

Tegelijk hebben alle jongeren met leerplicht en de verplichting een startkwalificatie te halen een tweede dominante leefomgeving: de school. Hier worden kinderen opgeleid, vinden ze hun vrienden, krijgen ze structuur en toekomstperspectief, bevinden ze zich in een pedagogisch vormende omgeving en worden ook op basis van wetgeving gevormd tot burgers van een democratische samenleving. Daarmee is de school misschien wel de meest voor de hand liggende preventieve plek als het gaat om 'problemen van jongeren'. Deze leefomgeving heeft, net als het gezin, externe ondersteuning of opvang nodig, onder andere vanuit preventieve en gespecialiseerde jeugdhulp. Met als verschil dat dit in deze leefomgeving (de school) georganiseerd kan worden.

Binnen de school zijn veel professionele medewerkers met pedagogische, orthopedagogische en didactische kennis. De school investeert op die manier ook in een professionele omgeving en een omgeving die door de verantwoordelijkheden rond Passend Onderwijs steeds meer inclusief is geworden. De school is zo in staat om voor jongeren betekenis te hebben in preventieve zin en in het omgaan met problematiek waar een jongere mee te maken krijgt. Hierin spelen ouders/ de thuissituatie een belangrijke rol.

Vanuit de wettelijke opdracht die het onderwijs heeft moet het zorgdragen voor een doorgaande leerlijn uitmondend in een startkwalificatie.

De wereld is complex geworden, ook in de wijze waarop leerlingen opgroeien. Een investering in de toekomst is de startkwalificatie of een op maat gemaakte arbeidstoeleiding. Om deze te kunnen halen is het van belang dat kinderen positief opgroeien in een stimulerende omgeving. Een omgeving waarin alles op alles wordt gezet om kinderen verder te brengen in hun ontwikkeling. Het onderwijs wil daarin, wanneer men spreekt over de relatie met het jeugddomein:

1. Gericht samenwerken met preventieve en gespecialiseerde jeugdhulp om kinderen positief te laten opgroeien en optimaal voor te bereiden op de toekomst;
2. De deuren openstellen om een brengplaats van expertise te zijn om zo optimaal recht te doen aan de preventieve taak en eerdere signalering en voorkoming van uitval en uitstroom;
3. Samenwerken met 'voorkeur aanbieders' en vaste contactpersonen om nieuwe vormen van zorg te ontwikkelen (niet vanuit aanbod, maar vanuit zorgbehoefte);
4. Snelle toegang tot specialistische hulp en afstemming met hulp (drempelloos verwijzen);
5. De normaliserende omgeving die de school is ter beschikking stellen aan vervangende opvang, huiswerkbegeleiding, trainingen en eventueel behandelingen.
6. Meer samenwerking met ouders onder andere door het aanbieden van ontmoetingsplekken, ouderavonden, trainingen, voorlichting e.d.

4.2 Wat wil de gemeente?

De gemeente heeft de wettelijke verantwoordelijkheid om kinderen en jongeren in de stad te ondersteunen bij opgroeien, zelfredzaamheid, maatschappelijke participatie of bij psychische problemen of stoornissen. Maar ook om ouders te ondersteunen die problemen ondervinden bij het opvoeden voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen tekort schiet. Dat gebeurt in de stad voor circa 38.000 kinderen en jongeren tot 24 jaar. In opvoedondersteuning en jeugdhulp is – buiten het onderwijs – een groot aantal personen aan het werk met en voor kinderen, jongeren en gezinnen in de stad.

Alle kinderen in Zwolle moeten gezond en veilig kunnen opgroeien, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen meedoen in de samenleving. Normaal is voor een kind dus als zijn of haar veiligheid,

gezondheid en zelfstandigheid niet in geding zijn. Binnen die randvoorwaarden mogen kinderen en jongeren anders zijn. Sterker: 'anders is normaal'. Maar als één van de genoemde randvoorwaarden in geding komt, ondernemen we actie.

Wat kinderen en ouders zelf willen, staat voorop: ouders en jeugdigen staan zelf aan het roer van hun leven en zoeken met ondersteuning van onder meer school en jeugdhulp naar oplossingen voor hobbels bij opgroeien en opvoeden. De behoefte aan ondersteuning wordt integraal bekeken en beoordeeld. Oplossingen zoeken we zo veel mogelijk in de directe leefomgeving van een kind. De bevoegdheid om te beslissen en te handelen bij een concrete ondersteuningsbehoefte (wat kan, wat mag) organiseren we zo dicht mogelijk bij de 'werkvloer' in gezin en/of school. Aangezien 'anders' normaal is, is ondersteuning maatwerk.

Het gezin of – vanaf 18 jaar – de jongere is zelf eigenaar van een ondersteuningsvraag, tenzij veiligheid, gezondheid of zelfstandigheid in het geding komen. Jeugdhulp en onderwijs passen hun inzet aan de behoefte van het kind of de jongere en gezin aan. Ondersteuning is er primair op gericht gezin en jongere in staat te stellen oplossingen voor hun vraag te vinden. Oplossingen die kinderen, jongeren en ouders aantoonbaar helpen, op het moment dat die hulp nodig is, zoveel als nodig is en zonder dat die hulp hun leven onnodig op z'n kop zet. Alle belangen worden daarin meegewogen. Oplossingen houden we waar mogelijk simpel en – mede daardoor – betaalbaar. Als een kind voor korte of langere tijd van context verandert (b.v. tijdelijk uit gezin, naar andere school, naar hulpverlening buiten gezin of school), waarborgt jeugdhulp continuïteit in de ondersteuning van een kind in gezin en op school, onder meer door adequate informatie over verloop van een ondersteuningstraject richting gezin en school. 'Herstel van het leven in het gewone leven' is het adagium. Sociale wijkteams borgen daarbij het werken volgens '1 gezin, 1 plan'. Als toegang tot gespecialiseerde jeugdhulp zorgen zij indien nodig voor het inschakelen van gespecialiseerde jeugdhulp en/of andere benodigde gezinsondersteuning. Voor scholen die met leerlingen uit meerdere woonplaatsen te maken hebben, zet de gemeente Zwolle zich samen met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in voor gezamenlijke afspraken teneinde dit voor de scholen zo goed mogelijk te laten verlopen.

Met elkaar gaan scholen, jeugdhulp en gemeente complexe problemen niet uit de weg en werken we aan duurzame oplossingen. Komen betrokkenen er niet uit, dan brengt de gemeente ze samen aan tafel. Niet meedoen is geen optie. Zo nodig hakt de gemeente een knoop door.

4.3 Gezamenlijke doelstelling

We helpen kinderen het meest door hen te ondersteunen in hun eigen sociale omgeving. Het succes van de getransformeerde jeugdhulp is daarom af te meten aan de mate waarin ze eraan bijdraagt de gewone leefmilieus van kinderen te versterken en met elkaar te verbinden. Het gaat er dus om kennis en kunde van jeugdhulp toe te voegen aan de gewone leefomgeving van kinderen, waarvan het onderwijs na het gezin de belangrijkste is. Toegespitst op de verbinding tussen school, gezin en jeugdhulp leidt dit tot de volgende doelstelling:

Alle kinderen in Zwolle kunnen veilig en gezond opgroeien en zich positief ontwikkelen. Kinderen en jongeren en hun ouders werken zoveel mogelijk in een gewone setting (met name gezin en school) aan ontwikkeling, meedoen en welbevinden. Een ononderbroken schoolloopbaan is daarbij van groot belang. Als dit om welke reden dan ook niet lukt, organiseren we passende ondersteuning waardoor de draagkracht en het oplossingsvermogen van leerling, gezin en school en/of andere omgevingen waarin kinderen actief zijn zodanig versterkt worden dat er een positief opvoedklimaat ontstaat voor alle kinderen en tegelijk de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp zo licht is als kan en zo zwaar als nodig.

Daarbij werken we met goede verbindingen tussen een kind in zijn/haar gezin, op school en/of andere plekken en sluiten we aan bij de eigen kracht van kinderen, gezinnen en scholen om opgroeien en opvoeden van alle kinderen optimaal te laten verlopen. Daarvoor brengen we onderwijs en jeugdhulp

dichter bij elkaar, werken we aan nieuwe samenwerkingsvormen en betere vormen van ondersteuning om het (speciaal) onderwijs én jeugdhulp zo effectief en efficiënt mogelijk hun taken te laten vervullen in aanvulling op de inzet van ouders en andere mede-opvoeders.

Gezamenlijke criteria

Scholen, gemeente en jeugdhulp zitten met elkaar al in een proces van doen en leren gericht op het behalen van de doelstelling. We bieden ruimte aan gezinnen, scholen, sociale wijkteams en jeugdhulp om te komen met oplossingen die hieraan bijdragen, zodanig dat ze:

- bijdragen aan zo normaal en zo regulier mogelijk onderwijs voor kinderen;
- bijdragen aan een doorlopende lijn in de onderwijs carrière van kinderen;
- bijdragen aan versterking van gezinnen en scholen zodat kinderen/jongeren met extra ondersteuningsbehoefte daarbinnen kunnen (blijven) functioneren;
- een goed functionerende driehoek versterken: kind/ouders, professionals in onderwijs en jeugdhulp;
- bijdragen aan het realiseren van de vereveningsopdracht van de samenwerkingsverbanden en/of de bezuinigingsopdracht van de gemeente;
- het inzicht in aard en omvang van de problematiek en een effectieve aanpak daarvan groter wordt;
- bijdragen aan gezamenlijke routes van afstemming en communicatie, met inachtneming van de rol van sociale wijkteams in het schakelen met gespecialiseerde jeugdhulp;
- ouders en jongeren een ondersteuner kunnen kiezen die bij hen past;
- zo goed mogelijk aansluiten bij profiel en werkwijze van de school;
- rekening houden met de regionale functie van veel scholen in Zwolle, waarbij verschillende gemeenten betrokken zijn.

We werken zo samen aan positief opgroeien van alle kinderen. In 2020 worden onderwijs, jeugdhulp en overige voorzieningen georganiseerd vanuit de ontwikkelingsvraag (onderwijs- en ondersteuningsvraag) van leerlingen. Hierdoor hebben leerlingen en hun ouders te maken met één ondersteuningsteam dat verantwoordelijkheid neemt binnen de school. Door deze werkwijze wordt beter aangesloten bij de behoefte van leerlingen en hun ouders.

5. Hoe gaan we dit doen?

Werken aan de transformatie van jeugdhulp/jeugdbeleid doen we niet in het luchtledige. Er zijn jeugdigen en gezinnen die concreet en op dit moment op passende hulp zijn aangewezen en die hulp moeten krijgen, betrokken professionals in onderwijs en jeugdhulp die in dit licht een goede rol moeten vervullen en scholen en instellingen die in de veranderingen mee moeten kunnen gaan. We willen daarom met beleid tewerk gaan. We kiezen daarom voor een aanpak waarin doen en leren centraal staan. Een aanpak waarin niet gekozen wordt voor pilots, maar voor nieuwe, duurzame ontwikkelpraktijken gericht op de toekomst. We richten ons op voorschoolse voorzieningen, primair onderwijs, voortgezet onderwijs en Mbo. Wat we doen willen we goed doen. Dat vraagt om keuzes, keuzes die we in deze ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp benoemen. Met het aflopen van de overgangsafspraken transitie jeugdhulp ontstaat er in 2017 ruimte om met elkaar concrete stappen te maken, het speelveld opnieuw met elkaar vast te stellen en verantwoordelijkheden te bepalen.

Samenhang en samenwerking

Een school kan voor kinderen, jongeren en ouders verschillende rollen/functies hebben, met bijbehorende rollen van kind/gezin en jeugdhulp. We onderscheiden vijf rollen waarin scholen – naast gezin, wijk, vereniging, familie, vrienden – van betekenis (kunnen) zijn voor kinderen, jongeren en ouders en waarin de school een belangrijke rol speelt in de ambities van de gemeente. We gebruiken die rollen als ordening om concrete acties te beschrijven en spiegelen daarin ook wat wordt verwacht van jeugdhulp:

1. De school als een *ontwikkelplek* voor elk kind/elke jongere. Elk kind volgt onderwijs en wordt daarmee voorbereid op de toekomst. Daarmee draagt het onderwijs bij aan de doelstelling van de gemeente: positief opgroeien voor alle kinderen. De school kent eigen pedagogische structuren en eigen ondersteuning voor kinderen die kampen met leerproblemen. Tevens neemt de school vanuit deze rol de verantwoordelijkheid om de omgeving te betrekken op de school. Denk bijvoorbeeld aan de wijk of projecten voor de omgeving. Een belangrijk gegeven in deze rol is ook dat de school contacten met de ouders heeft. Jeugdhulp heeft in deze rol geen bijzondere functie.
2. De school als *plek voor preventie*. Scholen zijn, omdat de hele doelgroep kinderen er dagelijks komt, een belangrijke plek waar aan preventie wordt gewerkt. Daarmee dragen scholen bij aan de doelstelling: versterken weerbaarheid van kinderen, jongeren en ouders. Expertise uit jeugdhulporganisaties wordt ingezet om school op diverse terreinen te ondersteunen of specifieke expertise toe te voegen.
3. De school als *plek waar signalen opgepakt worden*. Doordat kinderen dagelijks op school komen is het een plek waar leraren en mentoren veel van kinderen weten en er veel waarnemen. Deze signalen zijn belangrijk in het kader van 'snel erbij zijn'. Jeugdhulp kan leraren helpen signalen te herkennen, te trainen, met leraren te sparren over signalen. En indien nodig snel te schakelen met gespecialiseerde jeugdhulp. Op welke manier krijgt school het snel voor elkaar om de juiste inzet en ondersteuning te krijgen vanuit de jeugdhulp en op welke wijze wordt de kennis en inschatting vanuit het ondersteuningsteam op school meegenomen in het toekennen en inzetten van hulp?
4. De school als *plek waar gewerkt wordt* en ook (tussen ouders, kind, school en jeugdhulp afgestemde) ondersteuning wordt geboden. Het is de school als veilige en normaliserende omgeving voor kinderen of gezinnen met een ondersteuningsvraag. Doordat de school een veilige omgeving biedt waar aan doelen wordt gewerkt, vormt het ook een belangrijke plek waar resultaten van hulp en ondersteuning zichtbaar worden. Een plek waar jeugdhulp gebruik kan maken van het feit dat kinderen daar kunnen zijn. Als kinderen om welke reden dan ook, niet volledig thuis of in hun eigen buurt kunnen zijn dan kunnen kinderen buiten de reguliere lestijden opgevangen worden op school. Het is een plek waar ouders en leraren ook samen hun vragen kunnen stellen aan jeugdhulp en doelen afstemmen.
5. De school als *brengplaats van expertise* ('consultatie en advies'): een plek waar kennis, expertise gebracht wordt om het kind op school te kunnen houden en daar een passende plek te bieden. Jeugdhulp heeft verschillende soorten expertise over het opgroeien en ontwikkelen van kinderen. Ook van kinderen die te maken hebben met stoornissen, ontwikkelingsachterstanden, gezinsproblematiek en/of verslavingen. Deze expertise kan het onderwijs helpen om onderwijs mogelijk te maken voor alle kinderen.

In deze rollen neemt van 1 tot 5 preventie af en curatie toe. Tevens wordt bij elke rol de inbreng van 'buitenstaanders', zoals gemeente en jeugdhulp, groter. De rollen hangen met elkaar samen. Rol 4 en 5 kunnen niet zonder rol 1 en rol 1 kan niet zonder heldere afspraken in de rollen 3 tot 5. De gemeente heeft een sterk belang bij goed onderwijs en preventie (rol 1 en 2), zodat uitstroom wordt voorkomen en zoveel mogelijk kinderen positief opgroeien. Maar dat kan voor scholen alleen als op 3

tot 5 goede afspraken zijn gemaakt. Het onderwijs wil goede en werkbare afspraken in rol 3 tot 5 maar dat kan alleen als zij de gemeente garandeert dat rol 1 en 2 op orde zijn. In concrete proeftuinen met onderwijs en jeugdhulp willen we werken aan verbeteringen op deze rollen ten behoeve van kinderen en jongeren. In deel 2 schetsten we de proeftuinen waarmee we willen starten.

Onderzoek

Doen en leren, zo willen we te werk gaan op weg naar nieuwe praktijken in de driehoek kind/gezin, school en jeugdhulp. Dit ondersteunen we door kennis over opvoeden en opgroeien in Zwolle te bundelen, inzicht in opvoed- en opgroei problemen én van een effectieve aanpak daarvan te vergroten. We nodigen kennisinstellingen in de stad uit om een onderzoeksprogramma te ontwikkelen gericht op het monitoren en analyseren van de ontwikkeling van passend onderwijs en van ondersteuning en jeugdhulp. We vragen hen belemmerende en bevorderende factoren voor de doelen van de ontwikkelagenda in beeld te brengen, de ontwikkeling op die factoren te monitoren en het effect van maatregelen van scholen en gemeente op die factoren te onderzoeken. We zoeken hierbij aansluiting met bestaande monitoring en kennisontwikkeling bij scholen, gemeente en instellingen.

Krachten bundelen voor 'De toekomst van Zwolle'

Scholen en gemeente: samen voor positieve resultaten voor de jeugd

Deel 2 – Doen en leren

0. Leeswijzer

Gemeente Zwolle en het Besturenoverleg lokaal onderwijs Zwolle (Bloz) waarin alle schoolbesturen van primair en voortgezet onderwijs zich hebben verenigd, hebben de handen ineen geslagen om passend onderwijs en jeugdhulp meer in samenhang te brengen. Deze 'ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp' is daarvan het resultaat. De agenda bestaat uit twee delen:

1. In deel 1 hebben we onze visie en uitgangspunten verwoord als het gaat om samenhang en samenwerking rondom passend onderwijs en jeugdhulp.
2. In deel 2 werken we dit uit in een agenda voor de 2017 en verder rondom een aantal concrete proeftuinen waarin we door te doen willen leren welke nieuwe praktijken daadwerkelijke verbeteringen opleveren voor jeugdigen in Zwolle.

In het vervolg van dit deel 2 komen de volgende onderdelen aan de orde. In paragraaf 1 – Van visie naar actie – schetsen we de werkwijze die we in een aantal proeftuinen willen toepassen om onze visie binnen de gestelde uitgangspunten te realiseren. Paragrafen 2 tot 4 beschrijven drie proeftuinen waarmee we in 2017 willen starten:

- Samen in de wijk, gericht op een samenhangende aanpak van passend onderwijs en jeugdhulp op gebiedsniveau;
- Hulp en ondersteuning bij speciale vormen van onderwijs;
- Aansluiting onderwijs en specifieke vormen van jeugdhulp.

Paragraaf 5 – Overige activiteiten – benoemen we een aantal andere acties en activiteiten om verder handen en voeten te geven aan onze samenwerking. Ten slotte komt in paragraaf 6 – Programmatische aanpak – op hoofdlijnen aan de orde hoe we de uitvoering van deze ontwikkelagenda en de aansturing daarvan gaan aanpakken.

1. Van visie naar actie

Onderwijs (verenigd in het Bloz) en gemeente werken samen aan het vaststellen van een ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp. Deze agenda bestaat uit twee delen. In het eerste deel zijn de overkoepelende visie en uitgangspunten beschreven. In dit tweede deel beschrijven we op hoofdlijnen de eerste verdere uitwerkingen. De doelstellingen uit het eerste deel zijn de volgende:

Alle kinderen in Zwolle kunnen veilig en gezond opgroeien en zich positief ontwikkelen. Kinderen en jongeren en hun ouders werken zoveel mogelijk in een gewone setting (met name gezin en school) aan ontwikkeling, meedoen en welbevinden. Een ononderbroken schoolloopbaan is daarbij van groot belang. Als dit om welke reden dan ook niet lukt, organiseren we passende ondersteuning waardoor de draagkracht en het oplossingsvermogen van leerling, gezin en school en/of andere omgevingen waarin kinderen actief zijn zodanig versterkt worden dat er een positief opvoedklimaat ontstaat voor alle kinderen en tegelijk de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp zo licht is als kan en zo zwaar als nodig.

Daarbij werken we met goede verbindingen tussen een kind in zijn/haar gezin, op school en/of andere plekken en sluiten we aan bij de eigen kracht van kinderen, gezinnen en scholen om opgroeien en

opvoeden van alle kinderen optimaal te laten verlopen. Daarvoor brengen we onderwijs en jeugdhulp dichter bij elkaar, werken we aan nieuwe samenwerkingsvormen en betere vormen van ondersteuning om het (speciaal) onderwijs én jeugdhulp zo effectief en efficiënt mogelijk hun taken te laten vervullen in aanvulling op de inzet van ouders en andere mede-opvoeders.

Scholen, gemeente en jeugdhulp zitten met elkaar al in een proces van doen en leren gericht op het behalen van de doelstelling. We bieden ruimte aan gezinnen, scholen, sociale wijkteams en jeugdhulp om te komen met oplossingen die hieraan bijdragen, zodanig dat ze:

1. bijdragen aan zo normaal en zo regulier mogelijk onderwijs voor kinderen;
2. bijdragen aan een doorlopende lijn in de onderwijs carrière van kinderen;
3. bijdragen aan versterking van gezinnen en scholen zodat kinderen/jongeren met extra ondersteuningsbehoefte daarbinnen kunnen (blijven) functioneren;
4. een goed functionerende driehoek versterken: kind/ouders, professionals in onderwijs en jeugdhulp;
5. bijdragen aan het realiseren van de vereveningsopdracht van de samenwerkingsverbanden en/of de bezuinigingsopdracht van de gemeente;
6. het inzicht in aard en omvang van de problematiek en een effectieve aanpak daarvan groter wordt;
7. bijdragen aan gezamenlijke routes van afstemming en communicatie, met inachtneming van de rol van sociale wijkteams in het schakelen met gespecialiseerde jeugdhulp;
8. ouders en jongeren een ondersteuner kunnen kiezen die bij hen past;
9. zo goed mogelijk aansluiten bij profiel en werkwijze van de school;
10. rekening houden met de regionale functie van veel scholen in Zwolle, waarbij verschillende gemeenten betrokken zijn.

Doen en leren

In dit tweede deel van de ontwikkelagenda worden de doelstellingen geoperationaliseerd in drie concrete ontwikkelpraktijken of proeftuinen waarin andere vormen van samenwerken tussen onderwijs en zorg worden ingezet en uitgewerkt. Steeds willen we daarbij kijken naar verbeteringen vanuit het perspectief van jongeren en ouders. Wat helpt hen echt verder? Wat vraagt dit van jongere en gezin zelf, van school, van jeugdhulp – curatief, maar vooral ook preventief – en van anderen? Er zijn drie ontwikkelpraktijken uitgewerkt:

1. School in de wijk;
2. Aansluiting bij speciale vormen van onderwijs;
3. Aansluiting onderwijs en specifieke vormen van jeugdhulp.

Alle drie zijn ze anders dan de staande praktijk en in alle drie wordt de harde grens tussen onderwijs en jeugdhulp (curatief en preventief) losgelaten. Dat betekent een getransformeerde inhoud van jeugdhulp (meer preventief, meer aansluitend en volgend op eigen kracht en netwerk, zo dicht mogelijk bij de eigen leefomgeving), verschuiving van verantwoordelijkheden, andere organiserende en financiële principes. Op die manier willen we ervoor zorgen dat jeugdhulp bijdraagt aan het functioneren van het kind (en de ouders) in het onderwijs en daarbuiten. En daarmee bijdraagt aan de maatschappelijke opdracht en wettelijke verplichtingen die onderwijs (passend onderwijs) en gemeente (jeugdhulp) hebben. Daarbij wordt optimaal gebruik gemaakt van kennis en capaciteit die bij de verschillende vormen van hulp binnen en buiten het onderwijs en bij ouders en jongeren zelf aanwezig is over 'dat wat werkt'.

In dit deel 2 beschrijven we de ontwikkelpraktijken op hoofdlijnen. Voor enkele van de praktijken hebben verkenningen plaatsgevonden met jeugdhulppartners om te bezien of er sprake is van

draagvlak voor de denkrichting en de voorgestelde aanpak. Na vaststelling van de ontwikkelagenda door Bloz en gemeente worden de geschetste proeftuinen uitgewerkt in projectplannen met concrete acties. We sluiten daarbij zoveel mogelijk aan bij initiatieven die er al zijn. We noemen onder meer de ontwikkeling van Integrale Kindcentra, ontwikkelingen vanuit schoolbesturen, vanuit de pilots Netwerk Jeugd en Gezin en kennisinstellingen die werkzaam zijn in Zwolle (en regio). De projectplannen vormen ook de basis voor de verantwoording aan Bloz en gemeente gedurende de looptijd van de proeftuinen.

Elke ontwikkelpraktijk wordt ondersteund door onderzoek en monitoring. Per ontwikkelpraktijk worden daarbij goede partners gezocht die vanuit de eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid het onderzoek uitvoeren. We denken daarbij niet aan inzet van onderzoeksbureaus, maar wel aan activiteiten vanuit landelijke instellingen als ZON/MW of lokale kennisinstellingen rondom het thema passend onderwijs en jeugdhulp. Voorbeelden zijn onderzoeken en 'Communities of Practice' vanuit de Academische Werkplaats Transformatie Jeugdhulp/Samen op School, proeftuinen vanuit het Kennisplatform onderwijs en jeugdhulp Regio IJsselland, Kenniscentrum jeugd Windesheim, Werkplaats Sociaal Domein/programmalijn jeugd en onderwijs VIAA of onderzoek vanuit een universiteit. Ook zoeken we aansluiting bij de activiteiten van de gemeente Zwolle op het gebied van monitoring sociaal domein. We hanteren het uitgangspunt dat alle deelnemers aan hier voorgestelde ontwikkelpraktijken meedoen aan monitoring en onderzoek op basis van hun eigen inbreng. De kennisinstellingen kunnen dit doen vanuit hun eigen (deels door derden gefinancierde) onderzoekstrajecten. Aanbieders vanuit het hun eigen inzet van jeugdhulp in de proeftuin, waarbij het huidige volume aan hulp en financiën dat ze binnen die proeftuin inzetten het startpunt vormt.

Om goede ontwikkelingen mogelijk te maken wordt voor elke ontwikkelrichting een periode van vijf jaar aangehouden om de transformatie ook echt vorm te kunnen geven en de resultaten nadrukkelijk ook te volgen door monitoring (sturen & controleren) en onderzoek (ontwikkelen & verbeteren). Dat wil niet zeggen dat er gedurende die vijf jaren alleen maar aan deze praktijken wordt gewerkt. Elk jaar vindt er overleg plaats tussen Bloz en gemeente of er nieuwe praktijken moeten worden gestart en vanzelfsprekend gaat de transformatie ook op andere gebieden gewoon door. Mocht gedurende de ontwikkelpraktijken blijken dat de praktijken niet werken, dan wordt er vanuit het gezamenlijk vertrouwen op dat moment bezien op welke wijze praktijken aangepast (of eventueel gestopt) moeten worden. Centraal in deze beslissing staat het opdrachtgeverschap vanuit gemeente en Bloz ten opzichte van aanbieders van jeugd- en opvoedhulp binnen en buiten het onderwijs.

2. Ontwikkelrichting 1: Samen in de wijk

Onderwijs en jeugdhulp hebben de vooronderstelling dat nieuwe vormen van samenwerken, waarbij de harde grens tussen onderwijs en jeugdhulp opnieuw wordt gedefinieerd, beter aansluiten bij én de behoefte van kinderen, ouders en scholen én de wensen die zijn vastgelegd in deze ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp. Uitgangspunt is dat er gezamenlijke maatschappelijke- en wettelijke doelstellingen worden geoperationaliseerd (onderwijsdoelen en jeugd-doelen) waarbij expertise vanuit verschillende partijen ingezet kan worden op basis van wat kind en gezin thuis én op school nodig hebben.

Wat gaan we doen?

Het uitgangspunt van de nieuwe aanpak zijn de wettelijke- en maatschappelijke doelen die voor zowel het onderwijs als voor de gemeente gelden. Deze doelstellingen worden geoperationaliseerd en bij de aanpak van worden partijen gezocht die kunnen helpen om ze te bereiken. We denken dan niet alleen aan de (regionaal) gecontracteerde jeugdhulppartners, maar ook aan lokaal actieve partners op het gebied van opvoeden en jeugdhulp. We werken aan de doelstellingen vanuit een gezamenlijk

gedragen aanpak op school en in de wijk waarin interne en externe ondersteuners werken aan de doelstellingen. We werken daarbij handelingsgericht waarbij vanuit betrokken partijen expertise wordt ingebracht in een 'team' waaruit ondersteuning, preventie en behandeling ingezet kan worden, zonder indicaties en overbodige diagnostiek.

De doelstelling is de volgende: alle kinderen en jongeren een aantoonbaar optimale ontwikkeling binnen hun gezin en alle kinderen en jongeren optimaal laten profiteren van onderwijs. Deze gezamenlijke doelstelling vormt het richtinggevend element voor alle inzet van betrokkenen. Doelstelling en criteria uit deel 1 van deze agenda vormen het bredere kader waarbinnen gewerkt wordt.

Aan de doelstelling wordt gedurende 5 jaren gewerkt. Deelnemers zijn de scholen (bestuurlijk gesteund door het Bloz), sociale wijkteams, jeugdhulporganisaties op het gebied van preventie (i.i.g. GGD/Jeugdgezondheidszorg, jeugdwelzijn) en behandeling (i.i.g. Vitree, Trias, Accare, Dimence) aangevuld met andere deelnemers annex aan de problematiek (b.v. huisartsen, leerplicht/RMC).

Monitoring is nodig om te bezien in hoeverre aan de doelstellingen wordt voldaan. Monitoring op zichzelf is echter leeg. De cijfers (kwantitatief) krijgen pas betekenis (kwalitatief) door duiding door professionals, maar meer nog door ouders, jongeren zelf en leraren. Monitoring dient twee doelen: enerzijds betreft het rode lijn op basis waarvan kan worden bijgestuurd en anderzijds betreft het verantwoordingsinformatie richting gemeente en schoolbesturen. Onderzoek betreft reflectie op de nieuwe praktijken door expliciet te maken 'wat werkt', nieuwe sturingsprincipes te beschrijven en uitspraken te doen over bredere betekenis en toepassing van resultaten buiten de proeftuin.

Vanuit de ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp, de verschillende beleidsnotities rondom jeugd(hulp) in gemeente Zwolle is aangegeven dat de wens groot is om meer in de context van kinderen en jongeren hulp aan te bieden. Hulp die zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig is, die de eigen context zoveel mogelijk in stand houdt en hun leven niet onnodig op z'n kop zet. De belangrijkste context waarin kinderen verkeren is het gezin en direct daarna de school. Het is dus logisch dat de jeugdhulp zich inzet voor het kind in het gezin en het kind in onderwijs en omgekeerd dat ondersteuning passend onderwijs ook in beide domeinen kan worden ingezet. Daar wordt vanuit de wettelijke taak en maatschappelijke opdracht gewerkt aan preventie. Op die plek zijn betekenisvolle volwassenen die dagelijks kinderen ontmoeten en werken aan ontwikkeling. Daar ligt de kern waarop hulpverleningsactiviteiten aan kunnen sluiten. Zelf geven jongeren dit ook aan: nabijheid, vertrouwen en 'van mens tot mens aangesproken worden' doen er voor ons toe, versterkt daarom de rol en mogelijkheden van de mentor op het gebied van ondersteuning. Laat jeugdhulpverleners vooral hen ondersteunen zodat zij op hun beurt ons kunnen ondersteunen en ons en onze directe omgeving – zo nodig samen met een deskundige ondersteuner – kunnen helpen met onze problemen om te gaan, individueel en collectief.

Doelstellingen die daarbij horen:

1. Alle kinderen leven in een veilige, gezonde en stimulerende gezinsomgeving;
2. Alle kinderen gaan naar school om onderwijs te volgen dat bij hen past, alle scholen bieden/beschikken over ondersteuning om alle kinderen onderwijs te geven met het oog op een startkwalificatie;

Subdoelstellingen op kindniveau door inzet van ondersteuning:

1. Aansluiten op de ontwikkelingsperspectieven die voor kinderen en jongeren zijn geschreven;
2. Verhoging van het welbevinden van betrokken kinderen en jongeren;

3. Bijdrage aan het voorkomen van thuiszitters en drop-outs;
4. Bijdragen aan het verminderen afstroom en uitstroom op VO scholen;
5. Bijdragen aan het verminderen absentie op PO en VO scholen;
6. Bijdragen aan goede schoolresultaten.

Subdoelstellingen op professioneel niveau zijn:

1. Inzet van expertise op basis van behoefte in plaats van aanbod;
2. Aantoonbaar meer leraren, mentoren die sneller hulp erbij halen;
3. Genormaliseerde inzet van ondersteuning en jeugdhulp
4. Meer inzet van jeugdhulp bijschakelen in school (en gezin) in plaats van verwijzen naar jeugdhulp buiten school;
5. Jeugdhulp meer nabij en afgestemd op de leefsituatie van kinderen;
6. Efficiëntere en goedkopere inzet van ondersteuning vanuit school en vanuit jeugdhulp.

Organisatie op wijkniveau rond het onderwijs

De idee is het beter benutten van expertise rond scholen en in de wijk. Erbij halen wordt de norm en expertise wordt ingezet rond de doelstellingen zoals beschreven onder 1. Er worden geen diagnoses gesteld als deze enkel nodig zijn om een toegangsticket tot een behandeling te verkrijgen, er worden geen indicaties gegeven en er wordt over organisatiegrenzen heen gewerkt. Zowel ouders, leraren en eerstelijns ondersteuners (sociale wijkteams, interne ondersteuningsstructuur school, huisarts) kunnen drempelloos hulp erbij halen wanneer deze benodigd is. Hierbij is normalisering de norm en dus is het nodig dat school hier zelf de preventie op scholen goed organiseert. Dat scholen zelf ook de juiste mensen in de school hebben en inzetten om zo weinig mogelijk gebruik te hoeven maken van aanvullende, gespecialiseerde jeugd- en opvoedhulp. Optimale aansluiting bij bestaande structuren (integraal kindcentrum, interne ondersteuningsstructuren) is daarbij noodzakelijk.

De sturing van de nieuwe organisatie gebeurt op basis van twee organiserende principes:

1. de inbreng van ouders, kinderen/jongeren zelf, leraren en eerstelijns ondersteuners (sociale wijkteams, interne ondersteuningsstructuur scholen, huisartsen). Bemerken zij dat de hulp bijdraagt aan de doelen?
2. de populatiefinanciering.

Een en ander wordt geborgd door monitoring en onderzoek.

Drempelloos erbij halen betekent dat er geen verwijzingen meer plaatsvinden. Zowel scholen, het wijkteam als de huisarts kunnen expertise inzetten als dit nodig is. Ze doen dit altijd in onderlinge samenhang en samenwerking en in samenspraak met ouders en kind. Daarmee sluit de proeftuin aan bij de gemeentelijke plannen voor versterken van de toegang tot jeugdhulp (Transformatienota sociaal domein) gericht op het versterken van samenhang en samenwerking in de toegang tot gespecialiseerde jeugdhulp. We investeren daarmee in het snel erbij halen van de goede ondersteuning voor kinderen/jongeren zelf, voor leerkrachten en mentoren (school) en ouders en sociaal netwerk (thuis). Op school speelt het interne ondersteuningsteam – waarin schoolinterne ondersteuning en schoolexterne ondersteuning samen bepalen wat nodig is – een sleutelrol in het sturen op het inschakelen van de juiste ondersteuning. Bovendien geven we met deze gebiedsgerichte proeftuin invulling van de motie 'Wijkgericht passend onderwijs' die eerder door de gemeenteraad van Zwolle is aangenomen.

Financieringsroute

Een geografisch afgebakend deel van Zwolle wordt aangewezen als proeftuin om nieuwe praktijken te ontwikkelen. We denken aan (een deel van) Zwolle Noord. Op basis van beschikbare gegevens over inzet van passend onderwijs en jeugdhulp wordt de huidige inzet van alle partijen vastgesteld, zodat

er een populatiebudget ontstaat. Dit budget vormt bij de start het financiële kader van de nieuwe aanpak. Binnen het budget worden alle aanvragen voor inzet van expertise die voorheen onder jeugdwelzijn, jeugdhulp en passend onderwijs vielen opgepakt door het team van de school, de jeugdhulpaanbieders en het sociaal wijkteam dat gebonden is aan de wijk. Dat betekent ook dat er wordt afgestapt van trajectfinanciering, maar dat er wordt gewerkt met populatiebekostiging waarbinnen afwegingen kunnen worden gemaakt over trajectfinanciering (individueel, groepen). Gedurende de vijf jaren van de proeftuin wordt gewerkt met een krimpend budget. De nieuwe vorm van organiseren moet immers effectiever worden en vergezeld gaan van een vermindering van bureaucratie en kosten.

Jeugdhulppartijen:

1. Conformereren zich aan doelstellingen en randvoorwaarden;
2. Deelname aan monitoring en onderzoek;
3. Overstap naar populatiebekostiging;
4. Bereid om indicaties, diagnostiek die in het teken staan van verwijzen te voorkomen, maar juist daar en dan aan te sluiten als daar gezien de situatie van en om een kind behoefte aan is;
5. Bereid om één persoon beschikbaar te stellen die in de wijk werkt en beschikking (en doorzettingskracht heeft) over alle vormen van expertise die in de organisatie beschikbaar zijn.

Scholen:

1. Bereid om hulpverleners in te zetten op en in samenhang met de scholen;
2. Bereid om scholen langer open te houden als dit voor het halen van de doelstellingen nodig is;
3. Deelname aan onderzoek en monitoring;
4. Bereid om te werken aan vroegtijdige inzet van ondersteuning vanuit jeugdhulp, betrokkenheid van ouders en kind/jongere en verminderen van uitval op snijvlakken (bijvoorbeeld overgang van PO naar VO enz.).
5. Bereid tot kennisoverdracht en leren op een wederkerige manier met jeugd(hulp)partijen;
6. Inzet van de expertise(centra) van het schoolbestuur.

Afspraken gemeente & Bloz:

1. Financieringsconstructie wordt gesteund door gemeente (en ingebracht in de regionale organisatie van jeugdhulpverlening);
2. Inzet van scholen voor passend onderwijs en gemeente voor gespecialiseerde jeugdhulp worden niet bij elkaar in rekening gebracht. Jeugdhulppartijen kunnen alleen deelnemen als zij binnen het huidige volume de inzet financieren en instemmen met de vooraf afgesproken inhoudelijke en financiële opbrengsten van de proeftuin;
3. Drempelloos erbij halen (zonder indicatie, verwijzingen enz.) wordt de nieuwe norm.

3. Ontwikkelrichting 2: Aansluiting bij speciale vormen van onderwijs

Zwolle kent een aantal scholen waarin speciale vormen van onderwijs worden aangeboden. Zowel voor kinderen in de basisschoolleeftijd als in voortgezet onderwijs scholen (SBO, SO, VSO, PRO). Deze scholen zijn speciale voorzieningen voor kinderen die verschillende vormen van ondersteuning nodig hebben. Ondersteuning bij het leren, ondersteuning bij het leren terwijl er sprake is van lichamelijke of verstandelijke handicaps en/of ondersteuning bij het gedrag om te kunnen leren.

Het besluit tot de toegang van deze vormen van onderwijs wordt genomen door het samenwerkingsverband en/of de schoolbesturen zelf. Scholen werken hierbij, binnen de wettelijke kaders, aan de maatschappelijke opdracht: startkwalificatie, vervolgonderwijs of toeleiding naar werk.

De inzet van hulp voor leerlingen en hun gezin die dergelijke vormen van onderwijs bezoeken is relatief groot. Daarbij verschillen de financiële stromen. Zo wordt hulp aangeboden vanuit de Wet langdurige zorg, de Zorgverzekeringswet en voorzieningen vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) of de Jeugdwet. De laatste twee worden ingezet vanuit het gemeentelijk domein. Dat geldt ook voor zaken als leerlingenvervoer en voortijdig schoolverlaten (leerplicht/RMC). Daarbij geldt dat voor het toeleiden naar werk specifieke wetgeving vanuit de Participatiewet een rol gaat spelen. Het gaat dan om bijzondere vormen van stages die uitmonden in reguliere werkplekken, begeleiding door mentoren/job coaches of dergelijke.

Vanuit Passend Onderwijs is de beweging ingezet om zoveel mogelijk kinderen in reguliere vormen van onderwijs dagelijks onderwijs te geven. Vanuit de ontwikkelagenda is ook aangegeven dat deze zo normaal mogelijke situatie in stand gehouden moet worden. In deze ontwikkelpraktijk voor bijzondere vormen van onderwijs wordt gewerkt aan vernieuwende praktijken als het gaat om het toevoegen van gemeentelijk gefinancierde ondersteuning aan kinderen (gezinnen) die onderwijs volgen in bijzondere onderwijssettingen.

Daarbij wordt nadrukkelijk gefocust op de maatschappelijk relevante doelstellingen. Op een zo normaal als mogelijke plek in onderwijs (in de wijk), mogelijkheden tot terugplaatsen in reguliere vormen van onderwijs, gezamenlijke planvorming voor het behalen van de wettelijke- en maatschappelijke doelstellingen rondom kind, onderwijs en gezin en verlaging van kosten die de gemeente maakt.

Wat gaan we doen?

In deze ontwikkelpraktijk zal eerst een schets worden gemaakt van de huidige situatie. Welke middelen worden vanuit de gemeente ingezet aan kinderen en jongeren die specifieke vormen van onderwijs volgen? Welke routes zijn er op dit moment richting de speciale vormen van onderwijs? Hoe is de verbinding tussen kinderen/jongeren die vormen van dagbehandeling aangeboden krijgen en naar het onderwijs gaan? Hoe vindt deze aansluiting nu plaats? Is de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp op dit moment inhoudelijk goed en efficiënt? Zijn er slimmere manieren om budgetten samen te voegen, in te zetten en uitvoering van ondersteuning te coördineren?

Uitkomst van dit traject is een totaalbeeld van de inzet van ondersteuning aan kinderen die gebruik maken van speciale vormen van onderwijs. Op basis van dit totaalbeeld wordt een schets gemaakt van de meest wenselijke aansluiting tussen deze vormen van onderwijs (middelen via het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs) en jeugdhulp en andere vormen van ondersteuning van leerlingen (uit het gemeentelijke domein) en de inhoudelijke uitlijning daarvan (welke inhoudelijke doelen worden nagestreefd, welke expertise van welke aanbieders is nodig, welke verantwoording wordt afgelegd e.d.).

Uiteindelijke doelen van dit traject:

1. Aantoonbaar meer kinderen die door goede ondersteuning vanuit onderwijs en gemeente zo regulier mogelijk onderwijs volgen;
2. Inhoudelijk meer afgestemde ondersteuning, zodat de maatschappelijke- en onderwijsdoelen worden behaald voor aantoonbaar meer kinderen (zo regulier mogelijk onderwijs);
3. Inkoop van arrangementen van jeugdhulp in combinatie met plaatsen voor speciaal onderwijs;

4. Principe van erbij halen wordt geoperationaliseerd;
5. Efficiëntere inzet van middelen (dus goedkoper).
6. Optimale samenwerking met en ondersteuning van ouders en kinderen in de combi van onderwijs, reizen en ondersteuning.

In dit traject wordt aangesloten bij de plannen die vanuit Passend Onderwijs worden ontwikkeld door de verschillende schoolbesturen. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van het 'zorglandschap' en de wens om zo regulier mogelijk onderwijs aan te bieden in een zo regulier mogelijke context.

4. Ontwikkelrichting 3: Aansluiting onderwijs en specifieke zorg en ondersteuning

Het onderwijs is een plek waar alle kinderen en jongeren in beeld zijn. In veel gevallen is daarmee ook zicht op de thuissituatie van kinderen. De school is dan ook vaak een eerste plek waar kinderen signalen afgeven als er zaken niet goed lopen. Bijvoorbeeld door het gedrag van kinderen, de verhalen die worden verteld of de problematieken die zichtbaar worden door verzuim of verminderende prestaties.

In veel gevallen gaat de school aan de slag met kinderen die om één of andere reden opvallen. Daarbij wordt ook preventieve inzet niet geschuwd. Veel Zwolse scholen werken met specifieke programma's voor sociale vaardigheden en sociale weerbaarheid. Ook draaien op verschillende scholen groepen voor kinderen die meer nodig hebben dan alleen in de klassensituatie kan worden aangeboden. Binnen scholen zijn ondersteuningsstructuren ingericht waarbinnen opgeleide professionals hun werk doen. Denk aan de Intern Begeleiders (IB'ers), zorgcoördinatoren, orthopedagogen en andere specialisten. Individuele problematiek wordt dan ook vaak door deze mensen opgepakt en er wordt gewerkt aan een oplossing die het mogelijk maakt om toch naar school te gaan en deel te nemen aan het onderwijsprogramma.

Echter, in sommige gevallen is er meer nodig dan op school kan worden aangeboden. Dan is extra inzet vanuit jeugd- en opvoedhulp nodig. In veel gevallen wordt er dan geschakeld naar een intern 'zorgoverleg', wordt er gebruik gemaakt van de schoolmaatschappelijk werker als linking pin of wordt jongeren/ouders geadviseerd om via de huisarts een verwijzing te verkrijgen.

Uit verschillende signalen uit het onderwijs blijkt dat als deze 'route' wordt gevolgd, het kind vaak uit beeld raakt bij het onderwijs (en daarmee ook onderwijs/school bij kind en ouders), dat er van afstemming mondjesmaat sprake is en dat van een tijdige inzet onvoldoende sprake is. Dat geldt ook voor kinderen/jongere die in het onderwijs specifieke trainingen volgen voor sociale weerbaarheid. Als er meer nodig is voor het kind/jongere dan kan dit in de huidige situatie alleen via de route naar zorg en ondersteuning (wijkteam / huisarts / jeugdarts) en in veel gevallen vindt er dan jeugdhulp plaats die niet is afgestemd. In deze proeftuin wordt dit aangepakt door enerzijds te werken aan integrale afspraken over het opstarten van ondersteuning voor kinderen die deelnemen in onderwijs (de praktische uitwerking) en anderzijds wordt er met de inkooporganisatie vastgelegd aan welke verwachtingen aanbieders van jeugdhulp moeten voldoen als het gaat om de samenwerking met het onderwijs.

Wat gaan we doen?

Op een achttal te selecteren scholen (verspreid over denominaties, zorgstructuren, verzorgingsgebied, Primair onderwijs/Voortgezet onderwijs en zorgintensiteit) gaan we integraal bezien wat er nodig is om onderwijs en expertise van buiten de school op nieuwe manieren te koppelen. Daarbij vormen de onderwijsdoelen (in breedste zin) het aanknopingspunt. Het vraagstuk dat in deze ontwikkelpraktijk wordt opgelost is: 'hoe zetten we op zo'n manier ondersteuning in dat het

kind optimaal kan werken binnen een zo normaal mogelijke onderwijscontext en in afstemming met de ondersteuning thuis'. Daarbij wordt, anders dan voorheen, niet gekeken naar de structuren, maar naar integrale aanpakken (en dus de inhoud van behandelingen).

Zo wordt informatie die is verzameld binnen school wel ter beschikking gesteld voor een effectieve aanpak, maar niet doorgegeven aan externe behandelaren buiten school. Die worden er juist bij gehaald om de interne informatie aan te vullen. Zo worden leraren niet geconsulteerd door externe behandelaren, maar trekken ouders, leraren, interne ondersteuning en externe behandelaren samen op in het formuleren van een behandelplan. Omdat het onderwijs een wettelijke verplichting heeft, vindt in het behandelplan ook de afstemming met de onderwijsdoelen plaats. In deze ontwikkelrichting wordt dus de vraag beantwoord wat er voor nodig is om de grens tussen onderwijs en jeugdhulp op zo'n manier op te heffen dat er integraliteit ontstaat op het samenwerken tussen de disciplines binnen onderwijs en de disciplines die we nu (gespecialiseerde) jeugdhulp noemen. Daarbij wordt gewerkt aan samenwerking op niveau van groepen en op het niveau van individuele kinderen. Denk hierbij aan de mogelijkheid van het erbij halen van jeugdhulp, het snel betrokken zijn van jeugdhulp, het meedenken van jeugdhulp zonder dat er direct sprake is van een behandeling, het opzetten van het behandelplan waarin tenminste twee onderwijsdoelen zijn opgenomen, het door zowel de hulpverlener als de gemeente evalueren van jeugdhulpaanbieders op de toegevoegde waarde voor school en het gesprek met aanbieders op welke manier zij nog beter in staat zijn om de schoolcontext te benutten voor het inzetten van effectieve hulp. De afspraken die worden gemaakt worden vastgelegd en opgenomen in de aanbestedingsvoorwaarden en financieringsafspraken.

De scholen voor deze proeftuin worden geselecteerd op basis van een aantal doelkenmerken. Zo wordt er een school gezocht die vooral werkt met groepen (bijvoorbeeld aansluiting op basisklimaat), een school die vooral op individuele trajecten afspraken maken wil en een school die met specifieke problematiek aan de slag wil (dus bijvoorbeeld angst, of ter voorkoming van uitval na groepen 7/8 in primair onderwijs of ADHD of autisme).

Concrete aandachtspunten:

1. Met een x-aantal scholen en gemeente integraal afwegen wat er voor nodig is om optimaal de jeugdhulp aan te laten sluiten aan de onderwijscontext;
2. Het benaderen van een aantal jeugdhulpaanbieders om samen deze verwachtingen om te zetten in een nieuwe werkpraktijk;
3. Integraal opstellen van behandelplanformats, integratie van onderwijs en jeugdhulp en de samenhang met de eigen expertisecentra van de schoolbesturen;
4. Maken van evaluatie-afspraken en continue monitoring van de afspraken om antwoord te krijgen op de vraag: wat werkt?

Jeugdhulppartners:

1. Conformereren aan doelstellingen;
2. Deelname aan monitoring en onderzoek;
3. Bereid om indicaties, diagnostiek die in het teken staan van verwijzen te voorkomen;
4. Bereid om één persoon beschikbaar te stellen die voor de school werkt en beschikking (en doorzettingskracht heeft) over alle vormen van expertise die in de organisatie beschikbaar zijn.

Scholen:

1. Bereid om hulpverleners in te zetten op de scholen en daarover te communiceren met ouders;

2. Samenhang organiseren met de eigen ondersteunings- en expertise structuur van het schoolbestuur;
3. Scholen houden verbinding met kinderen die op speciale vormen van onderwijs zijn aangewezen. Zo wordt er actief gewerkt aan zo regulier mogelijk onderwijs;
4. Bereid om scholen langer open te houden met betrekking tot de doelstellingen;
5. Deelname aan onderzoek en monitoring;
6. Bereid om te werken aan vroegtijdige inzet van ondersteuning, betrokkenheid van ouders en kinderen en verminderen van uitval op snijvlakken (bijvoorbeeld overgang van PO naar VO).

5. Overige activiteiten

Doen en leren is het uitgangspunt van deze ontwikkelagenda. Om de beoogde nieuwe praktijken te ondersteunen organiseren onderwijs, gemeente en jeugdhulp uitwisseling van kennis en ervaringen, ondersteunen ze netwerken van betrokkenen (ouders, professionals in onderwijs en jeugdhulp) en werken ze aan besluitvorming die nodig is om de continuïteit van ondersteuning te borgen in een steeds veranderende omgeving. In dit kader gaan we in elk geval met de volgende zaken aan de slag.

Het kwartaalgesprek

We willen het delen van kennis en ervaringen stimuleren om de opvoeders en mede-opvoeders zo goed mogelijk aanvullend op elkaar te laten zijn. Daarom organiseren we elk kwartaal een gesprek op stedelijk of wijkniveau over een vraag rondom passend onderwijs en jeugdhulp waarmee ouders en kinderen, scholen, jeugdhulpaanbieders en/of gemeente te maken hebben.

Advies werkproces

We vragen advies aan betrokken professionals over een concreet Zwols werkproces dat voldoet aan doel en criteria uit deze agenda. Op basis van dit advies formuleren Bloz en gemeente een voorstel voor inrichting en werking van de interne ondersteuningsstructuur op scholen, mede met het oog op de inzet van jeugd- en gezinswerkers sociaal wijkteam op school (schoolmaatschappelijk werkers) waarover de huidige afspraken aan het einde van schooljaar 2016-2017 aflopen.

Vanaf schooljaar 2016-2017 maken vrijwel alle scholen primair onderwijs en alle scholen voortgezet onderwijs gebruik van schoolmaatschappelijk werkers. Zij doen hun werk op school. Ze doen dit in en vanuit de interne ondersteuningsstructuur van de school. De school is verantwoordelijk voor organisatie en aansturing daarvan. De schoolmaatschappelijk werkers in het Primair Onderwijs maken tegelijk deel uit van de sociale wijkteams en kunnen daardoor niet alleen hulp bieden op school, maar zo nodig ook in samenspraak met school en ouders specialistische jeugdhulp bij te schakelen. Daarmee hebben we uitvoering gegeven aan de motie 'Schoolmaatschappelijk werk als meerwaarde voor passend onderwijs'. Met het advies werkproces evalueren we de huidige inzet als basis voor een besluit over inzet van schoolmaatschappelijk werkers vanaf schooljaar 2017-2018, waarbij we die mede afwegen tegen de afgesproken doelstellingen in de ontwikkelagenda.

Samen leren

We organiseren gezamenlijke deskundigheidsbevordering van alle deelnemers in de interne ondersteuning op scholen, in elk geval IB'ers, orthopedagoog school, jeugd- en gezinswerkers sociale wijkteams, jeugdarts/jeugdverpleegkundige, leerplicht/RMC medewerker en medewerkers van gespecialiseerde jeugdhulpaanbieders. Met aandacht voor de betrokkenheid van ouders en kinderen en jongeren zelf.

Gesprek over toegang

Scholen wil graag (meer) zeggenschap over de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp. De gemeente heeft die taak opgedragen aan sociale wijkteams. Hierover denken scholen en gemeente dus verschillend. Tegelijk ontwikkelen we met elkaar wel nieuwe vormen van samenwerking, zoals bijvoorbeeld de inzet van jeugd- en gezinswerkers (voorheen schoolmaatschappelijk werkers) vanuit de sociale wijkteams op scholen en gaan we experimenteren met andere aanpakken in de voorgestelde proeftuinen. Dit raakt dit ook de rol die scholen zelf hebben ten aanzien van de toegang tot scholen voor speciaal onderwijs. Hoe gaan we de toegangsfunctie (breed) binnen de in deze Ontwikkelagenda gestelde kaders verder handen en voeten geven? Over die vraag blijven we in gesprek, waarbij we ervaringen benutten die we hebben opgedaan en die we met name in de proeftuinen met elkaar gaan opdoen.

Versterken preventie op school

In de proeftuinen streven we er ook naar om zoveel mogelijk preventief tewerk te gaan. In de afgelopen jaren is op Talentstad succesvol gewerkt aan en met een sociaalemotionele leerlijn gericht op het versterken van weerbaarheid van jongeren, het leren van een goede omgang met zichzelf, met elkaar en met verschillen. We gaan met elkaar de resultaten verder onderzoeken en evalueren (wat levert het op, voor wie) en bezien met elkaar in hoeverre de ontwikkelde werkwijze ook op andere scholen van meerwaarde kan zijn, ook om onnodig beroep op 'curatieve' jeugdhulp te voorkomen.

6. Programmatische aanpak

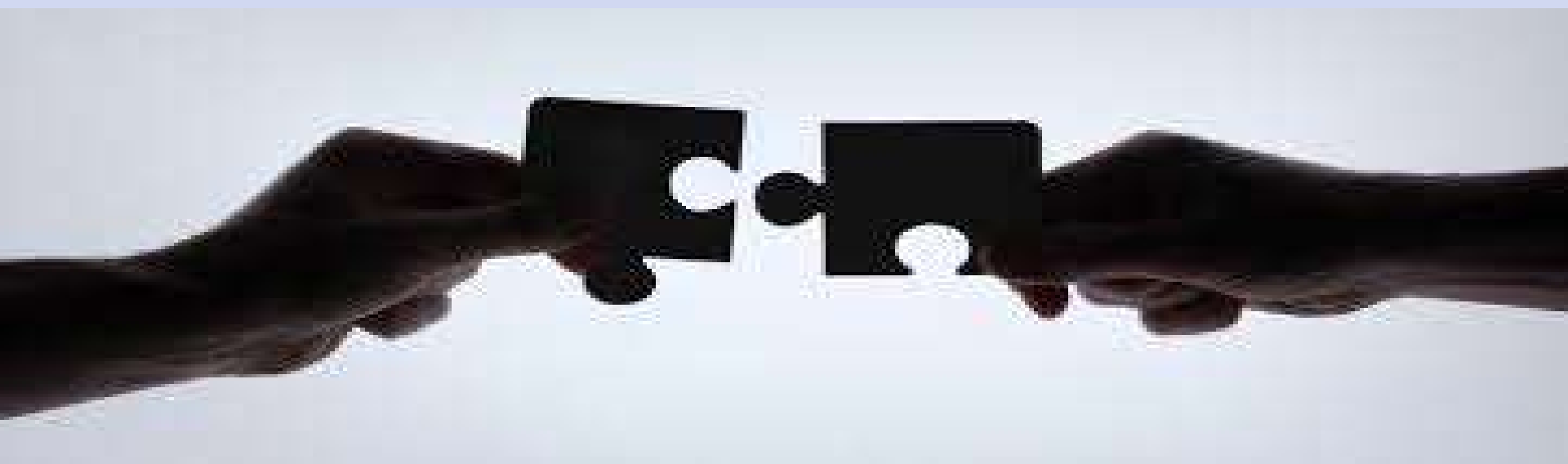
In de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp hebben onderwijs en gemeente in Zwolle de funderende doelen en criteria neergelegd waarbinnen zij tot andere vormen van samenwerking willen komen (deel 1). Daarnaast hebben wij een aantal opgaven en proeftuinen geformuleerd waarmee wij de komende jaren aan het werk gaan (deel 2). We doen dat in een veranderende werkelijkheid voor onderwijs, jeugdhulp en gemeente die periodiek vraagt om bijstelling van bestaande afspraken. Daarmee hebben wij ons programma voor de komende jaren geformuleerd. We beogen daarmee een zowel inhoudelijk als organisatorisch sterk andere aanpak van passend onderwijs en jeugdhulp. We gaan hier de komende jaren vanuit een programmatische aanpak aan werken, waarbij de proeftuinen en andere opgaven evenzovele 'projecten' zijn die we de komende tijd gaan oppakken. Om doelen, criteria en een andere aanpak te bewaken, werken we met een stuurgroep samengesteld uit bestuurders vanuit Bloz en gemeente. Na vaststelling van de Ontwikkelagenda door Bloz en gemeenteraad werken we de programmaorganisatie verder uit.

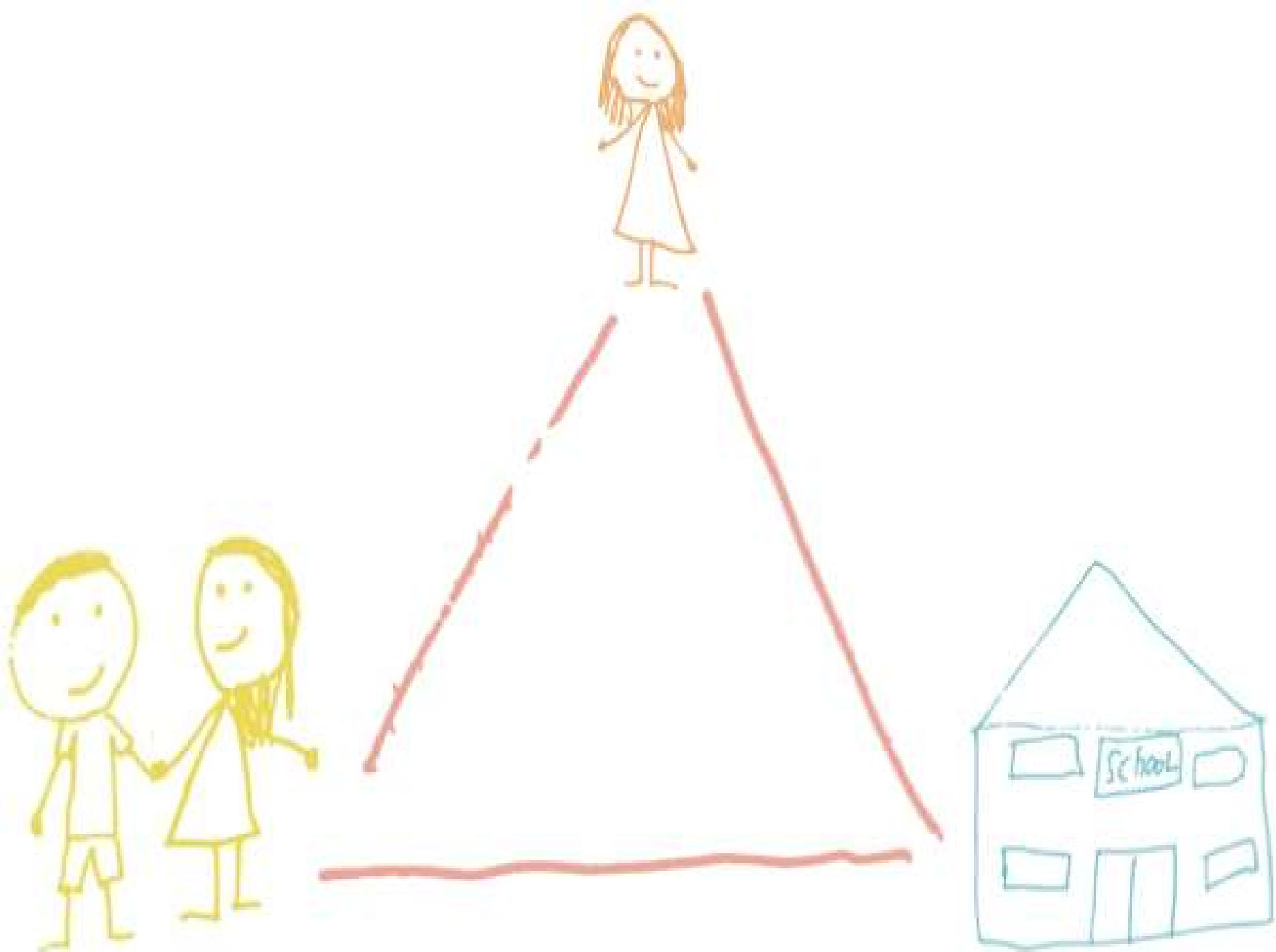
Krachten bundelen voor De toekomst van Zwolle

Samenvatting Ontwikkelagenda
passend onderwijs en jeugdhulp

Passend onderwijs en jeugdhulp: 2 stukjes van dezelfde puzzel

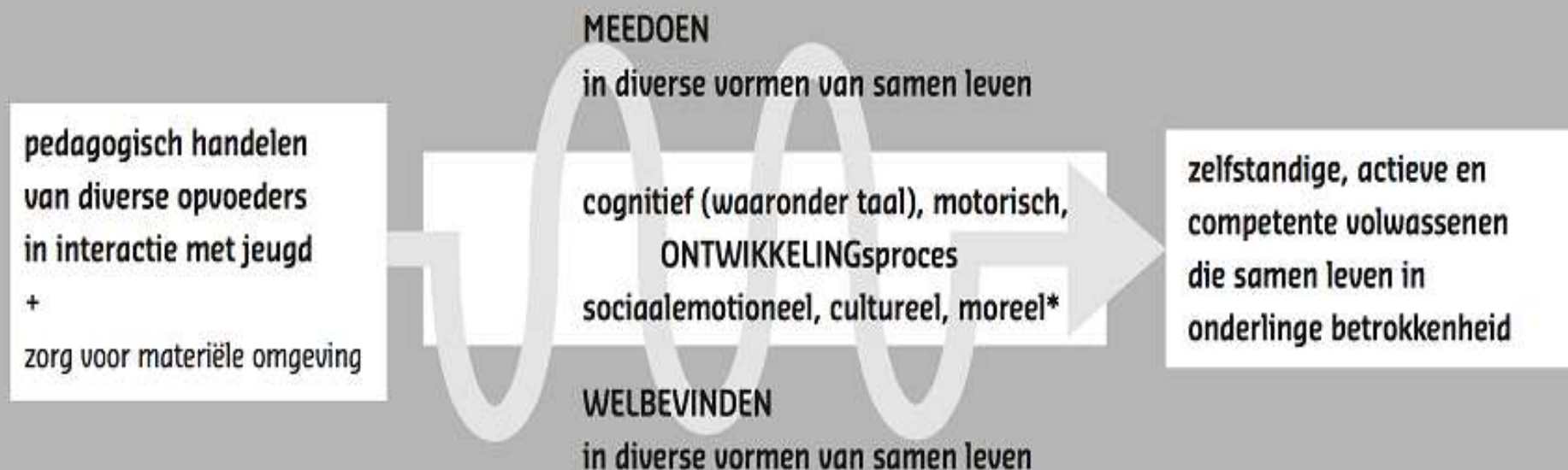

Aantal 0-19 jarigen Zwolle	30.000
Aantal leerlingen primair onderwijs	13.000
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	11.000

Jeugdige in zijn of haar leefomgeving(en)

Sociaal pedagogisch klimaat van de leefomgeving

Bron: Een solide basis voor positief jeugdbeleid, Nederlands Jeugdinstituut (2010)

Sociaal pedagogisch klimaat van de leefomgeving

Het geheel van ontwikkelingsmogelijkheden dat gezin, jeugdvoorzieningen en verdere leefomgeving samen bieden, is bepalend voor een positieve ontwikkeling van kinderen en jongeren. Al die 'opvoeders' in verschillende leefwerelden van een kind moeten elkaar zo goed mogelijk aanvullen. Dit vereist gesprek over het aanvullend zijn van ieders werk. En voor dit gesprek is een gedeelde visie nodig op de verschillende bijdragen die elke mede-opvoeder moet leveren en hoe die elkaar het beste aanvullen. Drie kernbegrippen zijn daarbij leidend. Het gaat om het stimuleren van: meedoen, ontwikkeling en welbevinden, waarbij er altijd wisselwerking is tussen de ontwikkeling van een kind zelf en de samenleving of leefomgeving(en) waarin het opgroeit. Die samenhang is hier weergegeven als een ontwikkelings-spiraal, waarin pedagogische interacties en pedagogisch handelen, meedoen en welbevinden elkaar beïnvloeden.

Gezamenlijke doelstelling (1)

Alle kinderen in Zwolle kunnen veilig en gezond opgroeien en zich positief ontwikkelen. Kinderen en jongeren en hun ouders werken zoveel mogelijk in een gewone setting (met name gezin en school) aan ontwikkeling, meedoen en welbevinden. Een ononderbroken schoolloopbaan is daarbij van groot belang. Als dit om welke reden dan ook niet lukt, organiseren we passende ondersteuning waardoor de draagkracht en het oplossingsvermogen van leerling, gezin en school en/of andere omgevingen waarin kinderen actief zijn zodanig versterkt worden dat er een positief opvoedklimaat ontstaat voor alle kinderen en tegelijk de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp zo licht is als kan en zo zwaar als nodig.

Gezamenlijke doelstelling (2)

Daarbij werken we met goede verbindingen tussen een kind in zijn/haar gezin, op school en/of andere plekken en sluiten we aan bij de eigen kracht van kinderen, gezinnen en scholen om opgroeien en opvoeden van alle kinderen optimaal te laten verlopen. Daarvoor brengen we onderwijs en jeugdhulp dichterbij elkaar, werken we aan nieuwe samenwerkingsvormen en betere vormen van ondersteuning om het (speciaal) onderwijs én jeugdhulp zo effectief en efficiënt mogelijk hun taken te laten vervullen in aanvulling op de inzet van ouders en andere mede-opvoeders.

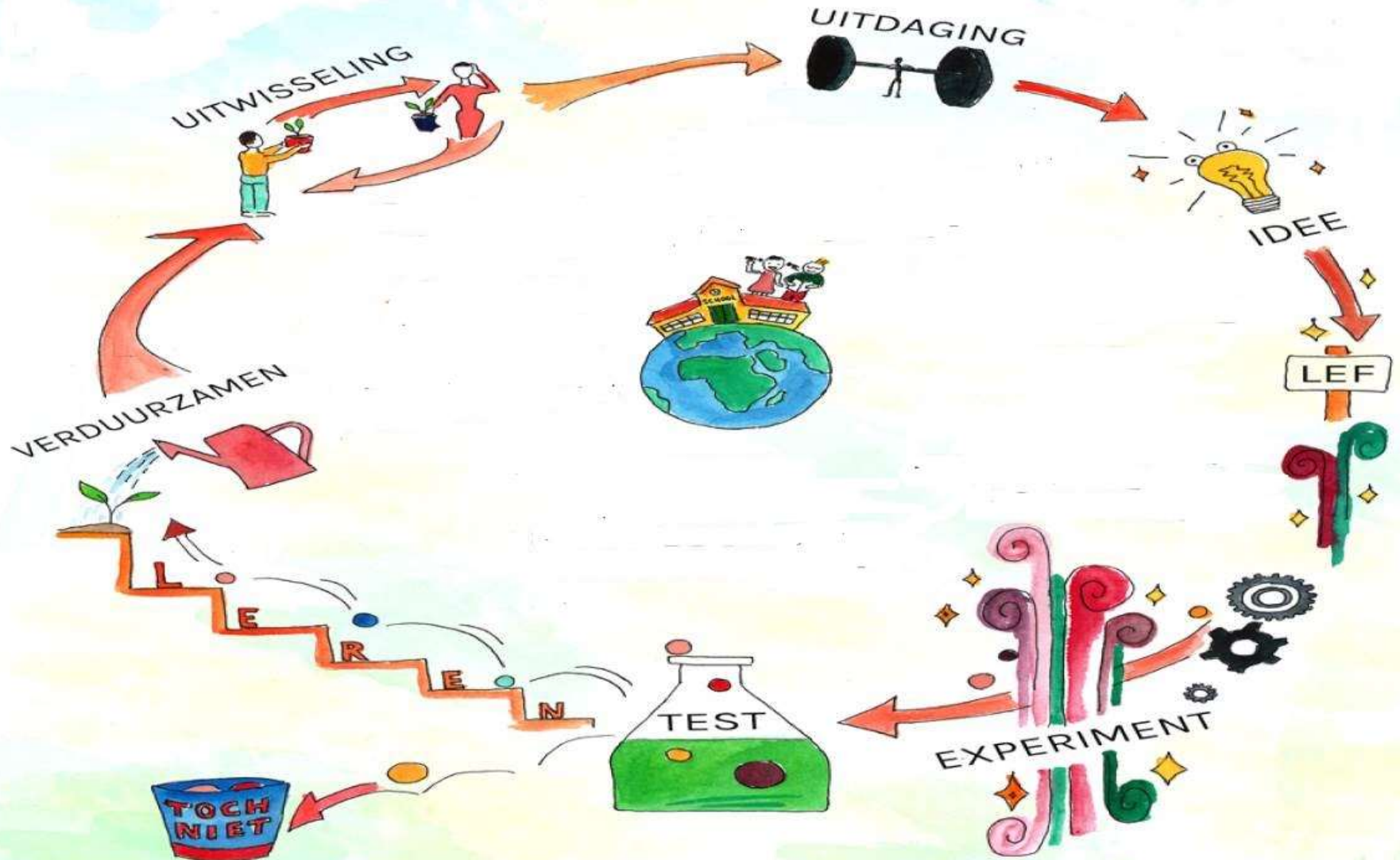
Criteria voor nieuwe oplossingen (1)

- bijdragen aan zo normaal en zo regulier mogelijk onderwijs voor kinderen;
- bijdragen aan een doorlopende lijn in de onderwijs carrière van kinderen;
- bijdragen aan versterking van gezinnen en scholen zodat kinderen/jongeren met extra ondersteuningsbehoefte daarbinnen kunnen (blijven) functioneren;
- een goed functionerende driehoek versterken: kind/ouders, professionals in onderwijs en jeugdhulp;
- bijdragen aan het realiseren van de verenigingsopdracht van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en/of de bezuinigingsopdracht jeugdhulp van de gemeente;

Criteria voor nieuwe oplossingen (2)

- vergroten van het inzicht in aard en omvang van de problematiek en een effectieve aanpak daarvan;
- bijdragen aan gezamenlijke routes van afstemming en communicatie, met inachtneming van de rol van sociale wijkteams in het schakelen met gespecialiseerde jeugdhulp;
- ouders en jongeren de mogelijkheid bieden om een ondersteuner die bij hen past;
- zo goed mogelijk aansluiten bij profiel en werkwijze van de school;
- rekening houden met de regionale functie van veel scholen in Zwolle, waarbij verschillende gemeenten betrokken zijn

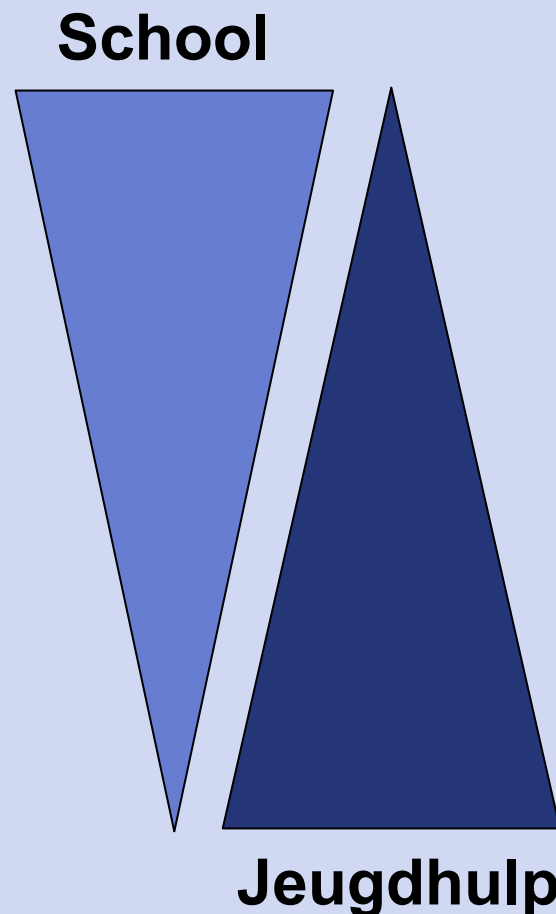
HOE VERNIEUW JE

Rollen school en jeugdhulp

School als

1. Ontwikkelplek voor elk kind
2. Plek voor preventie
3. Plek om te signaleren en signalen op te pakken
4. Plek waar gewerkt wordt aan ondersteuning
5. Plek als brengplaats van kennis en expertise

Proeftuinen passend onderwijs en jeugdhulp

1. **Samen in de wijk:** in een wijk samenwerken aan onderwijs- én maatschappelijke doelen vanuit perspectief jeugdige, gezin en school
2. **Ondersteuning bij speciale vormen van onderwijs:** slimmer organiseren voor leerlingen in speciaal onderwijs door beter te koppelen met jeugdhulp, participatie, werk e.d.
3. **Aansluiting onderwijs en specifieke jeugdhulp:** slimmer verbinden aanpak specifieke ondersteuningsvragen bij start en aanpak van passend onderwijs en jeugdhulp

DOEN

=

LEREN

Wat gaan we doen? (1)

1. We starten met 3 proeftuinen
2. We trekken voor elke proeftuin 5 jaar uit, zodat partijen kunnen meebewegen naar gewenste nieuwe werkpraktijken
3. We monitoren de proeftuinen op werking en resultaat en laten onderzoek doen om lessen te trekken over nieuwe werkpraktijken: wat werkt, wat werkt niet voor jeugdigen?
4. We starten vanuit huidige inzet + budget van scholen en jeugdhulpverleners en werken toe naar betere werkwijzen tegen lagere kosten

Wat gaan we doen? (2)

5. We organiseren periodieke uitwisseling tussen betrokkenen bij passend onderwijs en jeugdhulp rondom actuele thema's.

6. We stimuleren gezamenlijke deskundigheidsbevordering voor medewerkers in onderwijs en jeugdhulp.

7. We besluiten in 2017 samen over de inzet van interne en externe ondersteuning in de interne ondersteuningsteams vanaf schooljaar 2017-2018.

Meer weten? Kijk dan op:
www.zwolle.nl/sociaal domein/...

Aan het College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 10 november 2016

Betreft: Advies Ontwikkelagenda Passend Onderwijs en Jeugdhulp
Krachten bundelen voor 'De toekomst van Zwolle'
Scholen en gemeente samen voor positieve resultaten voor de jeugd

Geacht College,

U heeft ons gevraagd een advies uit te brengen over de Ontwikkelagenda Passend Onderwijs en Jeugdhulp. Aan dat verzoek voldoen wij graag.

Deel 1. Visie en uitgangspunten

De Participatieraad is positief over deel 1 van de Ontwikkelagenda. Het is een goed leesbaar stuk dat nog aan kracht wint wanneer de dubbelingen worden geschrapt en duidelijk benoemd wordt dat kinderen centraal staan. Ons advies is een leeswijzer toe te voegen en een puntsgewijze samenvatting van maximaal 1 A4: wat willen we bereiken en hoe gaan we dat doen. Wellicht is het ook goed in een kader kort aan te geven wat het Bloz is en wat het beoogt.

Met de visie en de uitgangspunten (kinderen moeten zich optimaal kunnen ontwikkelen, vergroten van het welbevinden, één doorgaande leerlijn et cetera) stemmen we in. De intentie van het stuk is goed. Er is sprake van een hoog ambitieniveau. We vinden het positief dat partijen bij elkaar zitten en dat de gemeente nadenkt over de afstemming onderwijs en jeugdzorg en inzet op samenwerking zowel op beleidsniveau als op uitvoeringsniveau. We juichen het toe dat het SWT en het basisonderwijs op wijkniveau tot afstemming komen. Speelt het SWT ook een vergelijkbare rol op het niveau van het voortgezet onderwijs waar kinderen uit verschillende wijken (en gemeenten) samen komen?

De rol van het SWT is ons niet altijd even duidelijk. Lezen wij de nota goed als we begrijpen dat de school en het SWT er eerst samen uit moeten proberen te komen voordat Jeugdhulp ingeschakeld wordt en dat het doel dus preventie is? Welke rol ziet u voor het SWT weggelegd?

Deel 2. Operationalisering ontwikkelagenda onderwijs en zorg

Algemeen

Deel 2 gaat over de operationalisering van de Ontwikkelagenda. We vinden het jammer dat deel 2 niet even helder en goed leesbaar geschreven is als het eerste stuk. Een bondiger tekst zou het geheel leesbaarder maken. Passend onderwijs is op zich een concreet gegeven: wat heeft dit kind op dit moment in deze situatie nodig? Die concreetheid missen we in deel 2.

We vragen ons daarbij af hoe de leerkrachten die onder de schoolbesturen verenigd in het Bloz vallen, worden betrokken. Hoe wordt er gezorgd voor de implementatie op schoolniveau van de ambities en doelen en voor draagvlak onder hen die het moeten uitvoeren?

Ons advies is bij dit proces ook ouders, Medezeggenschapsraden en zeker ook leerlingenraden te betrekken. Als Participatieraad hechten we eraan dat leerlingen / jongeren inbreng kunnen hebben.

Bij de operationalisering van deze nota wordt aangegeven dat er wordt gewerkt met een krimpend budget. We vragen ons af of de doelen dan wel bereikt worden. Zijn er in de scholen voldoende middelen en menskracht om de ambities van de Ontwikkelagenda handen en voeten te geven? Is er voldoende kennis aanwezig?

In de operationalisering van de Ontwikkelagenda lezen we op bladzijde 2 echter ook dat aanbieders die deelnemen binnen de ontwikkelpraktijk de inzet kunnen inbrengen vanuit het huidige volume aan zorg en financiën. Is er nu krimp van middelen of blijven de middelen gelijk? Ons advies is dit duidelijker te formuleren.
Is de gemeente bereid middelen te investeren voor begeleiding op scholen in het kader van passend onderwijs?

Specifiek

Pagina 1. In de gezamenlijke criteria kunnen we ons vinden. Ons is onduidelijk wat u bedoelt met nr. 5, een meer financieel doel tussen inhoudelijke doelen: Bijdragen aan het realiseren van de vereveningsopdracht van de samenwerkingsverbanden en /of de bezuinigingsopdracht van de gemeente. Wat is de vereveningsopdracht?

Pagina 2. Paragraaf 1 en 2 kunnen we onderschrijven. We juichen het toe dat de harde grens tussen onderwijs en jeugdhulp losgelaten wordt, dat de lijnen korter worden en drempels weggehaald worden. Om preventief bezig te kunnen zijn, lijkt het ons van belang dat Jeugdzorg vanaf het begin participeert in de school.

We vragen ons af hoe in het verband van de Ontwikkelagenda de afstemming met het gedwongen kader eruit ziet. Wat is de positie van de pleegouder / voogd bij kinderen die onder toezicht zijn gesteld? De Participatieraad adviseert in het kader van deze nota alle vormen van jeugdhulp te betrekken, dus ook het gedwongen kader, en dat de pleegouder een duidelijke rol krijgt.

Pagina 3. Onder paragraaf 2 (Ontwikkelrichting 1: 'Samen in de wijk') geeft u aan dat de doelstelling is dat alle kinderen en jongeren optimaal profiteren van het onderwijs. De Participatieraad wil graag weten via welke indicatoren u de doelstelling gaat meten.

Met de twee doelstellingen die u noemt op pagina 4 kan de Participatieraad uitstekend leven. Ook de beschrijving van de organisatie op wijkniveau rond het onderwijs vinden we positief.

Op pagina 5 is het ons onduidelijk wat u, in de context waarin de term gebruikt wordt, verstaat onder populatiefinanciering. Ontstaat er geen spanning tussen enerzijds de wensen en de inbreng van de betrokkenen en anderzijds de daadwerkelijk beschikbare middelen om die wensen te realiseren?

Vervolgens staat een aantal afspraken genoemd met jeugdhulppartijen. Zijn dit harde afspraken, zijn het afspraken die nog onderwerp van overleg zijn of zijn het uitgangspunten? Dezelfde vraag hebben we bij de opsomming van de afspraken met de scholen en de afspraken gemeente & Bloz.

In zijn algemeenheid vinden we dit een manco van het stuk: er wordt niet duidelijk aangegeven of er afspraken gemaakt zijn met jeugdhulpinstellingen en zo ja, welke. We adviseren u dit duidelijker te benoemen. Hetzelfde advies hebben we bij de concrete aandachtspunten op pagina 9.

Gelden de zaken die genoemd worden voor de proeftuin alleen op wijkniveau of voor de gehele gemeente? En als dit alleen geldt voor de proeftuin wat zijn dan de consequenties voor kinderen buiten de proeftuin?

Pagina 7. Het is duidelijk dat u zoveel mogelijk kinderen regulier onderwijs wilt laten volgen. Hoe wordt er zo samengewerkt dat kinderen die al wel in het speciaal onderwijs zitten ook profiteren van de afstemming onderwijs en jeugdzorg? Vallen deze kinderen ook onder doelstellingen van deze Ontwikkelagenda? Ons advies is om de systematiek in de nota ook toe te passen op kinderen in het speciaal onderwijs.
Wat voor rol ziet u nog weggelegd voor de scholen voor speciaal onderwijs? Hoe worden zij betrokken bij de ambities en doelstellingen van de Ontwikkelagenda?

Op deze pagina noemt u ook de uiteindelijke doelen van het traject. Sluit de inkoop van algemene arrangementen bij het derde doel wel aan bij de ambitie maatwerk te willen leveren voor kinderen?

Komt, als voortvloeisel van doel 6 (Een lagere belasting van ouders en kinderen in de combi van onderwijs, reizen en zorg), alle medische en paramedische zorg voor kinderen nu binnen de reguliere basisschool? En zo ja, is er daarvoor voldoende fysieke ruimte in de reguliere basisschool? Hoe is daarbij de afstemming met de gewone gezondheidszorg en met paramedische zorg aan kinderen (ZvW)?

Op pagina 10 (Gesprek over toegang) geeft u aan dat er verschil van mening is tussen scholen en gemeente over de zeggenschap over de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp. Wanneer en hoe wordt de vraag beantwoord die u aan het eind van deze paragraaf stelt?

Bij het uitvoeren van het programma wensen we u veel succes.

Mocht dit advies u aanleiding geven tot vragen, dan zijn wij uiteraard graag bereid u een toelichting te geven.

Hoogachtend,

Mevrouw Rabia Madarun
Participatieraad Zwolle

Ontwikkeling
Maatschappelijke Ontwikkeling

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Participatieraad Zwolle
t.a.v. mevrouw Rabia Madarun

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14038
JW.Dollekamp@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Behandeld door Jan-Willem Dollekamp

Datum 16 november 2016

Onderwerp Uw advies op de 'Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp'

Geachte mevrouw Madarun,

Dank voor u advies over de 'Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp' die wij samen met het Besturenoverleg Lokaal Onderwijs Zwolle hebben voorbereid. Wij zijn verheugd dat uw onze visie en uitgangspunten (deel 1) deelt. Ze vormen stevige basis voor het uitvoeren van een aantal proeftuinen (deel 2). Door deze werkwijze willen we door doen en leren komen tot nieuwe, goed samenhangende werkpraktijken rondom jeugdigen en gezinnen, thuis én op school.

Advies

Uw advies heeft geleid tot de volgende aanpassingen in de Ontwikkelagenda:

- Aan beide delen van de Ontwikkelagenda is een leeswijzer toegevoegd;
- Er is een samenvatting van de Ontwikkelagenda toegevoegd;
- Dubbelingen in de tekst zijn zoveel mogelijk vermeden. De herhaling van visie en uitgangspunten uit deel 1 aan het begin van deel 2 is bewust gehandhaafd, zodat deel 2 ook als zelfstandig stuk leesbaar is;
- Uw advies om ouders, leerkrachten en leerlingen te betrekken bij de verschillende proeftuinen nemen wij over. Ook in de uitvoering van deze agenda willen we praten en werken mét en niet óver degenen voor wie onderwijs, gemeente en jeugdhulp zich inzetten. In de voorbereiding van de agenda hebben wij ook gesproken met de Jongerenraad die daarmee eveneens een waardevolle bijdrage heeft geleverd aan de ontwikkelagenda. De Jongerenraad heeft daarbij aangegeven graag mee te denken over manieren waarop we jeugdigen zelf bij het vervolg kunnen betrekken;
- We hebben de financiële uitgangspunten voor de proeftuinen anders verwoord, teneinde verwarring daarover te voorkomen. De hoofdlijn is: we starten met het budget dat nu in de proeftuin omgaat én we spreken vooraf af welke opbrengst we met de proeftuin willen realiseren, zowel qua inhoud als qua geld. D
- Uw advies om alle vormen van jeugdhulp te betrekken nemen we over, dus ook jeugdhulp in het gedwongen kader. We zullen met onderwijs en jeugdhulp kijken hoe we dit in de proeftuinen vorm kunnen geven.

16 november 2016

- Wij zijn inderdaad voornemens om ook het speciaal onderwijs te betrekken. Eén van de proeftuinen speelt zich af in het speciaal onderwijs. Bovendien gaat passend onderwijs zowel over regulier als speciaal onderwijs.
- Uw advies om duidelijk afspraken te benoemen met jeugdhulppartijen nemen wij ter harte. In de voorbereiding van de ontwikkelagenda hebben we oriënterend gesproken met een aantal jeugdhulppartijen. Om echt aan de slag te kunnen gaan met de proeftuinen zijn concrete afspraken met alle jeugdhulppartners die mee doen nodig.

In bijlage 1 gaan we in op de vragen die u in het advies aan ons heeft gesteld. Wij vertrouwen erop hiermee uw vragen te hebben beantwoord.

Slot

Graag werken we samen met betrokken partijen én met uw raad verder aan het realiseren van nieuwe praktijken in de samenhang en samenwerking tussen onderwijs, gemeente en jeugdhulp.

Mede namens de schoolbesturen verenigd in het Bloz,

Burgemeester en wethouders van Zwolle,
namens dezen,

Nico Middelbos
hoofd Maatschappelijke Ontwikkeling

Bijlage 1: beantwoording vragen Participatieraad Zwolle over de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp

Deel 1

1. In de gezamenlijke criteria op bladzijde 1 kunnen we ons vinden. Ons is onduidelijk wat u bedoelt met nr. 5, een meer financieel doel tussen inhoudelijke doelen: Bijdragen aan het realiseren van de vereveningsopdracht van de samenwerkingsverbanden en /of de bezuinigingsopdracht van de gemeente. Wat is de vereveningsopdracht?

Met de invoering van passend onderwijs is ook de landelijke verdeling van daarmee gemoeide gelden veranderd. Als gevolg daarvan krijgen de samenwerkingsverbanden PO en VO in de regio Zwolle minder geld, andere regio's in Nederland krijgen juist meer. Die bezuiniging wordt in stappen doorgevoerd in de periode 2015-2020. Het onderwijs staat daarmee voor een vergelijkbare uitdaging als de gemeenten die eveneens stapsgewijs een bezuiniging op de eerder beschikbare rijksmiddelen voor jeugdhulp moeten opvangen. Naast inhoudelijke verbeteringen, vragen we van oplossingen in de proeftuinen daarom ook dat ze bijdragen aan lagere kosten voor passend onderwijs en/of voor jeugdhulp.

2. We juichen het toe dat het SWT en het basisonderwijs op wijkniveau tot afstemming komen. Speelt het SWT ook een vergelijkbare rol op het niveau van het voortgezet onderwijs waar kinderen uit verschillende wijken samen komen?

Met verschillende VO scholen in Zwolle is al sprake van toenemende samenwerking met de sociale wijkteams van Zwolle. Vrijwel alle VO scholen maken verder al gebruik van schoolmaatschappelijk werkers van De Kern. Overigens gaat het daarbij niet alleen om leerlingen die uit verschillende wijken van Zwolle komen, maar ook over leerlingen die van buiten Zwolle komen. Dat maakt de koppeling aan wijkteams niet altijd eenvoudig. Met de regiogemeenten en met het Samenwerkingsverband VO verkennen we passende manieren van samenwerking tussen de schoolinterne ondersteuning en de lokale toegangen tot gespecialiseerde jeugdhulp. Samenwerking tussen de lokale toegangen (in Zwolle de sociale wijkteams) is daarbij een belangrijk aandachtspunt. De sociale wijkteams zijn dan ook één van de partijen die meewerken aan goede oplossingen voor kind, ouders, school en woongemeente.

3. De rol van het SWT is ons niet altijd even duidelijk. Lezen wij de nota goed als we begrijpen dat de school en het SWT er eerst samen uit moeten proberen te komen voordat Jeugdhulp ingeschakeld wordt en dat het doel dus preventie is? Welke rol ziet u voor het SWT weggelegd?

Het doel is om oplossingen te vinden voor hulpvragen die door kinderen, jongeren, ouders en werkers op school (leraren, mentoren) worden gesteld. Daar kunnen verschillende hulpverleners voor nodig zijn, zowel bij het vaststellen welke ondersteuning nodig is als bij het aanpakken daarvan. De interne ondersteuners op school (wo. IB'er, zorgcoördinator, orthopedagoog) en externe ondersteuners (w.o. schoolmaatschappelijk werker, jeugdarts/jeugdverpleegkundige, leerplicht/RMC medewerker) betrekken die gespecialiseerde jeugdhulpverleners die nodig zijn. Vaak zal dit per casus gebeuren, maar als bepaalde hulpvragen veel voorkomen kan het ook wenselijk zijn om bepaalde jeugdhulp (preventief én curatief) op meer reguliere basis in school in te zetten. In de proeftuinen gaan we op zoek naar die nieuwe

16 november 2016

verhoudingen. De sociale wijkteams werken met scholen samen in die beweging en zetten daarbij ook hun rol als toegang tot gespecialiseerde jeugdhulp in.

4. '... transformeren en slimmer organiseren' (pag.2). Slimmer voor wie?

In de eerste plaats voor betrokken kinderen, jongeren en ouders. In de tweede plaats voor betrokken organisaties in onderwijs en jeugdhulp. In de derde plaats voor de Zwolse samenleving als geheel.

5. Wat wordt verstaan onder 'voorkeursaanbieders' en 'vaste contactpersonen'?

Met voorkeur aanbieders bedoelen de schoolbesturen het werken met één of enkele aanbieders die passen bij de eigen school/scholen. Vaste contactpersonen bij aanbieders maken de communicatie over leerlingen die (ook) jeugdhulp krijgen, gemakkelijker. Daarmee kan volgens de schoolbesturen een situatie worden voorkomen waarin school en jeugdhulp beide met een kind (en/of ouders) werken, maar daarover niet goed communiceren. Daarnaast kunnen makkelijker overkoepelende afspraken worden gemaakt.

6. Waarom wordt niet ook gesproken over de rol van de school als vindplaats? Met de daarbij behorende verantwoordelijkheid in de vorm van een meldingsplicht.

Bij de rollen 2 (plek voor preventie), 3 (plek waar signalen worden opgepakt) en 4 (werkplek) gaat het feitelijk ook over de school als vindplaats van maatschappelijke problematiek. Signalen worden gedeeld in het ondersteuningsteam, waarin schoolinterne en schoolexterne partijen samenwerken. Voor specifieke vraagstukken (b.v. melding van kindersmishandeling) gelden aparte afspraken voor het melden daarvan.

Deel 2

1. Wat wordt verstaan onder 'een gezin' en wat onder 'leefomgeving'?

Onder gezin verstaan wij ouder(s) met kind of meerdere kinderen, in hun thuissituatie. Met leefomgeving bedoelen we plekken waar het leven van kinderen en jongeren zich afspeelt. Het gezin of hun thuis en de school zijn voor de meesten de belangrijkste daarvan, maar ook verenigingen, vriendengroepen of de wijkomgeving vallen daar bijvoorbeeld onder.

2. Waarom worden onderwijs en gemeente steeds genoemd en jeugdhulp niet? Hoe is jeugdhulp betrokken in deze ontwikkelagenda?

Onderwijs (voor passend onderwijs) en gemeente (voor jeugdhulp) zijn opdrachtgevers. Voor het uitvoeren van die opdrachten werken we beiden samen met jeugdhulpaanbieders (van preventieve ondersteuning als jeugdgezondheidszorg, inzet van sociale wijkteams tot gespecialiseerde curatieve jeugdhulp door bijvoorbeeld jeugd GGZ). Wij hebben de input van gesprekken, bezoeken en ideeën van jeugdhulpaanbieders gebruikt bij het opstellen van deze agenda. Met sociale wijkteams en een paar grotere jeugdhulpaanbieders hebben wij apart gesproken om te toetsen of de voorgestelde proeftuinen ook volgens hen tot verbetering van jeugdhulp tegen lagere kosten kan leiden. In de uitwerking van de proeftuinen worden jeugdhulppartijen ook betrokken, mits ze zich committeren aan doelstelling en criteria uit de agenda.

16 november 2016

3. Proeftuin 'Samen in de wijk': wat hebben de doelstellingen te maken met 'samen in de wijk'? Moet er geen onderscheid worden gemaakt tussen PO en VO?

Het gaat erom in een deelgebied van Zwolle de inzet die daar nu vanuit passend onderwijs en jeugdhulp wordt geleverd zo in te zetten dat er ruimte komt voor nieuwe oplossingen, andere organisatievormen en nieuwe vormen van samenwerking tussen betrokken partijen die ten goede komen aan het opgroei- en opvoedklimaat in gezinnen, op scholen en elders waar betrokken kinderen en ouders zich bewegen.

De relatie tussen Primair onderwijs (PO) en de wijk is duidelijk. Bij een school voor Voortgezet onderwijs (VO) is er een minder eenduidige relatie met de wijk waarin die school staat. In zekere zin is de wijk van zo'n school zo groot als het gebied waaruit leerlingen komen (soms zelf over de stadsgrenzen van Zwolle heen). Dat laat onverlet dat rondom zo'n school gewerkt kan worden aan transformatie op basis van de inzet die school en woongemeenten voor de jongeren op die school plegen. In de uitwerking zullen we aan het onderscheid PO en VO wel nadrukkelijk aandacht geven.

4. Op bladzijde 5 staat een aantal afspraken genoemd met jeugdhulppartijen. Zijn dit harde afspraken, zijn het afspraken die nog onderwerp van overleg zijn of zijn het uitgangspunten? Dezelfde vraag hebben we bij de opsomming van de afspraken met de scholen en de afspraken gemeente & Bloz.

Onder voorbehoud van instemming door college B&W, Algemeen Bestuur Bloz en gemeenteraad zijn de afspraken tussen gemeente en Bloz harde afspraken. Met een aantal jeugdhulppartijen zijn de mogelijkheden en kansen voor de beschreven proeftuinen verkend. Concrete afspraken met betrokken partijen moeten nog worden gemaakt. De genoemde afspraken zijn dus nog geen concrete prestatieafspraken met partijen, maar vormen wel het bindende kader waarin scholen en gemeenten met betrokken partners tot concrete afspraken komen.

5. We vragen ons daarbij af hoe de leerkrachten die onder de schoolbesturen verenigd in het Bloz vallen, worden betrokken. Hoe wordt er gezorgd voor de implementatie op schoolniveau van de ambities en doelen en voor draagvlak onder hen die het moeten uitvoeren?

Het is in de eerste plaats een taak voor de besturen verenigd in het Bloz om dit binnen hun scholen te borgen. Daarnaast is dit een belangrijke rol voor de directies en ondersteuningsteams op de scholen zelf. De ambities en afspraken zijn op bestuurlijk niveau gemaakt, in de opzet van de proeftuinen zal op operationeel niveau de samenwerking worden gezocht.

6. Bij de operationalisering van nota wordt aangegeven dat er wordt gewerkt met een krimp budget. We vragen ons af of de doelen dan wel bereikt worden. Zijn er in de scholen voldoende middelen en menskracht om de ambities van de Ontwikkelagenda handen en voeten te geven? Is er voldoende kennis aanwezig?

We realiseren ons dat er spanning is tussen de doelstelling om inhoudelijk beter samen te werken ten behoeve van kind, jongeren en gezin en de bezuinigingen waarmee zowel scholen (passend onderwijs) als gemeente (jeugdhulp) worden geconfronteerd. Tegelijk wijzen de verkenningen en gesprekken met onderwijs en jeugdhulp uit dat alle partijen wel kansen zien om dit met elkaar te verenigen. Die kansen willen alle partijen ook graag benutten, juist in het belang van onze jongere generaties. Het bundelen van

16 november 2016

middelen , kennis en menskracht vanuit passend onderwijs en jeugdhulp op school is één van de manieren om dit te bereiken.

7. In de operationalisering van de Ontwikkelagenda lezen we op bladzijde 2 echter ook dat aanbieders die deelnemen binnen de ontwikkelpraktijk de inzet kunnen inbrengen vanuit het huidige volume aan zorg en financiën. Is er nu krimp van middelen of blijven de middelen gelijk?

We starten in de proeftuinen vanuit de huidige inzet van middelen. Maar maken vooraf ook zodanige afspraken dat we naast inhoudelijke verbeteringen op termijn ook een financiële besparing realiseren. Daarom willen we ruim de tijd nemen voor de proeftuinen (5 jaar). Dit stelt alle betrokkenen in staat om toe te werken naar een nieuwe situatie en de gevolgen daarvan voor de eigen organisatie op te vangen.

8. Is de gemeente bereid middelen te investeren voor begeleiding op scholen in het kader van passend onderwijs?

Nee. Passend onderwijs is de opdracht van het onderwijs zelf. Jeugdhulp is de opdracht van de gemeente. Maar die twee raken elkaar en door hierin beter samen te werken, zijn wij ervan overtuigd dat we met de krimpende financiële middelen toch betere resultaten voor kind, jongere, gezin en school kunnen bereiken.

9. We vragen ons af hoe in het verband van de Ontwikkelagenda de afstemming met het gedwongen kader eruit ziet. Wat is de positie van de pleegouder / voogd bij kinderen die onder toezicht zijn gesteld? De Participatieraad gaat ervan uit dat in het kader van deze nota alle vormen van jeugdhulp betrokken worden, dus ook het gedwongen kader.

Ja. De ontwikkelagenda strekt zich uit over alle vormen van jeugdhulp. De huidige positie van de pleeghouder/voogd is daarbij uitgangspunt.

10. Onder paragraaf 2. Ontwikkelrichting 1: 'Samen in de wijk' geeft u aan dat de doelstelling is dat alle kinderen en jongeren optimaal profiteren van het onderwijs. De Participatieraad wil graag weten via welke indicatoren u de doelstelling gaat meten.

We gaan op zoek naar indicatoren die ons inzicht geven in de leef- en onderwijssituatie van kinderen en jongeren én in het effect van andere manieren van werken. Waar mogelijk maken we gebruik van indicatoren die al met regelmaat worden gemeten. Denk daarbij aan percentage thuiszitters, percentage verzuim onder leerlingen of indicatoren over het welzijn van jongeren uit de jeugdindex.

11. Op pagina 5 is het ons onduidelijk wat u, in de context waarin de term gebruikt wordt, verstaat onder populatiefinanciering. Ontstaat er geen spanning tussen enerzijds de wensen en de inbreng van de betrokkenen en anderzijds de daadwerkelijk beschikbare middelen om die wensen te realiseren?

Onderwijs en gemeente gaan zich als verantwoordelijk gezag voor en financier van passend onderwijs en jeugdhulp sterk maken voor de voorgestelde proeftuinen. Wij zullen daarop ook sturen richting de betrokken partijen. Als daar spanning ontstaat tussen wensen en inbreng van betrokkenen en beschikbare middelen gaan we daarmee in de proeftuin gezamenlijk oplossingen voor zoeken binnen de gestelde kaders van de Ontwikkelagenda.

16 november 2016

12. Gelden de zaken die genoemd worden voor de proeftuin alleen op wijkniveau of voor de gehele gemeente? En als dit alleen geldt voor de proeftuin wat zijn dan de consequenties voor kinderen buiten de proeftuin?

De zaken die genoemd worden gelden voor de proeftuin(en). De lessen die we opdoen in de proeftuinen kunnen vervolgens ook worden toegepast in andere delen van de stad.

13. U schrijft dat u wilt voorkomen dat kinderen naar het speciaal onderwijs gaan. Hoe wordt er zo samengewerkt dat kinderen die al wel in het speciaal onderwijs zitten ook profiteren van de afstemming onderwijs en jeugdzorg? Vallen deze kinderen ook onder doelstellingen van deze Ontwikkelagenda? Wij adviseren u om de systematiek in de nota ook toe te passen op kinderen in het speciaal onderwijs.

Wat voor rol ziet u nog weggelegd voor de scholen voor speciaal onderwijs? Hoe worden zij betrokken bij de ambities en doelstellingen van de Ontwikkelagenda?

Ja, ook kinderen in het speciaal onderwijs vallen onder deze *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp*. Juist ook in het speciaal onderwijs komen passend onderwijs en jeugdhulp dicht bij elkaar. Eén van de proeftuinen – Zorg en ondersteuning bij speciale vormen van onderwijs – richt zich specifiek op een school/scholen voor speciaal onderwijs.

14. Op pagina 7 noemt u de uiteindelijke doelen van de proeftuin ‘Zorg en ondersteuning bij speciale vormen van onderwijs’. Sluit de inkoop van algemene arrangementen bij het derde doel wel aan bij de ambitie maatwerk te willen leveren voor kinderen?

De gedachte achter deze proeftuin is dat op scholen voor speciaal onderwijs het organiseren van bepaalde onderwijs/zorg arrangementen voor de kinderen of jongeren op die scholen juist meer maatwerk oplevert omdat in de schoolomgeving, in groepen gewerkt kan worden aan benodigde ondersteuning bij opgroeien en leren (kinderen, jongeren) en opvoeden (ouders, leerkrachten). Een werkwijze die ook bijdraagt aan het resultaat voor individuele kinderen, jongeren. Ook hier wordt dus gekeken hoe de inzet vanuit het onderwijs en van de gemeente optimaal kan worden afgestemd.

15. Komt, als voortvloeisel van doel 6 (Een lagere belasting van ouders en kinderen in de combi van onderwijs, reizen en zorg), alle medische en paramedische zorg voor kinderen nu binnen de reguliere basisschool? En zo ja, is er daarvoor voldoende fysieke ruimte in de reguliere basisschool? Hoe is daarbij de afstemming met de gewone gezondheidszorg en met logopedie?

Hoe de concrete uitkomsten van deze proeftuin eruit gaan zien, weten we nog niet. Andere oplossingen dragen wellicht meer bij aan het behalen van de doelstellingen. Dat gaan we met elkaar in de proeftuin ontdekken door concreet aan de slag te gaan, de resultaten goed te monitoren en daarvan te leren.

16. Op pagina 10 (Gesprek over toegang) geeft u aan dat er verschil van mening is tussen scholen en gemeente over de zeggenschap over de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp. Wanneer en hoe wordt de vraag beantwoord die u aan het eind van deze paragraaf stelt?

We hebben vastgesteld dat de ambitie van het onderwijs zich uitstrekt tot de wens om zelf gespecialiseerde jeugdhulp te mogen bijschakelen op een moment dat dit nodig

Ons kenmerk
Datum

16 november 2016

wordt geacht (vaak nadat het interne zorgteam van de school zich over de casus heeft gebogen). Om op die manier optimaal aan te sluiten bij de context waarin het kind zich op dat moment begeeft. De gemeente heeft zich op het standpunt gesteld dat toegang via sociale wijkteams, jeugdarts of huisarts (in de Jeugdwet met specialisten en gecertificeerde instellingen voor dit doel aangewezen) op dit moment voldoende moet worden geacht om voor ieder kind/jongere/gezin toegang te verkrijgen tot niet vrij toegankelijke vormen van jeugdhulp. Een extra toegang is niet gewenst. De gemeente wil wel de toegang zo dicht mogelijk bij het onderwijs organiseren door inzet van jeugd- en gezinswerkers uit sociale wijkteams en jeugdartsen vanuit de jeugdgezondheidszorg in het ondersteuningsteam op school. In deze *Ontwikkelagenda* hebben we afgesproken om met inachtneming van dit verschil samen op zoek te gaan naar nieuwe manieren om te voorzien in de hulpvraag van kinderen, jongeren en ouders bij leren, opgroeien en opvoeden. En met elkaar in gesprek te blijven over een zo drempelloos mogelijk inschakelen van gespecialiseerde jeugdhulp als dit nodig is.

Raadsplein info/debat

Vergadering d.d.	2 november 2015
Locatie	Hal Stadhuis / Raadzaal / Takzaal
Aanvang	19.00
Eindtijd	22.30
Voorzitter	Dhr. H. Wijnen / Dhr. M. van Willigen
Griffier/secretaris	Dhr. H.C. Veraart / Mevr. K. van Moll - vd Berg

0. HAL STADHUIS**0.1. Informatiemarkt (19.00 – 20.00 uur)**

Tijdens de informatiemarkt over de begroting hebben raadsleden, burgers en ambtenaren informatie uitgewisseld over de begroting. Besluitvorming over de begrotingsstukken vindt plaats op vrijdag 13 november.

0.3. Pauze (20.00 – 20.10 uur)**1. RAADZAAL****1.1.a. Opening en mededelingen (20.10 – 20.15 uur)**

De voorzitter opent de vergadering

1.1.b. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

1.1.c. Inspreken niet-geagendeerde onderwerpen

Er heeft zich geen inspreker gemeld

1.2. Informatieronde**1.3. Rondetafelgesprek Speciaal onderwijs / passend onderwijs (20.15 – 21.20 uur)**

Op 21 september heeft de raad ingestemd met een agenderingsverzoek inzake het speciaal onderwijs / passend onderwijs. De indieners gaan in het agenderingsverzoek in op het artikel in De Stentor van 9 september jl. inzake "Speciaal onderwijsschool De Ambelt heft zichzelf op". Op de site van de Ambelt zelf staat dat er geen sprake is van "opheffing". Recentelijk hebben raadsleden informeel gesproken met ouders en verzorgers die te maken hebben met speciaal / passend onderwijs. De raad wil weten wat het besluit van De Ambelt nu concreet inhoudt voor de leerlingen van de Ambelt, voor het bestaan van het speciaal onderwijs in Zwolle en voor (de invoering van) het passend onderwijs.

Bij de Informatieronde waren een groot aantal meesprekers aanwezig:

• Maarten Faas	Voorzitter College van Bestuur Ambelt
• Henk Ter Wee	Voorzitter College van Bestuur Vivente
• Johan Trip	Denktank "Passend Onderwijs voor iedereen".
• Rita Damhof	Voorzitter College van Bestuur OOO
• Arie de Wit	Algemeen Directeur Onderwijs OOO
• Vera Kleinrensink	Medezeggenschapsraad Ambelt
• Monique Roosink	Medezeggenschapsraad Ambelt
• Dick van Peer	Logopedist, voorzitter GMR van de Ambelt
• Martin Jan de Jong	Voorzitter DB SWV Voortgezet Onderwijs
• Mevr. G.H. Procee-Bax	Ouder

- Erik Weegenaar Ouder
- Mathilde Wiersema Ouder / lid Participatieraad

Vanuit het college waren wethouders Brink en Anker bij de bespreking aanwezig.

Vanuit het college waren wethouders Brink en Anker bij de bespreking aanwezig.

Er worden door de fracties veel vragen gesteld. Deze werden vervolgens door de meesprekers en het college beantwoord.

Een meerderheid van de fracties vindt dat de gegeven antwoorden en informatie de ongerustheid niet wegnemen. Daarom wil de raad met elkaar in debat over de gevolgen van de wet Passend Onderwijs voor gemeentelijk beleid en de sluiting van de Ambelt. Bij dit debat wil de raad de ontwikkelagenda Passend onderwijs en het beleidsplan jeugdhulp betrekken alsmede de zorgen van ouders rondom de ondersteuningsplannen. De wethouder heeft aangegeven dat gezien de complexiteit van de materie de ontwikkelagenda Passend Onderwijs iets langer op zich laat wachten dan beoogd. Hij verwacht deze begin 2016 aan te kunnen bieden.

De debatvraag die is geformuleerd luidt: Hoe kunnen we als gemeente in samenwerking met ouders, onderwijs en jeugdzorg, zorgen voor goed onderwijs voor alle kinderen in onze stad, ook voor kinderen die speciale aandacht nodig hebben?

De voorzitter dankt alle aanwezigen hartelijk voor hun inbreng

1.4. Pauze (21.20 – 21.30 uur)

1.5. Debatronde

1.6. (KOMT TE VERVALLEN) Initiatiefvoorstel SP Gemeentelijke woningbouw (21.30 – 22.30 uur)

In afstemming met de fractie van de SP heeft de Agendacommissie besloten om gezien het grote aantal meesprekers en de publieke belangstelling bij het onderwerp “Speciaal onderwijs / Passend onderwijs, de Debatronde inzake het initiatiefvoorstel Gemeentelijke Woningbouw op voorhand van de agenda af te voeren. Beide onderwerpen verdienen een goede behandeling en het is gezien de ervaringen met rondetafelgesprekken te verwachten dat deze ronde niet binnen een uur kan worden afgerond.

1.7. Sluiting (22.30 uur)

De voorzitter sluit de vergadering om 22.30 uur.

2. TAKZAAL

2.1.a. Opening en mededelingen (20.10 – 20.15 uur)

De voorzitter opent de vergadering om 20.15 uur

2.1.b. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2.2. Debatronde

2.3. Verbetering routing Binnenstad (20.15 – 21.30 uur)

Een goede voetgangersbewegwijzering leidt tot een betere doorstroming, houdt bezoekers langer in de stad en laat bezoekers meer beleven. De huidige voetgangersbewegwijzering voldoet nog niet aan dit criterium. Het college stelt voor op korte termijn de routing te verbeteren door het uitbreiden van de voetgangersbewegwijzering. Dit kan door de bestaande ANWB-wegwijzers te actualiseren en aan te vullen met duidelijke plattegronden en informatiezuilen. De kosten zijn geraamd op € 100.000. De werkzaamheden worden uitgevoerd in 2016 en kunnen ten laste worden gebracht van het Stadsontwikkelfonds. Tijdens het debat voeren alle fracties het woord. De woordvoerders kunnen zich op hoofdlijnen vinden in het voorstel. De fractie Swollwacht vindt echter dat het voorstel te vroeg komt. Waarom niet wachten tot een aantal belangrijke veranderingen in de stad zijn

afgerond, zoals de verplaatsing Stadkamer, Katwolderpleingarage en de bioscoop? Door een pas op de plaats te maken kunnen ook de digitale mogelijkheden verder worden uitgewerkt. Door een later en beter geschikt moment te kiezen kunnen kosten worden bespaard. De VVD vindt in afwijking van het voorstel dat er best vormen van reclame mogelijk moeten zijn. Hierdoor hoeft er minder gemeentelijk geld te worden ingezet. Waarom geen verwijzing naar grote trekkers als Zara en Primark? Er wordt tenslotte ook al verwezen naar Waanders in de Broeren. Verder wordt er door verschillende fracties gevraagd om rekening te houden met mensen met een beperking zoals blinden en slecht zienden.

Wethouder Van As zegt in zijn reactie dat dit voorstel alleen maar gaat over de fysieke wegwijzers, hij gaat dan ook niet in op de gemaakte opmerkingen over de digitale mogelijkheden. Wat reclame betreft geeft de wethouder aan dat Zwolle een raamcontract heeft met een aanbieder, dus levert het geen extra middelen op. Waanders in de Broeren is een grensgeval en op verzoek van de raad is een uitzondering gemaakt. Er is op dit moment grote behoefte aan een goede routing dus is uitstel ongewenst. Wethouder Van As zegt toe dat hij in verdere uitwerking van het voorstel Routing binnenstad gaat kijken of de informatiezuilen een uniek Zwols karakter kunnen krijgen en hierbij zal zo mogelijk gebruik worden gemaakt van kunstenaars / creatieven in de stad, waarbij tijd en budget leidend zijn. Aan het eind van het debat concludeert de voorzitter dat het voorstel geagendeerd kan worden voor de besluitvormingsronde op 23 november 2015.

2.4. Sluiting (21.30 uur)

De voorzitter sluit de vergadering om 20.48 uur.

Korte terugblik raadsplein debatronde d.d. 9 januari 2017

Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp

Met het voorstel wordt beoogd om samen met onderwijs en jeugdhulp nieuwe werkwijzen te ontwikkelen die zijn gericht op betere ondersteuning voor jeugdigen. Dit moet tevens bijdragen aan het opvangen van de bezuinigingen vanuit het Rijk. De bedoeling is ondersteuning in passend onderwijs en jeugdhulp zo inrichten dat jeugdigen in Zwolle zoveel mogelijk in een gewone omgeving (gezin en school) kunnen werken aan hun ontwikkeling, meedoen en welbevinden, waarbij een ononderbroken schoolloopbaan van groot belang is.

Vanuit de fracties wordt er overwegend positief gereageerd op de Ontwikkelagenda en het ambitieniveau dat eruit spreekt. Wel worden verschillende aandachtspunten en zorgen benoemd. Zo wordt de portefeuillehouders gevraagd naar hun visie op de verantwoordelijkheid die de gemeente heeft voor (passend) onderwijs. Verder wordt aandacht gevraagd voor monitoring en effectmeting, niet alleen gericht op leerlingen met een ondersteuningsbehoefte, maar ook op andere leerlingen, docenten en scholen. Ook komt het aspect van het krimpende budget uitgebreid aan de orde. Verder worden vragen gesteld met betrekking tot eigenaarschap, toegang tot (gespecialiseerde) jeugdhulp, thuiszitters, aanhaken van het MBO en voorkeuraanbieders.

Wethouder Anker erkent dat de ambities in de ontwikkelagenda hoog zijn en benadrukt dat er juist nu in gezamenlijkheid met het onderwijs verantwoordelijkheid wordt genomen voor het bieden van passend onderwijs. De werelden van onderwijs, jeugdhulp en gemeente zijn bij elkaar gebracht en zo is bepaald waar we samen naartoe willen. Wethouder Brink vult aan dat de gemeente samen met haar partners beziet of het juiste aanbod wordt geboden. Daarnaast worden de ontwikkelingen bij de Ambelt nauwgezet gevolgd. Juist daar, waar gewerkt wordt met een kwetsbare groep, is continuïteit van groot belang.

Wat betreft het evalueren van effectiviteit zal dit met name bij de proeftuinen volop gebeuren. Ook vanuit wetenschappelijke partijen wordt meegekeken naar effectiviteit, vooral ook in kwalitatieve zin. De monitoring zal breed ingestoken zijn, passend bij de inzet op een preventieve aanpak. Verder geeft wethouder Anker aan dat het krimpende budget een gegeven is waar nu gewoon vanuit gegaan wordt. Als blijkt dat er meer nodig is, komt men met voorstellen naar de raad, maar de wethouder wil benadrukken dat juist ook het onderwijs heeft aangegeven dat zij zich aan het budget durft te committeren. De overtuiging is dat er door de inzet op preventie zwaardere problematiek en daarmee samenhangende kosten voorkomen kan worden.

Over eigenaarschap geeft de wethouder aan dat dit betekent niet doorverwijzen, maar regie pakken en verantwoordelijkheid krijgen en houden voor het bieden van de juiste hulp. De toegang tot specialistische hulp ligt nog niet bij het onderwijs, maar het sociaal wijkteam (swt) wordt wel zoveel mogelijk in de school zelf ingebracht. Waar nodig kan expertise van buiten gehaald worden, maar het uitgangspunt is dat in gezamenlijk overleg tussen de school en het swt bepaald wordt wat nodig is. Verder wil de wethouder benoemen dat wel degelijk wordt ingezet op thuiszitters, maar dat dit vooral gebeurt binnen het beleid rondom voortijdig

schoolverlaters (vsv). Zo worden thuiszitters nu jaarlijks bezocht door leerplichtambtenaren om met hen te bespreken wat helpend kan zijn, dat betekent soms ook dat niet direct wordt ingezet op het volgen van onderwijs, maar dat voordat daarvan sprake kan zijn, eerst wordt gewerkt aan het verhelpen van andere problematiek. Over het aanhaken van het MBO geeft de wethouder aan dat er al mooie voorbeelden zijn die vanuit de gemeente ondersteund worden, ook in samenwerking met de regio. Wanneer op andere scholen initiatieven ontstaan, wil de gemeente daar zeker bij aansluiten. Tenslotte kan wethouder Brink over voorkeursaanbieders aangeven dat sommige scholen al afspraken hebben met bepaalde aanbieders, zodat een band en gezamenlijke manier van werken kan worden opgebouwd. Dit betekent echter niet dat er geen andere aanbieders ingezet kunnen worden, deze keuzevrijheid dient er voor leerlingen altijd te zijn.

De voorzitter concludeert dat het voorstel voldoende besproken is en vraagt of dit onderwerp door kan naar de besluitvormingsronde van 23 januari. Dat blijkt het geval.

Motie

Betreft: Passend onderwijs; leren van ouders en kinderen

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 23 januari 2017

Constaterende dat:

- de ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp richting geeft aan de manier waarop in Zwolle alle kinderen zoveel mogelijk bij hen passend onderwijs krijgen;
- het college met de voorgestelde proeftuinen op een transparante manier concrete invulling wil geven aan een duurzame uitwerking van de opgave;
- alleen met een optimale samenwerking tussen alle partijen; onderwijs, gemeente, ouders en leerling, de best passende manier kan worden gevonden.

Overweegt dat:

Naast de leerkrachten ook ouders en leerlingen zelf een belangrijke graadmeter zijn voor echt passend onderwijs. Het moet gemakkelijk voor hen zijn om eigen ervaringen en verbeterpunten op een goede manier te kunnen doorgeven tijdens de implementatie van passend onderwijs.

Vraagt het college:

De komende jaren periodiek, in samenwerking met de onderwijskoepels, een schoolbreed tevredenheidsonderzoek uit te voeren onder ouders en leerlingen van passend onderwijs; het gaat dan zowel om de leerlingen die passend onderwijs genieten als om de 'gewone' leerlingen, immers de hele klas heeft te maken met passend onderwijs.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de D66 fractie,
Martin Bleijenburg
Claudia van Bruggen

GroenLinks
Patrick Rijke

PvdA

Sanneke Snuverink
Birgit Michies

Met algemene stemmen
aangenomen 23-01-17

MOTIE

Monitoring financieel resultaat

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 23 januari 2017.

Gehoord hebbend de beraadslaging over de nota "Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp"

Overwegende dat:

- De ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp een brug slaat tussen twee domeinen die in elkaars verlengde liggen;
- De wethouder tijdens het debat aangaf ook op financieel gebied voordelen en aansluiting te verwachten;

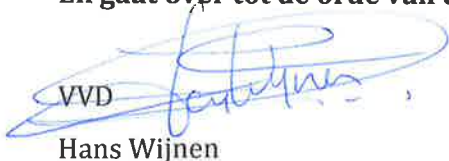
Van mening dat:

- Er ook financieel gezien grote kansen liggen in de samenwerking tussen passend onderwijs en jeugdzorg ;
- Het van belang is alles op alles te zetten om mogelijke voordelen te benutten voor onze jeugd;
- De gemeente daarom ~~maximaal~~ ^{ook} moet sturen en monitoren op dit resultaat;

Verzoekt het college:

- In vergelijkbare stukken voortaan altijd een paragraaf over de te verwachten financiële ontwikkelingen en monitoring daarvan op te nemen;
- De financiële voor en nadelen die in het kader van de ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdzorg ontstaan te monitoren en daarover halfjaarlijks te rapporteren aan de raad.

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD

Hans Wijnen

Met algemene stemmen
aangenomen 23-01-17

Jaargang 2017
Kenmerk 30594
Onderwerp Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 29-11-2016

besluit:

1. In te stemmen met de doelstelling en uitgangspunten verwoord in de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp (deel 1). Samenvattend: ondersteuning in passend onderwijs en jeugdhulp zo inrichten dat jeugdigen in Zwolle zoveel mogelijk in een gewone omgeving (met name gezin en school) kunnen werken aan hun ontwikkeling, meedoen en welbevinden, waarbij een ononderbroken schoolloopbaan van groot belang is.
2. In te stemmen met de uitwerking in 3 proeftuinen: in de wijk, op speciale vormen van onderwijs en rondom specifieke jeugdhulpvraagstukken (deel 2).
3. Kennis te nemen van het advies van Participatieraad Zwolle en onze reactie daarop.
4. In te stemmen met de afdoening van de motie 'Wijkgericht passend onderwijs' via uitvoering van de proeftuin 'Samen in de wijk' (deel 2 Ontwikkelagenda).
5. In te stemmen met de afdoening van de motie 'Schoolmaatschappelijk werk als meerwaarde voor passend onderwijs' via de huidige uitvoering van schoolmaatschappelijk werk op scholen tot juli 2017 en de evaluatie daarvan met het oog op schooljaar 2017-2018 en verder (deel 2 Ontwikkelagenda).

Aldus besloten in de openbare vergadering van 23 januari 2017,

de voorzitter,

de griffier,